

Ρελί
pag. 131

N: 1

512/χ

N 1117

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΜΑΚΑΡΙΟΥ
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

του Νοταρά.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Επιμελέτης και Διόρθωσης

ΙΟΥΣΤΙΝΟΥ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΥ ΤΟΥ ΧΙΟΥ

ΕΝ ΧΙΩ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Κ. Μ. ΠΡΟΚΙΑΔΟΥ.

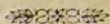
1863.

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΜΑΚΑΡΙΟΥ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

τοῦ Νοταρᾶ.

ΕΚΔΟΘΕΙΣΑ

Ἐπιμελεῖσθαι καὶ Δαπάνη

ΙΩΣΗΦ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΥ ΤΟΥ ΧΙΟΥ

EN XIΩ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Κ. Μ. ΠΡΟΚΙΔΟΥ.

1863.

Τῷ ἐντυγχάνοντι!

Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἱερὸν λόγιον, ὁ Θεὸς δοξάζεται ἐν ταῖς μνείαις τῶν Ἁγίων αὐτοῦ, διὰ τοῦτο ἡ καθολικὴ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἀνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς τιμᾷ καὶ γεραίρει τοὺς εὐαρεστήσαντας αὐτῷ, εἴτε διὰ τῆς ἐκχύσεως τοῦ ἰδίου αὐτῶν αἵματος βεβαιώσαντας τὴν καλὴν ὁμολογίαν τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν Πίστεως, εἴτε διὰ τῶν ἱερῶν αὐτῶν συγγραμμάτων κατὰ τῶν δυσωνύμων αἰρετικῶν τρόποιον ἀήττητον στησαμένους, ἡ καὶ διὰ τοῦ ἐναρέτου καὶ ἀσκητικοῦ αὐτῶν βίου κατὰ τοῦ Διαβόλου καὶ τῆς σαρκὸς γενναίως ἀθλήσαντας. Ὅθεν καὶ γὰρ ὁ ἐν ἱερεῦσιν ἐλάχιστος ὀρμώμενος ἐξ οἰσθημάτων εὐλαθείας καὶ σεβασμοῦ πρὸς τὸν ἐν Ἁγίοις φερώνυμον Μακάριον Ἀρχιεπίσκοπον Κορίνθου, ὅστις τὸν ἀσκητικὸν αὐτοῦ βίον οἰκίως ἐν ταῦθα διήνυσε, καὶ θαύματα οὐκ ὀλίγα εἰργάσατο, ἐγνων ἵνα πρὸς δόξαν τοῦ Θεοῦ, τοῦ δοξαζομένου τοὺς αὐτὸν ἀντιδοξαζόντας, διὰ τοῦ τύπου δημοσιεύσω, ἢ ἐγκρίσει καὶ ἐπινεύσει τοῦ Πανισωτάτου ἡμῶν Μητροπολίτου Κυρίου Γρηγορίου τοῦ Βυζαντίου, τὴν τε ἀσματικὴν ἀκολουθίαν καὶ τὴν βιογραφίαν τοῦ Ἁγίου τούτου πατρός, ὃν τὴν μὲν συνετάξατο ὁ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει Ἱερομόναχος Νικηφόρος ὁ χῆρος, ὁ καὶ συγγραφεὺς τοῦ νέου Λειμωναρίου, τὴν δὲ ὁ ἀθανάτου μνήμης Ἀρχιδιδάσκαλος τῆς ἐν Χίῳ περιωνύμου σχολῆς Ἀθανάσιος ὁ Πάριος. Δέξαι εὖν εὐμενῶς, εὐσεβέστατε ἀναγνώστη, τὴν παροῦσαν ἱερὰν καὶ ψυχωφελὴ Ἀκολουθίαν τοῦ ἁγίου καὶ θαυματουργοῦ τούτου πατρός καὶ ἐνδόξου Ἱεράρχου, εὖ ταῖς πρὸς Θεὸν πρεσβείαις καὶ ἰκεσίαις τύχοις παντὸς ἀγαθοῦ καὶ κατ' ἄμφω σωτηρίου!

ὁ ἐκ δότης

Ἰωσήφ Ἱερομόναχος Χίος.

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΜΑΚΑΡΙΟΥ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

Τοῦ Νοταρᾶ.

ὅτι ἡμῖν τέλειται τῇ 17 Ἀπριλίου

Ποιηθεῖσα παρὰ Νικηφόρου Ἱερομονάχου τοῦ Χίου.

Ἐν τῷ μικρῷ Ἑσπερινῷ ἰσώμεν εἰχ. δ'. καὶ
φάλλομεν τὰ παρόντα προσόμοια ἡχους α'.
Τῶν οὐρανίων ταγμάτων.

Τὸν Θεοπρόβλητον ὄντως Κόρινθον Πρόεδρον, τὸν λει-
τουργόν Κυρίου, καὶ τῆς Χίου λαμπτήρα, Μακάριον τὸν θεϊ-
ον, θεαῖς ὡδαῖς, ἱερῶς εὐφημήσωμεν, καὶ γὰρ πρεσβεύει
Κυρίῳ διὰ παντός, τοῦ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Τὸν ἰσαγγέλως ἐν Κόσμῳ πολιτευσάμενον, ἀσκητικαῖς
ἀγῶσι καὶ ἀτρότοις καμάτοις, καὶ νῦν μετὰ Ἀγγέλων ἐν οὐ-
ρανοῖς τῷ Θεῷ παριστάμενον, καὶ ταῖς ἐκεῖθεν ἀκτῖσι ταῖς Θε-
ουργαῖς, ἐξασράπτοντα ὑμνήσωμεν.

ὡς ἀσφάδοντα

Ἡ Πελοπόννησος χαῖρε, ἐπεὶ ἐβλάστησας, τὸ παρθενίας
ἄνθος, καθαρότητες κρίνον, τὸ ῥόδον τὸ εὐῶδες, τὸν εὐκλεᾶ
Ἱεράρχην Μακάριον, τὸν ταῖς ὁσμαῖς τοὺς ἐν Χίῳ πνευματι-
καῖς, θεῶν ἔργων κατευφραίνοντα.

ἐν ὁσμαῖς

Πάρεσο νῦν ἀεράτως, θεῖε Μακάριε, ἡμῖν τοῖς σὲ ὑμνοῦ-
σιν, Ἱεράρχα Κυρίου, μετὰ τῶν νεσάθλων σου τῶν κλεινῶν,
οὓς ἐνθέοις σου ἤλειψας, λόγοις καὶ τρόποις ἀθλήσαι ὑπὲρ
Χριστοῦ, καὶ δεινῶν παντοίων ρύσασθαι. (αι)

(αι) Γρ. ἡ. Ἀλφρωσα.

Δόξα ἡχ. πλ. δ'.

Πεπλήρωται ἤδη καὶ ἐπὶ σοὶ ἡ ἐν Εὐαγγελίοις τοῦ Κυρίου φωνή, ὡς περ καὶ ἐπὶ τοῖς πάλαι ὁσίοις τε καὶ Ἱεράρχαις, οἵ σαι Πάτερ Ἱεράρχα Μακάριε. Ἡλίου γὰρ δίκην ἐλάμψεν ἐν Κόσμῳ, τὸ φῶς τῶς σῶν ἀρετῶν, ἀξιόγαστε, καὶ παρὰ πάντων δοξάζεται ὁ οὐράνιος Πατήρ, σὺν τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Πνεύματι, ἡ ἀγία Τριάς ὁ θεὸς ἡμῶν.

Καὶ νῦν τῆς Ἑορτῆς.

Εἰς τὸν εἶχον εἰχηρ. ἡχ. β'. Οἶκος τοῦ Εὐφραθά.

Τὸ θέλημα τὸ σὸν, ὑπέταξας ἐμφρόνως, τῷ νόμῳ τοῦ Κυρίου, δι' ὃ σε δοξασθέντα, θεόθεν μακαρίζομεν.

εἶχ. Τὸ σῶμα μου λαλήσει σοφίαν.

Κρήνη ἡ σὴ σορὸς, καὶ τὰ σεπτὰ ὁσέζ, θαυμάτων ἀνεδείχθη, τοῖς πίστει προσιοῦσι, φερώνυμε Μακάριε.

εἶχ. Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τοῦ ὁσίου αὐτοῦ.

Φύλακα ἀκριβῆ, τῶν θείων ἐνταλμάτων, εἰδότες σε τιμῶμεν, Μακάριε θεόφρον, καὶ ἀληθείας πρόμαχον.

Δόξα, ὁμοιον.

Τὸν θεῖον λειτουργόν, τὸν σὸν, Τριάς ἀγία, εὐπρόσδεκτον μεσίτην, προσάγοντες αἰτοῦμεν, παραπτωμάτων ἀφεσιν.

Καὶ νῦν ὁμοιον.

Πανάχραντε Ἀγνή, πρέσβευε τῷ Υἱῷ σου, μετὰ τοῦ Ἱεράρχου, τοῦ σοῦ πιστοῦ οἰκτιροῦ, ὑπὲρ ἡμῶν τῶν δούλων σου.

Τὸ δὲ Ἀπολυτίκιον ὅρα ἐν τῷ Μεγάλῳ Ἑσπερινῷ γίνεται δὲ ἀπόλυσις ὡς σύνηθες.

Ἐν τῷ Μεγάλῳ Ἑσπερινῷ φάλλομεν τὸ Μακάριος ἀνὴρ, τὸ Α'. ἀντίφ. οὖν. Εἰς δὲ τὸ Κύριε ἐκέκραξα, ἱστώμ. στίχ. η'. καὶ φάλλομεν τὰ παρόντα προσόμοια ἡχ. πλ. δ'.

Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος!

Ἀρχιερέων ὁ σύλλογος, καὶ τῶν ὁσίων πληθὺς, καὶ μαρτύρων τὸ σύνταγμα, καὶ δικαίων ἅπαντες, οἱ χοροὶ συναγέλλονται, ἐπὶ τῇ θεῇ μνήμῃ σου σήμερον, Ἀρχιερέα καὶ γὰρ ἡ χάρις σε, προσχειρίσατο, καὶ κανόνα βίου σε τῶν ἀσκητῶν, καὶ μαρτύρων ἔνθεον, ἀλείπτῃν ἐδειξε.

Σὲ μακαρίζει Μακάριε, ἐν εὐφροσύνῃ ψυχῆς, τῶν πιστῶν τὰ συστήματα, ὡς ὄντως μακάριον, τῇ τε κλήσει καὶ πράγματι, ὡς Ἱεράρχην ὁσιον, ἄκακον, μονήρους βίου ὡς εἰσηγήτορα, καὶ ὡς θεόφρονα, καὶ σοφὸν διδάσκαλον πρὸς ἀρετὴν, τῶν προσερχομένων σοι, καὶ ὡς πεινῶντων τροφήν.

Τῆς ὑπὲρ νοῦν ὀρεγόμενος, καὶ οὐράνιου τρυφῆς, Ἱεράρχα Μακάριε, πᾶσαν ἡδυπάθειαν, ἀπηρνῆσαι θεόληπτε, ὑποπιάζων νησεῖα πάνσεπτε, συντονωτάτη, τὸ θεῖον σῶμά σου, Παῦλον μιμούμενος, καὶ παννύχους γάσσει, καὶ προσευχαῖς, καὶ γονάτων κλίσει, δουλαγωγῶν αὐτό.

Πηγὴν ἐλέους σὲ ἔγνωμεν, συμπαθεστάτην ψυχὴν, θλιβομένων παράκλησιν, ὀρφανῶν τροφέα τε, καὶ χηρῶν ἀντιλήπτορα, ἁμαρτανόντων τὸ παραμύθιον, ἀρνησιχρίστων τὸ καταφύγιον, καὶ πρὸς τὴν ἀθλησιν, τῶν Μαρτύρων, οἵ σαι, λόγοις σοφοῖς καὶ ἔργοις Μακάριε, ἀλείπτῃν ἀριστον.

Δόξα ἡχ. πλ. β'.

Ὅσιν τρισμάχαρ ἀγιώτατε Πάτερ, Ἱεράρχα Μακάριε, χαῖρε καὶ εὐφραίνου, Χριστὸν ἀπολαβὼν τὸν σὸν ἔρωτα, καὶ τὴν χάριν τῶν θαυμάτων παρ' αὐτοῦ κομισάμενος τῶν παθῶν γὰρ ἀπαλλάττεις τοὺς πάσχοντας, καὶ πνεύματα ἀπελαύνεις

τὰ ἀκάθαρτα ὧν τῆς πλάνης ῥυσθίημεν οἱ πόθῳ τιμῶν-
τές σε, ταῖς πρὸς Θεὸν εὐπροσδέκτοις ἱκεσίαις σου.

**Καὶ νῦν, τῆς Ἑορτῆς. Ἀναγνώσματα τοῦ με-
γάλου Γρηγορίου τοῦ θεολόγου. Εἰς τὴν Λιτὴν
ἀ. τοῦ ἀγ. τῆς Μονῆς, εἶπα τοῦ Ἀγίου, ἦχος ἀ.**

Τῷ φόβῳ τοῦ Κυρίου φοιτῶντες, καὶ ὁλοτρόπως ἐκ
παιδὸς αὐτῷ ἀνακείμενος, ἐκ παντός μολυσμοῦ τὴν ψυχὴν
καὶ τὸ σῶμα ἀνώτερον ἐτήρησας, Μακάριε· ὅθεν χρισθεὶς τῷ
Πνεύματι, χρίσματι ἁγίῳ, λειτουργὸς τῶν τοῦ Χριστοῦ μυ-
στηρίων ἐγένου, ὅσιος, ἀκακος καὶ ἀμίαντος, καὶ λαμπρο-
τέραν τὴν Ἱεραρχίαν ἀνέδειξας, τοῖς ἀσκητικοῖς σου ἀγωνί-
σμασι· διὸ πρεσβεύων μὴ παύσῃ, δεόμεθα, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν
ἡμῶν.

Ἦχ. β'.

Ἦ τοῦ Πνεύματος χάρις, τῆς Κορίνθου σὲ Πρόεδρον,
καὶ πιστὸν οἰκονόμον, ἱερῶς προὔχειρῖσά τοι θεῶν Μυστηρίων
λειτουργόν, θεοφόρε Μακάριε· εἶπα λόγοις ἀπορρήτοις Θεοῦ
προνοίας, εἰς τὴν Χίον μεταστάς, ἐνθέοις λόγοις καὶ πρά-
ξεσι διέπρεψας, καὶ τέλος τὸ τοῦ βίου ἐν αὐτῇ ἐδέξω ὄντως
θεοδόξαστον, θαυμάτων παραδόξων πλουσίαν θεόθεν χάριν
κομισάμενος.

Ἦχ. πλ. δ'.

Πεπλήρωται ἤδη καὶ ἐπὶ σοὶ ἡ ἐν Εὐαγγελίοις τοῦ Κυ-
ρίου φωνή, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοῖς πάλαι ὁσίοις τε καὶ Ἱεράρ-
χαις, ὅσιε Πάτερ Ἱεράρχα Μακάριε· ἡλίου γὰρ δίκην, ἔλαμ-
ψεν ἐν Κόσμῳ, τὸ φῶς τῶν σῶν ἀρετῶν, ἀξιάγαστε, καὶ
παρὰ πάντων δοξάζεται ὁ οὐράνιος Πατήρ, σὺν τῷ Υἱῷ καὶ
τῷ Πνεύματι, ἡ ἁγία Τριάς ὁ Θεὸς ἡμῶν.

Δόξα ἡχ. δ'.

Οὐκ ἔδει σε Ἱεράρχα, τὸν διὰ βίου παντός, παντοίαις ἀ-
ρετῶν ιδέαις, τὸν Θεὸν δοξάσαντα, καὶ ἐν οὐρανῷ παρ' αὐ-
τοῦ δοξασθέντα, μὴ καὶ ἐπὶ γῆς διὰ σημείων δοξασθῆναι,

δοῖδμε· δι' ὃ θαυμάτων εἴληφας τὴν ἐνέργειαν, θεραπεύων
πάναν νόσον, καὶ δαίμενας ἐξ ἀνθρώπων ἀπελαύνων, ὑφ' ὧν
δοξάζεται ἐν σοὶ, ὃν ἐδόξασας Θεός, ὁ δοξάζων τοὺς αὐτὸν
ἀντιδοξάζοντας.

Καὶ νῦν τῆς Ἑορτῆς.

**Εἰς τὰ ἀπόστιχα τοῦ Ἀγίου· ἦχος πλ. ἀ.
Χαίροις ἀσκητικῶν ἀληθῶς.**

Χαίροις ἀσκητικαῖς ἀγωγαῖς, τὸ κατ' εἰκόνα διασώσας
ἀλώβητον, Μακάριε τὸ τοῦ Κτίστου, νῦν ἡγεμόνα τὸν σὸν,
ἀνδρικῶς θεόφρον ἐνστησάμενος, πρὸς πάθη ὀλέθρια, καὶ τὸ
χειρόν τῷ κρείττονι, καθυποτάξας, καὶ τὴν σάρκα τῷ Πνεύ-
ματι, δουλωσάμενος, ἀνενδότοις ἀγῶσι σου, καὶ εἰς τὸ καθ' ὁ-
μοίωσιν, ὡς ἦν Πάτερ Ὅσιε, ἀναδραμῶν τε καὶ φθάσας, καὶ
νῦν τυχὼν τῆς θεώσεως, μὴ παύσῃ πρεσβεύων ταῖς ψυχαῖς
ἡμῶν δοθῆναι τὸ μέγα ἔλεος.

εἰχ. Οἱ Ἱερεῖς σου, Κύριε, ἐνδύσονται δικαιοσύνην.

Χαίροις Ἀρχιερέων λαμπρόν, καὶ θεῖον εὖχος, καὶ σε-
μνὸν ἐγκαλλώπισμα, εὐπρέπεια μοναζόντων, καὶ Ἐκκλησίας
φωστήρ, καὶ τῆς εὐσεβείας σὺλε ἄσειε, προστάτα θερμότατε,
βοηθὲ ἐτοιμότατε, τῶν ἐν ἀνάγκαις, καὶ δειναῖς περιστάσεσι,
καὶ ἐν θλίψεσιν, ἀληθῶς χριστομίμητε, θεῖε ὄντως Μακάριε,
γαυρίασμα ἐνθεον, τῶν ἀκριβῶς ἐπομένων, ταῖς Πατρικαῖς
παραδόσεσιν, ἃς περ νῦν θεόθεν, κυρωθείσας καθορῶντες,
σχιρτῶσι πνεύματι.

**εἰχ. Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τοῦ
ὁσίου αὐτοῦ.**

Χαίρει πᾶσα πιστῶν ἡ πληθὺς, σοῦ δοξασθέντος ἐξαι-
σίοις ἐν θαύμασι, θεσπέσιε Ἱεράρχα, καὶ μετὰ πόθου πολλοῦ
πάντοθεν συντρέχει, εἰς προσκύνησιν, τῶν θείων λειψάνων
σου, καὶ σοροῦ τῆς πανσέπτου σου, καὶ νοσημάτων ἐξαιτεῖται
τὴν ἴασιν, μετὰ πίστεως ἀδιστάχτου Μακάριε. Κρήνη γὰρ ἀ-
ναδέδεικται, θαυμάτων ἀκένωτος, καὶ ἀενάως προχέει, τῶν

ιαμάτων τὰ ρεύματα, ἐκ Πνεύματος Θείου, καὶ Θεὸς ὁ σὲ δο-
ξάσας ἀντιδοξάζεται.

Δόξα ἡχ. πλ. δ'.

Τὸν ἔνθεον Ἱεράρχην καὶ Ὅσιον, τὸν τῆς Κορίνθου
Πρόεδρον, τὸν ὄντως Μακάριον εὐφημήσωμεν, Πελοποννήσου
τὸ θρέμμα, καὶ Χίου τὸν θεῖον κοσμήτορα· χαίροις αὐτῷ με-
λωδοῦντες, ὁ τὴν Ἱεραρχίαν τῇ ἀσκήσει λαμπρύνας, θεσπέ-
σιε· χαίροις, ὁ ἐγκρατεία συντόνῳ τὰ πάθη νεκρώσας, ὁ παν-
νύχοις στάσει καὶ προσευχαῖς ἀδιαλείπτους καὶ δάκρυσι,
Χριστὸν εἰσοικισάμενος ἐν τῇ ψυχῇ σου· ὃν καθικέτευε ὑπὲρ
εἰρήνης τοῦ κόσμου, καὶ σωτηρίας τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς.

Ἀπολυτίκιον ἡχ. α'. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Τὸν Κορίνθου Ποιμένα, τὸν τῷ ὄντι Μακάριον, τὸν Θεοῦ
προνοία τῆς Χίου, ἀρρήτοις λόγοις μέγαν κοσμήτορα, τὸν
πράξει καὶ λόγοις καὶ εὐχαῖς, ἐκλάμπαντα αἰνέσωμεν πι-
στοί· θεραπεύειν γὰρ νοσοῦντας, καὶ ἀπελαύνειν ἀκάθαρτα
πνεύματα, εἴληπεν ὄντως χάριν ἐκ Θεοῦ, τοῦ νῦν γε τοὺς
δοξάζοντας αὐτὸν θείως ἀντιδοξάζοντος, ἐξ ὕψους δωρουμέ-
νου δι' αὐτῶν, πᾶσι τὰ πρόσφορα.

καὶ τὸ τῆς ἑορτῆς.

Εἰς τὸν Ὁρθρον τὰ Καθίσματα.

Μετὰ τὴν α'. στιχολ. Κάθισμα ἡχ. πλ. δ'.

Τὴν σοφίαν καὶ λόγον.

Ἐκ παιδὸς ἀνετέθης τῷ Ποιητῇ, ὀλικῇ διαθέσει ὡς ἀλη-
θῶς. Ὅθεν κατάλελοιπας, τὴν τοῦ βίου τερπνότητα, διὸ τὴν
σὴν εὐροῦσα, ψυχὴν ὅλως ἀσπilon, Πνεύματος ἡ χάρις, ἀ-
ξίως σὲ ἔχρισε, χρίσματι ἁγίῳ, καὶ Ποιμένα δεικνύει, Κο-
ρίνθου καὶ Πρόεδρον, Θεοφόρε Μακάριε, ἡ καὶ νῦν τὰ ὁστέα
σου, δείκνυσι πηγὴν θαυμαστήν, ἱαμάτων πᾶσι τοῖς αἰτουσί
σου, τῶν σῶν θαυμάτων τὴν χάριν, τὴν ὄντως θεόδοτον.

Δόξα καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς.

Μετὰ τὴν β' στιχολογ. Κάθ. ἡχ. δ'.

Ἐπεφάνης σήμερον.

Θησαυρὸν οὐράνιον, καὶ ὄλβον θεῖον, τὰ σεπτὰ ὁστέα
σου, ὁ χριστεπώνυμος λαός, τῆς νήσου Χίου ἐπλούτησεν,
δοῖς Πάτερ, θεόφρον Μακάριε.

Δόξα καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς. Μετὰ τὸν Πολυέλεον,

Καθ. ἡχ. γ'. Θείας πίστεως.

Φλέγει πνεύματα, τῆς πονηρίας, τῶν ὁστέων σου, ἡ θεία
χάρις, Ἱεράρχα τοῦ Κυρίου Μακάριε, καὶ τῶν παθῶν ἀπαλ-
λάττει τοὺς πάσχοντας, καὶ ὑπὸ πάντων τὰ σὰ θεῖα θαύμα-
τα, Πάτερ Ὅσιε, φωνῇ διατόρῳ ᾄδεται, καὶ μετ' εὐλαβείας
διακηρύττεται.

Δόξα καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς· εἶτα οἱ Κανδύες·

ὁ τοῦ Πάσχα εἰς ς'. καὶ τοῦ Ἀγίου εἰς ἡ.

Ωδὴ α'. ἡχ. πλ. δ'. Ἀρματηλάτην Φαραώ.

Νεῦσον εὐσπλάγχυνος ταῖς ἡμῶν δεήσεσιν, Ἱεραρχῶν
καλλονή, τῶν οἰκτρῶν σου δούλων τῶν τὴν σὴν ἀντίληψιν,
αἰτούντων μετὰ πίστεως, εὐλαβείας καὶ πόθου, καὶ τῶν δει-
νῶν ἡμᾶς λύτρωσαι, ταῖς σαῖς ἰκεσίαις Μακάριε.

Κλέος Ὀσίων Ἱερὸν Μακάριε, ὡς παρρησίαν πολλήν,
ἔχων ἰκετεύειν τὸν Χριστὸν ἀοίδιμε, ὃν ἀρεταῖς ἐδόξασας,
μὴ ἐλλείπης πρεσβεύων, ὑπὲρ ἡμῶν τῶν τιμώντων σε, καὶ
τὴν προστασίαν αἰτούντων σου.

Τοὺς παρεστῶτας τῇ σεπτῇ εἰκόνι σου, σὺν τῷ λειψά-
νῳ τῷ σῷ, καὶ τὴν σὴν αἰτούντας, κραταιὰν ἀντίληψιν, περι-
σῶζε Μακάριε, ἐκ παντοίων κινδύνων, ταῖς πρὸς Θεὸν ἰκε-
σίαις σου, τῶν ἐπερχομένων καὶ θλίψεων.

Θεοτοκίον.

Ἀγνή Παρθένη τοῦ Θεοῦ λοχεύτρια, Χριστιανῶν ἡ ἐλ-
πίς, τῶν ἀβοηθήτων, κραταιὰ βοήθεια, τῶν ἀσθενῶν ἡ δύνα-

Βγ. ὡς ὁ ἁγίου

Σημ. ὁ ἁγίου
ἀσπλον, ὁ ἁγίου
Νεῦσον, εἶτα
ὁ Παρακλητικὸς
ὁ δὲ Πατριάρχης
ὁ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ
μνηστὴρ, ὁ ἁγίου
Βγ. ὡς ὁ ἁγίου

με, ἡ χαρὰ θλιβομένων, ταῖς σαῖς λιταῖς ἀγαλλίαςιν, τὴν
τῆς σωτηρίας ἀπόδος μοι.

Ἔτερος Κανὼν εἰς τὰ θαύματα τοῦ ἁγίου.

Ποίημα Ἀθανασίου τοῦ Παρίου ἡχ. δ'.

Ἀνοίξω τὸ στόμα μου.

Θαρρύντες κηρύττομεν, τῶν σὴν θαυμάτων τὰ ἐνδοξα,
παμμάκαρ Μακάριε, Ἱεραρχῶν καλλονή, ὃν ἐδόξασας, Χρι-
στός γάρ σε δοξάζει, καὶ παύεις νοσήματα, ὄντως ἀνιάτα. Δίς.

Ἐν πρώτοις κοράσιον, πληγῶν ἀγρίων ἀπήλλαξας, καὶ
θάττον ἀπέκλεισας, ὅσον εἰπεῖν αὐθωρόν, χειρουργούμενον
ἐτῶν διὰ τεσσάρων ὡς μέγα τὸ θαῦμά σου, Πάτερ ἀοίδιμε.

Θεοτοκίον.

Παρθένε πανάμωμε, ἡ τῶν Ἀγγέλων εὐπρέπεια, ἀν-
θρώπων βοήθεια, σύ μοι βοήθησον, θαλαττεύοντι, καὶ ῥάλη
ἁμαρτίας, αἰεὶ περιπίπτοντι, καὶ κινδυνεύοντι.

Ὡδὴ γ'. Οὐρανίας ἀψίδος.

Δυσμενῶν ἐπηρείας, τῶν νεκτῶν Ἄγιε, καὶ τῶν αἰσθη-
τῶν, τοὺς σοὺς δούλους ἡμᾶς περίσωζε, ταῖς σαῖς δεήσεσι,
ταῖς εὐπροσδέχτοις καὶ θείαις, πρὸς Χριστόν, Μακάριε, τὸν
πανοικτίρμονα.

Τὸν θαυμάτων τὴν χάριν, τὴν σὴν ἡμῖν ἐνδειξον, τοῖς
σοῖς θεοφόροις οἰκέταις, τοῖς σοὶ προσφεύγουσιν, ἵνα σε ἁμαρ-
σι, χρεωστικῶς εὐφημῶμεν, καὶ πιστῶς δοξάζωμεν, θεομα-
κάριστε.

Ἀσκητὴς θεοφόρος, Ἀρχιερεὺς ἐνθεος, καὶ σημειοφόρος
ἐγνώσθης, θεῖε Μακάριε, καὶ φοβερός ἐλατὴρ, τῶν ἀκαθάρ-
των πνευμάτων, ἱατὴρ νοσοῦντων τε φιλανθρωπότατος.

Θεοτοκίον.

Μητρικὴν παρρησίαν, πρὸς τὸν Υἱὸν ἔχουσα, ἴλεων ἡμῖν
θεοτόχε, εὐχαῖς σου ποίησον, τοῖς ἁμαρτάνουσιν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ τῆς φρικτῆς ἐτάσεως, ἵνα ὑμνῶμέν σε,

Ἄλλος. Τοὺς σοὺς ὑμνολόγους.

Τοῦ Τρύφωνος σώζεις τὸ παιδίον, τὸ ξένον ὡς δυσμε-
ρον τεχθέν, θέαμα εἰδεχθέστατον, καὶ ἱατρῶν ἀπόγνωσμα· βλ. Διωνυσίου
γεννηθέντος.
σύ δὲ μορφώσας ἐδειξας, εὐφραίνον κάλλει τοὺς φέσαντας.

Δαιμόνια πόρρω ἀπελαύνειν, τοῖς ζῶσιν ὑπέσχετο, Χρι-
στός, εἰς δεῖγμα θείας πίστεως· σύ δὲ γε μετὰ θάνατον, τὴν
χάριν ταύτην ἐσχηκας, τὴν σὴν δηλοῦσαν θειότητα.

Ἀπόδειξις τοῦτου λαμπροτάτη· ὡς γὰρ προσεκληθῆς
παρευθὺς, τῷ ἱερεὶ ἐπένευσας, καὶ τὴν βαρέως πάσχουσαν,
θεραπευθεῖσαν ἐδειξας ἐξ ἀνιάτου νοσήματος. ἰωάννης.

Θεοτοκίον.

Χειμάζει με κλάδων ἁμαρτίας, καὶ σῶλος ἀτόπων λο-
γισμῶν σπλαγχνίσθητι, Πανάμωμε, καὶ χεῖρα βοηθείας μοι,
ὡς συμπαθὲς ἐφάπλωσον, ὅπως σωθεῖς μεγάλυνώ σε.

Κάθισμα, ἡχ. α'. Τὸν ἄφρον σου Σωτήρ.

Ἰλὺς ἐμπαθοῦς, σεαυτὸν ἐκκαθάρας, Μακάριε σοφέ,
Ἱεράρχα Κυρίου, δοχεῖον ἱερώτατον, ἀρετῶν ἐχρημάτισας,
καὶ πανέντιμον, σκευὸς χαρίτων ἐγένου, τῶν τοῦ Πνεύμα-
τος, διὸ ἐν ὕμνοις τελούμεν τὴν ἐνδοξὸν μνήμην σου. ἰωάννης.

Δόξα, καὶ νῦν τῆς Ἑορτῆς.

Ὡδὴ δ'. Σὺ μου ἰσχύς, Κύριε.

Ἐν Ἱεραῖς, ἀνευφημοῦμεν Μακάριε, ὑμνωδίαις, τοὺς
λαμπροὺς ἀγῶνάς σου· εὖς ἡγωνίσθης κατὰ παθῶν, καὶ τὴν
τῶν θαυμάτων πλουσίαν χάριν κηρύττομεν, ἣν εἴληφας θεό-
θεν ἐπαξίως καὶ νέμεις, συμπαθῶς τοῖς αἰτοῦσι τὰ πρόσφορα.

Τοὺς ἐν δεινοῖς, ἐλκαντας βίον ἀβιώτον, τῆς δουλείας,
ἐπὶ δὲ ὡς εὐσπλαγχνός, καὶ ἱκεσίαις σου πρὸς Θεόν, εὐ-
παρρησιάστοις, ῥῦσαι ἡμᾶς τούτων ἅπαντας, Μακάριε θεό-
φρον, τοὺς ἐν σοὶ πεποιθότας· καὶ προσφεύγοντας πιστεῖ τῇ
σχέπῃ σου.

Στέφος λαμπρόν, τῶν σὼν ἀγῶνων ἐπάξιον, ἐχομίσω,
ὡς ἀγωνισάμενος, καὶ νίκης τρόπαια θαυμαστά, κατ' ἐχ-

θρῶν ἐγείρας, καὶ τῶν παθῶν τῶν τοῦ σώματος. Μακάριε θεόφρον, Ἱεράρχα Κυρίου, καὶ θαυμάτων τὴν χάριν ἀπέληφας.

Θεοτοκίον.

Πᾶσαν ἡμῶν, Δέσποινα ἀνατιθέμεθα, τὴν ἐλπίδα, ἐπὶ σοὶ οἱ δοῦλοί σου· σὺ γὰρ ὑπάρχεις ὡς ἀληθῶς, τῶν ἀπηλπισμένων, ἐλπίς βεβηκία πανάγαθε, διὰ πάσης ἀνάγκης, συμφορᾶς τε καὶ βλάβης, καὶ κολάσεως ῥῦσαι πρεσβείαις σου.

Ἄλλος. Τὴν ἀνεξιχνίαστον.

Τὴν θεοῦ λειψάνου σου χάριν ὕμνει, ὁ ταχεὺς ἐκ νόσου Νικόλαος, ὅς τις αὐτίκα, ἐγερθεὶς εἰς τὸν Ναόν, ἀναδραμὼν ἐκραύγαζε· δόξα τῇ δυνάμει σου, Κύριε!

Οἱ πάντες ἐξέστησαν τὸν πρὶν οἰκτρόν, καὶ ἀπεγνωσμένον θεώμενοι, ἐγερθέντα αἰθρῶν, καὶ ἀδεῶς κηρύττοντα, μέγας ὁ Κορίνθου Μακάριος.

Διπλὴν δὲ τὴν ἴασιν, Πάτερ ποιεῖς· βιοὺς γὰρ ἀτάκτως τὸ πρότερον, νῦν εὐτάκτως διαζῶν, εὐχαριστῶν κραυγάζει σοὶ χάρις σοὶ παρμάχαρ, τῷ ῥύστη μου.

Θεοτοκίον.

Ἡ πανυπερθαύμαστος Μήτηρ Θεοῦ, λάμψον μετανοίας ἀκτῖνά μοι, λῦσον τὸν ζόφον, τῶν ἀμέτρων μου κακῶν, τοὺς πονηροὺς ἀπέλασον, Κόρη λογισμοῦς τῆς καρδίας μου.

Ωδ. ε'. Ἰνα τί με ἀπόσω.

Ἐχοντες σὲ προστάτην, Ἱεράρχα Κυρίου θεῖε Μακάριε, πάντες εὐχαρίστοις, ἀνυμνοῦμέν σε ὕμνοις οἱ δοῦλοί σου, πρὸ τῶν σῶν λειψάνων, θέει ἱστάμενοι καὶ πόθῳ, ὡς φρουρὸν ἡμῶν ὄντα, καὶ φύλακα.

Τῶν σωμάτων τὰ ἀλγῆ, ἴασαι Μακάριε, ἡμῶν τῶν δούλων σου, ταῖς σαῖς πρὸς τὸν Κτίστην, ἱεραῖς ἰκεσίαις καὶ κόπασον, τῶν παθῶν τὸν σάλον, τῶν ψυχικῶν καὶ ἐν γαλήνῃ, ἀχυμάντῳ βιοῦν ἡμᾶς ποίησον.

Στερηγρόρος ἐν δόξῃ νῦν τῷ τῆς θεότητος θρόνῳ παρί-

στασαι, σῶν καλῶν ἀγώνων, ἀπολαύων Μακάριε ἐπαθλα· αἰτησαι οὖν θεῖε, ὡς παρρησίαν κεκτημένος, καὶ ἡμῖν τῶν πταισμάτων τὴν ἄφεσιν.

Θεοτοκίον.

Ἀπορρήτως Παρθένε, τὸν ἀχώρητον ἔσχες Θεὸν ἐν μήτρᾳ σου, καὶ ἀδιαφθόρως, ἀπεκύησας τοῦτον Πανάμωμε, μέγα σου τὸ κλέος, καὶ θαυμαστὰ τὰ μεγαλεῖα, ᾧ Θεὸς ὡς Μητρί σοι πεποίηκε.

Ἄλλος. Ἐξέστη τὰ σύμπαντα.

Γυνὴ τις ὡς ἔτυχεν, ἐν τῇ ὁδῷ βαδίζουσα, λίθῳ ἐν τῇ μήνυγγι πληγεῖσα, πέπτωκεν οὕτως ὡς νομισθῆναι νεκρά, καὶ γέγονεν ἀπασὶ γνωστὴ, μάχαρ ἡ θειότης σου, εἰς τὸ ζῆν μεταστῆσαντος.

Ἐπέστης γὰρ πρόθυμος, κατ' ὄναρ δεηθέντων σου, καὶ τὰ ἐπιθέματα ἐκρίψας, χειρὶ ἁγίᾳ τὴν ὀλεθρίαν πληγὴν, ἐσφράγισας, ἐγειρε εἰπὼν, βόα, ὡς ἰάσατο, ὁ Κορίνθου Μακάριος.

Θεοτοκίον.

Ἰσχύς τε καὶ στήριγμα, τῆς ἀσθενοῦς καρδίας μου, σὺ εἰ ἀπειρώγαμε Παρθένε, ἀρρήκτον τεῖχος ἀπὸ προσώπου ἐχθρῶν, σώζουσα δεινῶν τὰς προσβολάς, τρέπουσα τὰς φαλλάγγας, τοῦ δεινοῦ πολεμήτορος.

Ωδ. ζ'. Ἰάσθητί μοι Σωτήρ.

Συντήρησον ἀσινεῖς, ταῖς σαῖς πρεσβείαις Μακάριε, ἐξ ἐπηρείας ἐχθρῶν, τοὺς σοὶ καταφεύγοντας, ἐκ πόθου καὶ πίστεως, καὶ εἰρήνῃν δίδου, καὶ πταισμάτων τὴν συγχώρησιν.

Εἰσάκουσον στεναγμοῦ, τῆς κατωδύνου καρδίας μου, καὶ συμπαθῶς ἐπ' ἐμὲ ἐπίβλεψον δέομαι, βοῶ σοὶ Μακάριε, λαιτουργεῖ Κυρίου, καὶ δεινῶν παντοίων ῥῦσαί με.

Θαυμάσωσον ἐπ' ἐμέ, τὰ σὰ ἐλέη φιλάνθρωπε, τὸν σὸν οἰκέτην Χριστέ, μεσίτην προσάγοντα, τῇ σῇ ἀγαθότητι, τὸν ἐν Ἱεράρχαις θαυμαστόν θεῖον Μακάριον.

Θεοτοκίον.

Ταῖς ἱκεσίαις ταῖς σαῖς, Ἀγνή Παρθένε ἀπέρχασαι, τὸν σὸν Υἱὸν καὶ Θεόν, εὐμενῇ καὶ ὕλεων, ἡμῖν τοῖς οἰκέταις σου, ὃν περ ὁσημέραι, πλημμυλοῦντες παροργίζομεν.

Ἄλλος. Τὴν θείαν ταύτην καὶ πάντιμον.

Ἀθρόα Πάτερ συμπίπτουσι, τὰ θαύματα τὰ σὰ τὰ ἐξαίσια, ἅπερ ἐκάστοτε, διανεργεῖς τοῖς προστρέχουσι, διὸ Χριστὸν ὑμνοῦμεν τὸν σὲ δοξάσαντα.

Λεγέτω τοίνυν κω ἔτυχεν, ἰάσεως ποδὸς ἄλλο γύναιον καὶ γὰρ τὸ ἔλκωμα, τοῦτον εἰς βάθος κατήσθιε· σὺ δὲ κληθεὶς χειρὶ σου ἀπεχειροῦργησας.

Δεικνύτω ἄλλος παιδάριον, τὸ πρότερον κυρτὸν καὶ ἀκίνητον, ὡς εἰς τὸ ἅγιον μνήμα σὺν πίστει ἀνήγαγεν· ἰδοὺ ὀρθὸν βαδίζει πρὸς τὰ μαθήματα.

Θεοτοκίον.

Τὴν θείαν στάμνον καὶ τράπεζαν, τὸν ἄρτον τῆς ζωῆς τὴν βαστάσασαν, τὴν ἀγεώργητον, χώραν, τὸ ὅρος τὸ ἅγιον, τὴν Θεοτόκον Κόρην, ὕμνοις τιμῶμεν.

Κοντάκιον ἡχ. γ'. Ἡ Παρθένος σήμερον.

Εὐφημεῖ γεραίρουσα, πόλις ἡ Χίος ἐνθάδε, τὸν Κορίνθου Πρόεδρον, μεγαλοφώνως βοῶσα· εἴλκυσαν οἱ Ἱεράρχαι, τὸν Ἱεράρχην μάρτυρες, τὸν πρὸς τοὺς ἄθλους αὐτῶν ἀλείπτην, ἀσκηταὶ δὲ τὸν οἰκεῖον· εὐχαῖς ταῖς τούτου σῶσον ἡμᾶς ὁ Θεός.

Ὁ Οἶκος.

Ἀεὶ μὲν ὀφείλομεν ἡμεῖς οἱ ταπεινοὶ καὶ ἀνάξιοι εὐχαριστεῖν καὶ δοξάζειν τὴν ἀπειράγαθον τοῦ Θεοῦ πρόνοιαν, διὰ τὰς πρὸς ἡμᾶς ἀπείρους αὐτοῦ εὐεργεσίας καὶ χάριτας, μάλιστα δὲ νῦν· διότι ἐν ταῖς πονηραῖς ταύταις ἡμέραις, ἐναντίον τῆς ἐσχάτης καὶ παντόλμου ἀφροσύνης τῶν ἀνθρώπων, τῶν κατὰ τῆς θείας Μεγαλειότητος γυμνῇ τῇ Κεφαλῇ ἀντιφερομένων, κήρυκα λαμπρότατον καὶ μεγαλοφωνότατον θαύ-

μασιν ἐξαισίαις, ἀνέδειξε τὸν ὄντως μέγαν τοῦτον Ἱεράρχην, τὸν καὶ κλήσει, καὶ δόξῃ θείᾳ ὄντως Μακάριον· βοῶντα πᾶσι καὶ λέγοντα, ὅτι, ὦ ἄνθρωποι, κρίσις φοβερά τῶν βεβιωμένων ἐσχάτη καὶ ἀνταπόδοσις μέλλει ἐρχέσθαι πάντως, καὶ ἐτοίμοι πρὸς ἀπολογίαν γίνεσθε· διὸ καὶ ἡμεῖς τῇ σωτηρίᾳ τούτου κηρύγματι πειθόμενοι· παρασκευαζώμεθα ἀμεταμέλητως βοῶντες καὶ λέγοντες, εὐχαῖς ταῖς τούτου σῶσον ἡμᾶς ὁ Θεός.

Τῇ **ΙΖ'** τοῦ αὐτοῦ μηνὸς (Ἀπριλίου) μνήμη τοῦ Ἀγίου Ἱερομάρτυρος Συμεῶν Ἐπισκόπου Περσίδος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μαρτυρησάντων χιλίων ἑκατὸν πεντήκοντα τριῶν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἐν Ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Μακαρίου Ἀρχιεπισκόπου Κορίνθου τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Χίῳ ἀσκήσαντος, καὶ ἐνταῦθα ὁσίων ἐν ἔτει **1805** τελευτήσαντος καὶ πρὸς Κύριον μεταστάντος.

Κορίνθου γόνος ἡδ' ἂμ' Ἱεράρχης φάντατος, εὖχος, Χάρμα τε καὶ μέγ' ὄνειαρ ἀπάντεσι πιστοῖς·

Τίς τ' ἄρα εὖτος, ὁ δις κλήσει τε καὶ σήμασι θείοις;

Μακάριος Νοτάρων ἀγλαῶν ἀγλαότερος ὄρτυξ.

Ἀπριλοῖο μεσοῦντος πρὸς Θεόν, ὃν πνέε, λῆξεν.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

ἦτοι ἀληθῆς καὶ ἀκριβὲς περιγραφὴ τῆς ζωῆς καὶ πολιτείας τοῦ ἐν Ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Μακαρίου Ἀρχιεπισκόπου Κορίνθου ὑπὸ τοῦ συγχρόνου καὶ αὐτόπτου μάρτυρος τῶν θαυμάτων αὐτοῦ Ἀθανασίου τοῦ Παρίου (*).

Εὐλόγησον Πάτερ!

Πάντοτε μὲν καὶ πανταχοῦ ἐπαινεῖται καὶ θαυμάζεται ἡ θεοφιλὴς καὶ θεάρεστος ἀρετὴ, ἀλλὰ τὴν σήμερον ὑπάρχει σπανιωτέρα ἢ εἰς τοὺς πρώτους χρόνους τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὅτε αἱ μὲν ἔρημοι ἐπλημμύριζον ἐκ θεοφόρων ἀναχωρητῶν, τὰ δὲ μοναστήρια ἦσαν πλήρη ἁγίων ἀσκητῶν καὶ μοναχῶν καὶ αἱ πόλεις αὐταὶ διέλαμπον ὑπὸ τῶν φωστῆρων τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Διὰ τοῦτο ἐπὶ τοῦ παρόντος αἰῶνος, ἐν ᾧ κατὰ τὴν Γραφὴν «οὐδὲ ῥανὶς ἁγιότητος φαίνεται, ἀλλ' ἐπικρατεῖ κοινὴ διαστροφή, ψεῦδος, δολιότης, ἀνευλάβεια, ἀθεοφοβία καὶ θεοσυγῆς ἀδιαφορία,» ἐὰν εἰς τινα ψυχὴν, ὡς εἰς τὸν πόκον τοῦ Γεδεὼν, ἐγχυθῇ θεία τις δρόσος, τουτέστιν ἐὰν ἡ πανουργὸς τοῦ Πνεύματος χάρις εἰς τὰς πονηρὰς ταύτας ἡμέρας παραδόξως ἀναδείξῃ ἅγιον μοναχόν τινα ἢ ἱερέα ἢ ἐπίσκοπον διὰ σημείων ὑπερφυσικῶν καὶ ἐξαισιῶν, τοῦτο εὐλόγως προξενεῖ θαυμασμόν καὶ ἐκπληξιν. Δικαίως λοιπὸν ὁ εὐσεβὴς καὶ φιλόχριστος λαὸς τῆς Χίου, ἢ τε πόλις αὐτῆς καὶ τὰ χωρία, ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες,

(*) Τὴν βιογραφίαν ταύτην πρὸ πεντήκοντα πέντε ἐτῶν συντεθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιδιδασκάλου τῆς ἐν Χίῳ Σχολῆς Ἀθανασίου τοῦ Παρίου κατὰ τὸ τότε ἐν χρήσει ὄν ὕψος μετεσκευάσας νῦν ἐπὶ τὸ ἑλληνικώτερον καὶ καλλιπέστερον ὁ ἐν αὐτῇ Καθηγητὴς τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων Κύριος Α. Καραβας, διορθώσας συγχρόνως καὶ τὸ ὀρθογραφικὸν τῆς ἱερᾶς Ἀκολουθίας τοῦ Ἀγίου.

ἱερωμένοι καὶ λαϊκοί, νέοι καὶ γέροντες, ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν ἐν ἱερῷ ἐνθουσιασμῷ συναγαλλόμεθα, καὶ δοξάζομεν τὴν ἀπειρον τοῦ Θεοῦ ἀγαθότητα καὶ φιλάνθρωπίαν, διότι εἰς τὰς ἡμέρας ταύτας ἀνέδειξεν ἡμῖν νέον ἄλλον πόκον τοῦ Γεδεὼν πλήρη θεϊκῆς δρόσου, τὸν θεὸν Ἱεράρχην τῆς Κορίνθου, τὸν κατ' ἀλήθειαν Μακάριον· ἀλλὰ τί λέγομεν πόκον; πηγὴν μάλιστα νοητὴν, πηγὴν ὕδατος ζῶντος, πηγὴν ἀναβλύζουσαν νάμκτα θείων χαρίτων· καθότι διὰ τῶν ρεῖθρων τῶν θαυμάτων αὐτοῦ ὁ Ἅγιος οὗτος δροσίζει τὰς κεκαυμένας ψυχὰς τῶν μετὰ πίστεως καὶ εὐλαβείας, πρὸς αὐτὸν προσερχομένων ἐκάστοτε. Χαῖρε λοιπὸν, ὦ καλὴ καὶ περιδόξος Χίος! χαῖρε καὶ ἀγάλλου, διότι ἡ τοῦ Θεοῦ ἀνεξιχνίαστος πρόνοια μετὰ τόσους αἰῶνας σὲ ἠξίωσε κατέχειν ἐν τοῖς κόλποις σου τὸν μέγαν τοῦτον Ἱεράρχην καὶ θαυματουργόν Ἅγιον, τὸν ἀξιάγαστον ποιμένα τῆς Κορίνθου, τὸν ἐν μακαρίοις τῶ ὄντι Μακάριον. Ἀληθῶς ξενήκουστόν ἐστι τοῦτο· διότι ποῖος τόπος, ποία ἐπαρχία, ποία πόλις τὴν σήμερον δύναται ἵνα καυχηθῇ διὰ τόσον ἐξαιρετον καὶ σπάνιον οὐράνιον χάρισμα, τουτέστιν ὅτι στολίζει αὐτὴν καὶ καθίστησιν ὀνομαστήν καὶ περιδλεπτον νέος ἅγιος Ἀρχιερεὺς καὶ θαυματουργὸς περιώνυμος; Τῷ ὄντι μέγα πρᾶγμα τοῦτο, παράδοξον ἄκουσμα, ἐπιθυμητὸν διήγημα. Τρισευδαίμων ὑπάρχεις, ὦ Χίος, διότι σὲ προέκρινεν ὁ Θεὸς ἅγιον ταμεῖον τοῦ οὐρανίου τούτου θησαυροῦ, τοῦ ἐνδόξου καὶ ἁγίου Ἱεράρχου Μακαρίου, οὗ τὸν πανόσιον βίον καὶ τὴν πολιτείαν συνεγράψαμεν, καθ' ὅσον ἠδυνήθημεν, ὅπως ἴδωσι καὶ βεβαιωθῶσιν ἅπαντες ὅτι ὁ ἀπροσώποληπτος Θεὸς διὰ λαμπρῶν σημείων ἁγιότητος καὶ ἐξαισιῶν θαυμάτων ἀείποτε δοξάζει τοὺς αὐτὸν ἀντιδοξάζοντας. Ἐπικαλούμενοι δὲ τὰς ἁγίας καὶ θεοπειθεῖς αὐτοῦ εὐχὰς ἀρχόμεθα ὅθεν ἄρχῃσθαι πρέπον ἐστὶ καὶ σὺνηθες.

Ἡ Κορίνθος, πόλις τῆς Πελοποννήσου· κειμένη ἐπὶ τοῦ ὀμωνύμου ἰσθμοῦ, ὅστις χυδαῖστί ὀνομάζεται Ἐξαμίλιον, ὑπάρχει ὀνομαστή καὶ ἀρχαιοτάτη. Πασίγνωστον δὲ ὅτι ἔγραψε πρὸς αὐτὴν δύο θεοσόφους ἐπιστολάς ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὅστις ἐδίδαξε τοὺς Κορινθίους, καὶ ἐκ τῆς πλάνης τῆς εἰδωλομανίας εἰς τὴν γνῶσιν τοῦ ἐνός καὶ μόνου ἀληθινοῦ

Θεοῦ αὐτοὺς ἐπέστρεψεν. Ἐκ ταύτης τῆς πόλεως κατάγεται, καὶ ταύτης γέννημα καὶ θρόνον ὑπῆρξεν ὁ θεὸς καὶ ἅγιος Μακάριος, ὅστις καὶ προγόνους ἔσχεν εὐγενεῖς ἐξ εὐγενῶν, τῶν περιφρήμων Νοταράδων· γένος τοῦτο ἀρχαῖον καὶ λαμπρὸν, καταγόμενον ἐκ τῆς συγχλήτου Βουλῆς τῆς ποτὲ βασιλείας τῶν Ῥωμαίων. Ἐκ τοῦ ἰδίου δὲ τούτου γένους κατάγεται καὶ ὁ ἐν Κεφαλληνίᾳ δι' ἀγιότητα ἐξάκουστος ὁσιώτατος Γεράσιμος, δόξα καὶ οὗτος ἐπίσης καὶ καλὸν καὶ ἄλλων τῶν Νοταράδων, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν, ὅστις διέλαμψε καὶ εἰσέτι διαλάμπει διὰ τῶν ἀπείρων αὐτοῦ θαυμάτων. Γεννήτορας δ' ἔσχεν ὁ Ἅγιος θεοσεβέστατους καὶ σεμνοτάτους, Γεώργιον καὶ Ἀναστασίαν καλουμένους, οἵτινες καὶ κατὰ τὸ γένος καὶ κατὰ τὸν πλοῦτον ἐπρώτεον τῶν Κορινθίων. Ἐκ τούτων λοιπὸν ἐγεννήθη ὁ θεὸς οὗτος πατὴρ κατόπιν ἐτέρων υἱῶν καὶ θυγατέρων κατὰ τὸ 1731 ἀπὸ Χριστοῦ ἔτος. Ὄνόμασε δὲ αὐτὸν Μιχαὴλ ὁ τότε Πρόεδρος Κορίνθου Παρθένιος, ἀναδεξάμενος αὐτὸν ἐκ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, καὶ τρόπον τινὰ προιδὼν ὅτι ὁ πνευματικὸς οὗτος υἱὸς αὐτοῦ ἐμελλεν ἵνα γένηται καὶ κληρονόμος ἦτοι διάδοχος τῆς πνευματικῆς αὐτοῦ ἀξίας. Ἀθάσσε λοιπὸν εἰς ἡλικίαν ἐδιδάχθη τὰ ἱερὰ γράμματα καὶ τὴν ἑλληνικὴν παιδείαν παρὰ τοῦ ἐν Κεφαλληνίᾳ τότε ἀκμάζοντος Εὐσταθίου, καὶ εὐθὺς ἀπὸ τὰς πρώτας ἀρχὰς τῆς νεότητος αὐτοῦ ἤρξατο ἐνδεικνύων ὅτι οὐδεμίαν εἶχε κλίσην εἰς τὰ τοῦ κόσμου πράγματα, ἀλλ' εἰς μόνα τὰ πνευματικά· διότι διετέλει ζῶν μετὰ μεγίστης σεμνότητος, συντρέχων εἰς τὰς ἱερὰς ἀκολουθίας καὶ ἀποστρεφόμενος τὰς τῶν νέων συναναστροφὰς καὶ τὴν κοσμικὴν ματαιότητα. Ἐπειδὴ δὲ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἴσχυεν εἰς τὰ πολιτικά, κατέστησεν αὐτὸν ἐπιστάτην εἰς τινα χωρία, ὅπως ἐντεῦθεν συναθροίσῃ χρήματα πολλὰ καὶ θησαυρίσῃ· ἀλλ' ἐπειδὴ διένεμεν οὐκ ὀλίγα εἰς ἐνδεεῖς καὶ ἀπόρους, πολλάκις ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐπεπλήττετο, καὶ τελευταῖον ἀπεφάσισεν ἵνα ὀλοτελῶς ἀπομακρυνθῇ τῶν κοσμικῶν πραγμάτων, καὶ γένηται μοναχός· ὅθεν κατέφυγε κρυφίως εἰς τὸ Μέγα Σπήλαιον, περίφημον μοναστήριον ἐν τῇ Πελοποννήσῳ, ὅς κεκτημένον τὴν τῆς Θεοτόκου εἰκόνα τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀπο-

στόλου Λουκᾶ ζωγραφισθεῖσαν, ἐνθα μετὰ θερμῶν παραλήσεων ἐξητήσατο το ποθοῦμενον· ἀλλ' οἱ ἐκεῖσε πατέρες ἀπεποιήθησαν τὴν πρότασιν αὐτοῦ ὡς γενομένην ἀνευ τῆς ἀδείας τοῦ πατρὸς, οὗ τινος ἐφοβήοντο τὴν ἐπιρροὴν καὶ δύναμιν. Καὶ ὄντως ὁ πατὴρ αὐτοῦ μαλὼν μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὅτι εὗρίσκετο ἐκεῖ ἐμήνυσεν ἵνα ἐξαποστείλωσιν αὐτὸν οἰκᾶδε καὶ μὴ θέλοντα. Ἦθεν ἐπανελθὼν εἰς τὴν πατρικὴν οἰκίαν ἐνησχολεῖτο εἰς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ μελέτην τῶν θείων Γραφῶν καὶ ἄλλων διδασκτικῶν καὶ ὠφελίμων βιβλίων. Ἀκολουθῶς διὰ τὴν ἑλλειψιν διδασκάλου τῆς ἐν Κορίνθῳ σχολῆς ἐκουσία βουλὴ καὶ ἀγαθὴ προαιρέσει ἐδίδαξεν αὐτὸς ἐπὶ ἑξ ἔτη ἀμισθὶ τὰ τέχνη τῆς ἐαυτοῦ πατρίδος. Τελευταῖαντος δὲ τοῦ τότε Ἱεράρχου Προέδρου Κορίνθου εἰς λίαν προβεβηκυῖαν ἡλικίαν ὄντος ἐν ἔτει 1764, ἅπαντες οἱ κάτοικοι τῆς Κορινθιακῆς ἐπαρχίας, ἱερωμένοι καὶ λαϊκοί, πλούσιοι καὶ πτωχοί, μικροὶ καὶ μεγάλοι παμφηφεὶ καὶ ὁμοθυμαδὸν ἐξελέξαντο καὶ προέκριναν διάδοχον αὐτοῦ εἰς τὸν Ἀρχιερατικὸν θρόνον τὸν ἐνάρατον Μακάριον. Ὄντω λοιπὸν ἐφοδιασθεὶς διὰ τῶν ἀπαιτούμενων συστατικῶν ἐπιστολῶν μετέβη μετὰ τινων ἐγκρίτων εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐνθα ἐπαρουσιάσθη πρὸς τὴν ἱερὰν Σύνοδον, πατριαρχεῦοντος τότε Σχimonήλ Α'. τοῦ Χατζήρη, καὶ λαβὼν τὸ τῆς Ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα ἐχειροτονήθη Πρόεδρος Κορίνθου. Ἐπανελθὼν δὲ εἰς ταύτην τὴν θεόθεν λαχοῦσαν αὐτῷ Ἐπαρχίαν ἔγνω πόσον ἦτο ἀγαπητὸς καὶ παμπόθητος· διότι τὴν τῆς ἐπανόδου αὐτοῦ ἡμέραν ἐώρτασαν ἅπαντες οἱ ἐν αὐτῇ χριστεπώνυμοι λαοὶ χαίροντες καὶ ἀγαλλόμενοι, καὶ δοξάζοντες τὸν Θεόν, διότι εἰσέηκουσε τῶν δεήσεων αὐτῶν, καὶ τοιοῦτου καλοῦ Ποιμένου αὐτοὺς ἡξίωσε. Καὶ τῷ ὄντι οὐδόλως ἐφύεσθησαν εἰς τὰς χρῆστας αὐτῶν ἐλπίδας· διότι ὡς ἐκ πρώτης αὐτοῦ ἡλικίας ὁ ἅγιος Μακάριος ἐδείκνυε μεγάλης ψυχῆς σημεία καὶ ζῆλον περὶ τὰ καλὰ, οὕτω καὶ Ἀρχιερεὺς γενόμενος ἐπεβεβαίωσεν ὅλα ταῦτα ἐμπράκτως, στοχαζόμενος μετὰ τοῦ Θεολόγου Γρηγορίου ὅτι ἔλαβε τὴν Ἀρχιερωσύνην οὐχ ὡς ἐξουσίαν ἀνεξέταστον, καὶ μέσον ἀπολαυτῆς ἡδονῶν καὶ ἀποκτήσεως πλοῦτου, ἀλλ' ὡς ἐπιστάτην καὶ πατρι-

πρὸνάντιον πέλαγος ἀταξίας. Καὶ πρῶτον μὲν οἱ κατὰ τὴν Κυριακὴν ἐκείσε νεκρολογούντες ἤρῳτησαν αὐτόν, ἐὰν παραδέχεται μνημόσυνα τελούμενα τὴν ἡμέραν ταύτην· ὁ δὲ ἱερός Μακάριος ἀπεκρίνατο αὐτοῖς ἀποφατικῶς. Ἐπειτα τοῦ πρῶν Ἀλεξανδρείας Ματθαίου ἀποβιώσαντος ἐν τῇ μονῇ τοῦ Κουτλουμουσίου προσκλήθεῖς εἰς τὸ μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας μνημόσυνον αὐτοῦ ὅπως ἱερουργήσῃ ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ, οὐ μόνον ἀπεποιήθη τοῦτο, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς προσκαλέσαντας αὐτόν ἐπιτρόπους τοῦ μακαρίτου ἔγραψε τάδε. «Διὰ τί προτιμάτε τὴν τελετὴν τοῦ μνημοσύνου ἐν Κυριακῇ, παρατρέχοντες τὰς λοιπὰς ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος, καὶ παραβαίνοντες τοὺς ἀπαγορεύοντας τοῦτο ὁρισμοὺς καὶ τυπικὰ τῆς Ἐκκλησίας; ἐγὼ οὐδέποτε ἐτέλεσα κατὰ τὴν Κυριακὴν οὐδὲ τελέσω μνημόσυνον κεκοιμημένων». Ἐκεῖνοι δὲ ἡπίλησαν αὐτόν, καὶ τὸ ἰδιόχειρον αὐτοῦ γράμμα περὶ τοῦ μνημοσύνου ἐπεμψαν πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην. Δυσαρεστηθεὶς λοιπὸν ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν, καὶ ἐπανήλθεν εἰς τὴν Χίον, ὅθεν μετέβη εἰς Πάτρμον, ἐνθα ἐγνωρίσθη καὶ ἐσχετίσθη μετὰ τῶν ὁσιωτάτων πατέρων, τοῦ ἱερομονάχου Νήφωνος τοῦ χίου, Γρηγορίου τοῦ νισυρίου καὶ τοῦ ἐξ Ἀρμενίας Ἀθανασίου, οἵτινες πρὸ τινων ἐτῶν ὡσαύτως ἀνεχώρησαν ἀπὸ τοῦ Ἁγίου Ὄρους διὰ τὰς ἐκείσε περὶ κολύβων ταραχὰς καὶ σκάνδαλα. Μετὰ ἐν ἔτος, ἀποβιώσαντος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, μετέβη ἐκ νέου εἰς Ὑδραν κατὰ πρόσκλησιν τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, μεθ' ὧν ἀπῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα Κόρινθον, ἐνθα διεμερίσαντο τὴν πατρογονικὴν περιουσίαν ἡσυχῶς καὶ ἀταράχως διὰ τῆς ἐπιστάσεως τοῦ ἰδίου δωρησαμένου αὐτοῖς τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς κληρονομίας. Παρεκτός δὲ τοῦτου ζητήσας καὶ λαβὼν ὅλα τὰ πατρικὰ χρεωστικά ὁμολογὰ ἔρριψεν εἰς τὸ πῦρ καὶ κατέκαυσε, καὶ οὕτως ἀπῆλλαξε πολλοὺς τοῦ χρηματικοῦ αὐτῶν χρέους, εὐλογούμενος ὑπ' αὐτῶν πανοικίων καὶ μακαριζόμενος ὁ φιλόθρωπος Μακάριος. Μετὰ ταῦτα ἐπανελθὼν εἰς Χίον, καὶ διὰ συστατικῶν γραμμάτων ἐφοδιασθεὶς μετέβη εἰς Σμύρνην πρὸς τὸν ἐκεῖ κατοικοῦντα Ἰωάννην Μαυρογορδάτον, ὅστις ἐκ φήμης γνωρίζων αὐτόν ὑπεδέξατο μετ' εὐλαθείας καὶ σεβασμοῦ ὡς τοῦ Θεοῦ

ἄνθρωπον, καὶ οὐ μόνον ἐν τῷ ἑαυτοῦ οἴκῳ εὐχαρίστως καὶ προθύμως αὐτόν περιποιεῖτο, ἀλλὰ καὶ συνήργησε καὶ ἐτέλεσε τὴν διὰ τοῦ τύπου ἐκδοσιν τῆς Ἱερᾶς Φιλοκαλίας τῶν Πατέρων, ὅπερ ἐστὶ βιβλίον ψυχοφελέστατον, καθὼς καὶ ἡ διὰ τοῦ ἰδίου ἐκδοθεῖσα Ἱερὰ Κατήχησις τοῦ τῆς Μόσχας Πλάτωνος. Ταῖς δὲ διδασκαλίαις τοῦ θείου τούτου Πατρὸς καὶ τὴν ἑαυτοῦ οἰκίαν μετεσκεύασεν εἰς ὁσιακὸν σύστημα διὰ τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν, τῶν ἐσπερινῶν καὶ τῶν ὁρθρῶν, καὶ διὰ τῆς ἀκριβοῦς τηρήσεως τῶν παραδεδομένων νηστειῶν· μάρτυρες δὲ τούτου εἰ Σμυρναῖοι ἅπαντες. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἱερός Μακάριος πολὺ ἐπαθύμει ἵνα δημοσιεύσῃ διὰ τοῦ τύπου καὶ τὸν προσφιλῆ αὐτῷ Εὐεργετινόν, εὗρέθη καὶ εἰς τὴν ἐκδοσιν τοῦ ψυχοφελούς τούτου βιβλίου πρόθυμος Ἰωάννης ὁ Καννάς. Μετὰ ταῦτα ὁ θεὸς Πατὴρ ἐπανήλθεν εἰς Χίον καὶ εὗρεν ἡσυχαστήριον, ὅπως διανύσῃ ἐν αὐτῷ τὸν ἀσκητικὸν αὐτοῦ βίον, τὸν Ἅγιον Πέτρον καίμενον εἰς τὸ βόρειον μέρος τῆς νήσου. Τὸν τόπον τοῦτον ἡγόρασε παρὰ τῆς κοινότητος τῆς Χίου ἵνα ἐξουσιάζῃ διαδοχικῶς εἰς τρία πρόσωπα, καὶ ἐν αὐτῷ ἡσύχασεν ἔχων ἕνα ὑποτακτικὸν χίον Ἰάκωβον καλούμενον, καὶ προβεβηκότα τὴν ἡλικίαν, ὅστις καὶ παρέμεινεν αὐτῷ ὑπηρετῶν μέχρι τῆς ἁγίας αὐτοῦ τελευτῆς. Κατ' ἐκείνας δὲ τὰς ἡμέρας καὶ ὁ εἰρημένος ἱερομόναχος Νήφων ὁ χίος μετέβη μετὰ τινων συναδελφῶν εἰς Ἰκαρίαν, ἐνθα ἐπεχείρησαν ἵνα οἰκοδομήσωσι μοναστήριον, ὅπως ἀσκήσωσιν αὐτόθι· ἀλλὰ στερουμένοις χρημάτων ἐβεβήθησεν αὐτοῖς ὁ ἱερός Μακάριος διὰ συνεισφορὰς τῶν φιλελημόνων Χίων καὶ Σμυρναίων, καὶ διὰ τῆς συνεργείας αὐτοῦ ἀνιδρύθη ἐν τῇ νήσῳ ἐκείνῃ ἐντελὲς κοινοβιακὸν μονῆριον, εἰς ὃ καὶ ὁ ἴδιος μεταβάς κατώκησεν ἐπὶ τινα καιρόν, ἵνα ἴδῃ ἐκ τοῦ σύνεγγυς τοὺς ἐν αὐτῷ μονάζοντας φίλους αὐτοῦ ὁσιωτάτους Πατέρας. Ἀκολουθῶς ἐπανήλθεν εἰς τὸ ἐν Χίῳ ἡσυχαστήριον αὐτοῦ, ὅπερ ἐστὶν εὐάερον καὶ ὑγιεινόν, καὶ πολὺ ὠφέλησεν αὐτόν ὄντα ἐπινόσου κράσεως καὶ συνεχῶς πρότερον πάσχοντα καὶ ἀσθενῶς διακείμενον. Ἐν αὐτῷ λοιπὸν διήγεν ἀπολαύων ὑγείας τε καὶ ἡσυχίας, καὶ ἀπομεμακρυσμένος τῆς τύρβης καὶ τοῦ θορύβου τῶν πόλεων

καὶ τῶν κοσμικῶν ματαιότητων. Διότι, ὡς εἶπεν ἀρχαῖος τις πατήρ, «Οἱ ἅγιοι τοῦ Θεοῦ ἄνθρωποι, φοβούμενοι τὴν ἐκ τῆς κενοδοξίας καὶ τῆς ἐπάρσεως ζημίαν, σπουδάζουσιν ἵνα κρύπτωσι παντοιοτρόπως τὰς ἑαυτῶν ἀρετὰς ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ἀνθρώπων· ὁθεν καὶ ἐκεῖνα μόνον ἐκ τῶν κατορθωμάτων αὐτῶν δυνάμεθα ἵνα γνωρίζωμεν, ὅσα ἡ ὁ Θεὸς πρὸς ὠφέλειαν τῶν πολλῶν ἐφάνερώσεν, ἢ παρὰ τῶν ὑποτακτικῶν αὐτῶν ἀκολούθως ἐγνωστοποιήθησαν. Ἡ γνῶμη αὕτη ἐστὶν ἀληθεστάτη, καὶ τοῦτο λέγομεν καὶ ἡμεῖς περὶ τοῦ ἁγίου τούτου Πατρὸς, ὅτι τοὺς κατ' ἰδίαν ἀγῶνας καὶ ἀσκήσεις αὐτοῦ μόνος ὁ πανταχοῦ παρὼν Θεὸς ἐβλεπε καὶ ἐγίνωσκε· διότι, ὅπως ἀρέσῃ αὐτῷ καὶ μόνῳ ὁ ἱερός Μακάριος, ὅσα ἐπραττεν, ἐσπούδαζεν ἵνα κρύπτῃ αὐτὰ πλείοτερον ἢ ὅσον οἱ κακοὶ προσπαθοῦσιν ἵνα κρύψωσι τὰ ἑαυτῶν κακουρήματα. Ὅθεν γεγράφαμεν περὶ αὐτοῦ ὅσα ἡ πλείστοι ἐμαθον θετικῶς πληροφορηθέντες, ἢ ἅπαντες οἱ σύγχρονοι γνωρίζουσι, δηλαδὴ τὰς συνεχεῖς καὶ ἐπιτεταμένους νηστείας, ἐκτὸς τῶν κανονικῶν, ὅς διετῆρει τόσον ἀκριβῶς, ὅσον τὰ τῆς Πίστews δόγματα, οὐδὲ λῶς ἀκριβῶς ὅτι οἱ ἱεροὶ κανόνες οὐκ ἦσαν ἀπλῶς ἀνθρώπων ἀλλὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἀπόφασις, κατὰ τὴν ἀψευδέστατην μαρτυρίαν τοῦ πρωτοκορυφαίου τῶν Ἀποστόλων Πέτρου, καὶ προσέτι ἀκούων τὸ Ἅγιον Πνεῦμα λέγον· ἐν ταῖς Παροιμίαις, «Μὴ μέταιρε νηστείας», οὗ τὸ ἐναντίον ἐν ἀδιαφορίᾳ καὶ περιφρονήσει πράττουσι πολλοὶ τῶν σημερινῶν Χριστιανῶν, οἵτινες τοὺς ἱεροὺς κανόνες νομίζοντες ὡς κοινῶν ἀνθρώπων ἐντάλματα ἀσυστόλως παραβαίνουσιν αὐτοὺς ἰχθυοφαγοῦντες καὶ κρεωφαγοῦντες, καὶ λέγοντες ὅτι οὐδαμῶς διατάσσει ὁ Θεὸς τὴν νηστείαν· ἐν ᾧ ἀναντιρρήτως ὁ Θεὸς ἐστὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, οὗ τῇ ἐπιστάσει καὶ ἐμπνεύσει ἐγράφησαν οἱ κανόνες οὗτοι. Ἀλλ' οὐδόλως πρόκειται ἐν ταῦθα (ἵνα ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπανελάβωμεν) περὶ τῶν κανονικῶν νηστειῶν διότι ταύτας ἕκαστος Χριστιανὸς ὀφείλει ἵνα φυλάττῃ, ἀλλὰ περὶ ἐκείνων, ὅς ὁ ἴδιος κανονίζων ἐπέβαλλεν ἐαυτῷ, δύο μεγάλους πολέμιους στοχαζόμενος, τὸν αἶνον καὶ τὸ ἔλαιον, καὶ λέγων ὅτι ἀμφοτέρω ἦσαν ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν ὑγειάν αὐτοῦ ἐγένετο αὐτῶν μόνον κατὰ πᾶν Σάββατον καὶ Κυ-

ριακὴν, τὰς δὲ λοιπὰς ἡμέρας ἐτρώγε χόρτα καὶ ζυμαρικά νερόβραστα. Περὶ δὲ τῶν νηστειῶν, τῶν ἀγρυπνιῶν, τῶν ἀδιαλείπτων προσευχῶν καὶ γονυκλισιῶν τοῦ ἁγίου τούτου Πατρὸς ἐβεβιωθημεν θετικώτατα πληροφορηθέντες καὶ παρ' ἄλλων πολλῶν καὶ ἰδίως παρὰ τοῦ ὑποτακτικοῦ αὐτοῦ Ἰωάννου, καὶ οὐδεὶς δύναται ἱκανοῦς εἶναι ἀκριβῶς εἰπεῖν ὅτι διὰ τῶν ὑπερβολικῶν τούτων ἀγώνων καὶ ἀσκήσεων καλίστατο θεοειδὴς καὶ ὑπὸ Θεοῦ ἐρωτός ἀνεφλέγετο· ἀποδείξεις δὲ τὰ δι' αὐτοῦ τὴν σήμερον τελούμενα ἐξέσις ἔργα τῆς θείας χάριτος. Τα ἄφανε ἡ λοιπὸν ἐκεῖνα καὶ τοῖς πολλοῖς ἀδελφοὶ ἐκ τῶν φανερῶν τούτων καὶ πεισιγνώστῳ συμπεραίνονται καὶ βεβαιούνται διότι κατὰ τὸν μέγαν πατέρα Ἰσαὰκ «Ἀδύνατον τοὺς ἐν τῇ » διαγωγῇ ταύτῃ διὰ παντός πολιτευομένους ἀνευ χαρισμάτων μεγάλων παρὰ Θεοῦ ἀφεθῆναι, διὰ τὴν νῆψιν αὐτῶν καὶ » ἐνσέχουσαν τῆς καρδίας καὶ διὰ τὴν ἀμέρινον διαγωγὴν » τῶν λογισμῶν αὐτῶν. Πρὸς Θεὸν ψυχὴ ἡ ἐν τῇ διαγωγῇ » ταύτῃ τῆς ἀγρυπνίας κοπιῶσα καὶ διαπρέπουσα ὀφθαλμοῖς γεροβικοῦς ἔχει τοῦ διὰ παντός ἀπενίσειν καὶ κατο- » πτεῖν τὴν ἐπουράνιον θεωρίαν». Ὅθεν κατὰ τὸν θεῖον τοῦτον διδάσκαλον ὁ ἱερός Μακάριος ἐκ τῶν θείων χαρισμάτων ἀνεδείχθη οὐρανόφρων, καὶ ἐκ τῶν θεοτεσιπῶν ἀγρυπνιῶν αὐτοῦ ἀγγελολίμνητος. Ἐπειδὴ δὲ ἡ προσευχὴ κατὰ τοὺς θείους Πατέρας ὑπάρχει συνομιλία μετὰ τοῦ Θεοῦ, ὅσοι ἡκούσαμεν τὸν ἱερὸν Μακάριον ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγινώσκοντα ψαλμοὺς καὶ ἄλλα μέρη τῆς ἁγίας Γραφῆς, ἅπαντες συνομολογοῦμεν ὅτι ἡ ἀνάγνωσις ἐκείνη ἦτο τῷ ὄντι συνδιάλεξις μετὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ ὡς ἀτάραχος, ἡσυχος καὶ γαλήνιος ἐφθάνεν ἀναμειβόμενος εἰς τὰ ῥα Κυρίου Σαβαώθ. Ἐὰν δὲ συνομολογῶμεν τοῦτο περὶ τῆς κοινῆς καὶ ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγνώσεως καὶ προσευχῆς αὐτοῦ, πολὺ περισσότερον πρέπει ἵνα ἐννοηθῇ περὶ τῆς κατ' ἰδίαν, τῆς μυστικωτέρας, ἀμειγῆς καὶ κεχωρισμένης ἀπὸ πάσης ὕλικης περιπετειᾶς καὶ ἀνθρωπίνης συναναστροφῆς. Βεβαίως τότε ὁλοσχερῶς τῷ Θεῷ τὴν νοῦν προσέχων ἀνέβιβαζεν εἰς τὰς θείας αὐτοῦ ὁδοὺς οὐ μόνον ὅσα ἐξήρχοντο τῶν χειλέων αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ὅσα εὐσεβῶς καὶ καλῶς διενεοῖτο αὕτη δ' ἐστὶν ἡ ἀληθὴς καὶ θεάρεστος

προσευχῇ, ὡς γινομένη κατὰ μίμησιν τῶν ἁγίων Ἀγγέλων. Καλὰ μὲν εἰσι ταῦτα πάντα καὶ ἐπαίνων ἀξία, ἀλλ' ὑπάρχουσιν ἀποτελέσματα τῆς περὶ ἰδίας σωτηρίας φρενιτικῆς ἐκαστου, οὐχὶ ὁμῶς καὶ ἀποδείξεως τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης, ἥς ἄνευ ὅλα τὰ ἔλλα κατὰ τὸν θεὸν Παῦλον ὑπάρχουσιν ἀνωφελῆ καὶ μάταια, καὶ ἦν ὁ Κύριος ἀντέλλεται ἐν Εὐαγγελίοις λέγων· «Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σε αὐτόν». Ταύτην δὲ τὴν δεσποτικὴν ἐντολὴν ὑπερμνήσκει τὸν ἱερὸν Μακάριον καὶ ὁ αἰδὶμος Πατριάρχης Σωφρόνιος ἐν τῇ κατὰ τὸ 1775 ἰδιογράφῳ ἐπιστολῇ αὐτοῦ πρὸς τὸν ἅγιον Πατέρα περιεχούσῃ αὐτολεξεῖ τάδε· «Ἀδελφέ, μὴ νομίσῃς ὅτι ἀναχωρήσας ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας σου γέγονας» ἐλεύθερος πάσης ἐκκλησιαστικῆς ἐπιμελείας· τοιαύτην γὰρ «ἐλευθερίαν» ὁ θεὸς οὐ βούλεται, ἀλλὰ πάντας ἡμᾶς θέλει «ὑπηρετάς» εἶναι καὶ γεωργούς τοῦ μυστικοῦ αὐτοῦ ἀμπελῶ· «νος ἄχρι τελευταίας ἀναπνοῆς ἡμῶν». Μὴ διαλίπῃς «σὺν διδασκῶν λόγῳ» τε καὶ ἔργῳ τὰς τοῦ Κυρίου σωτηριῶδεις ἐντολὰς, μεμνημένος τε καὶ τῆς ἐμῆς ἀθλιότητος ἐν ταῖς «πρὸς τὸν ἐλεῆμενα Κύριον ἐντεύξεσι καὶ προσευχαῖς σου». Ἀλλὰ καὶ ἄνευ τῆς πατριαρχικῆς προτροπῆς ὁ θεόφρων Μακάριος ἐξετέλει τὰ πρὸς τὸν πλησίον χρέη, καὶ συνεχῶς ἐπανελάμβανε τὸ τοῦ Ἀποστόλου τῶν ἐθνῶν, «Θεοὺ ἔσμεν σὺν ἐργοῖς» ἐννοῶν ὅτι ἅπαντες ὀφείλομεν ἵνα συντρέχωμεν καὶ συμβοηθῶμεν τοὺς ἀδελφούς ἡμῶν, καθ' ὅσον δυνάμεθα, εἰς τὴν ἀφορμὴν τῆς ψυχικῆς αὐτῶν σωτηρίας. Ὅθεν καὶ ἐσπούδαζεν ἵνα ἀρελῇ πάντας τοὺς Χριστιανούς, καθίστάς αὐτοὺς ἀξίους τῆς οὐρανοῦ βασιλείας διὰ ψυχωφελῶν βιβλίων καὶ πατριαρχικῶν συμβουλῶν καὶ παραινήσεων· ἀποδείξεις δὲ τούτου ὑπάρχουσι Θεόδωρος ὁ βυζάντιος, Δημήτριος ὁ πελοποννήσιος καὶ ἄλλοι, οἵτινες διεθερμάνθησαν πρὸς τὴν ὑπὲρ τῆς πίστεως ἀσπασίαν, ἀναγινώσκοντες εἰς τὸ μαρτυρολόγιον τοὺς ὁμοιοπαθεῖς αὐτῶν ἀθλητάς. Ἠκούσαμεν δὲ καὶ τινα λαϊκὸν ἐξ Αἰθιοῦ λέγοντα ὅτι δις ἀνέγνω προσεκτικῶς καὶ τρίτον ἐσκόπευεν ἵνα μελετήσῃ τὴν Φιλοκαλῆαν τοῦ ἁγίου Πατρὸς, ὅστις τοσοῦτον ἐπεθύμει καὶ ἐδίψῃ τὴν τῶν Χριστιανῶν σωτηρίαν, ὥστε ἀναγνούς καὶ τὸ βιβλιάριον,

ὁπερ ὀνομάζεται Χριστιανικὴ Ἀπολογία, καὶ ἐνθους γινόμενος, οὕτως εἶπεν ἐκ τῆς τούτου ἀναγνώσεως, συνήθροισεν πενταχόσια γρόσια, καὶ δι' αὐτῶν ἐξετέλεσε δευτέραν ἐκτύπωσιν τοῦ ψυχωφελούς τούτου βιβλίου. Προσθετέον δὲ ὅτι ὁ ἱερὸς Μακάριος συνεχῶς ἐδίδασκε τὸν θεὸν λόγον τοὺς τε ἐνορίτας τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Πέτρου, ἐνθα ἐμόναζε, καὶ τοὺς εἰς οὐτὴν συναθροισμένους ἀλλαχόθεν πρὸς ἀκρόασιν τῆς θείας λειτουργίας, καὶ εἰς ἄλλας ἐκ τῶν πέριξ ἐκκλησιῶν κατὰ τὰς Τεσσαρακοστὰς ἀπερχόμενος ἐκήρυττε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ πρᾶως, ἡσύχως καὶ ἀταράχως, καθὼς οἱ Ἀπόστολοι, ὧν ἦτο μαθητὴς καὶ μιμητὴς ἀκριβέστατος. Οἱ δὲ λόγοι αὐτοῦ ἀναμφιβόλως ἐκαρποφόρουν· διότι πρῶτον μὲν οἱ ἀκροαταὶ αὐτοῦ ἐβίβον ἕνα Ἀρχιερέα Κορίνθου διδάσκοντα αὐτοὺς ἐν ταπεινότητι καὶ πενιχρότατῃ ἐνδυμασίᾳ, καὶ δεύτερον, ἀντὶ μισθοῦ τινος διὰ τοὺς κόπους αὐτοῦ, ἐλάμβανον οἱ ἐνδεεῖς παρὰ τοῦ ἰδίου χρηματικὴν βοήθειαν, ὁ μὲν πρὸς ἀπότισιν χρεῶν, ὁ δὲ πρὸς ὑπανδρείαν θυγατρὸς, καὶ ἄλλος δι' ἄλλην χρεῖαν καὶ ἀνάγκην. Ἀλλὰ καὶ το ἐξῆς χρησιμεύει εἰς ἀπόδειξιν τῆς καρποφορίας τῶν λόγων καὶ διδασκῶν τοῦ ἁγίου· γυνή τις ἐκ τῶν περιγύρων εὗρε ποτε τριῶν λιτρῶν μέταξαν, καὶ περιτήρχετο ζητοῦσα τὸν ἀπολέσαντα αὐτὴν ἰδιοκτήτην, ὅπως ἀποδῶ αὐτῷ τὸ εὔρημα· πρὸς δὲ τοὺς ἀπορήσαντας διὰ τοῦτο εἶπε πῶς δύναμαι ἵνα κατακρατήσω τὴν μέταξαν ταύτην, ἐν ᾧ οὐδόλως συγχωρεῖ εἰς ἡμᾶς τοῦτο ὁ εὐλογημένος ἐκεῖνος; ἐρωτηθεῖσα δὲ, τίς ἐστὶν οὗτος; ἀπεκρίνατο, ὁ Δεσπότης τῆς Κορίνθου, ἐκεῖνος διδάσκει ἡμᾶς ὅτι, ὅταν εὕρισκωμεν ξένον πρᾶγμα, ὀφείλομεν ἵνα ἀποδιδῶμεν αὐτό, διότι ἀλλέως ἀμαρτάνομεν, καὶ προσέτι ἵνα μὴδὲ εὐρετήκῃα ἀπαιτῶμεν.

Ἐν τούτοις ἡ ἄκρα φιλανθρωπία καὶ ἡ μεγάλη πρὸς τοὺς δεομένους συμπάθεια τοῦ ἁγίου ἤρξαντο προξενῶσαι οὐ μίχραν εἰς τὴν ἡσυχίαν αὐτοῦ ἐνόχλησιν, καὶ μάλιστα διότι οὐ μόνον ἐντεῦθεν, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἄλλων τόπων κατέφευγον πρὸς αὐτὸν δυστυχεῖς καὶ ἄποροι παρὰ φίλων συνιστάμενοι· ἐπειδὴ δὲ τινες τούτων ἔχρηζον σημαντικῆς βοηθείας, ὁ ἅγιος Πατὴρ ἠναγκάζετο ἵνα καταφεύγῃ πρὸς ἄλλους εὐπόρους, καὶ

παρ' αὐτῶν ἐξαιτούμενος ἐλεημοσύνην βοηθῇ τοὺς ἀπόρους
ὥστε μὴ θέλων ἵνα γίνηται λίαν ἐνοχλητικός, μήτε δυνάμε-
νος ἵνα ἀποπέμπῃ κενὰς χερεὶ τοὺς πρὸς αὐτὸν καταφεύγον-
τας, ἠναγκάσθη τελευταῖον ἵνα μεταβῇ εἰς Πάτρων· ἀλλὰ μὴ
εὐρὼν τοὺς ἐκεῖ καθῶς ἤλπιζεν, ἐπανήλθεν εἰς Χίον. Ἐπα-
νέλωμεν δὲ καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν συνέχειαν τῆς διηγήσεως.

Ἐξεταζόμενον τὸ τοῦ Ἁγίου Πατρὸς βιβλίον τὸ διαλαμ-
βάνον « περὶ τῆς συνεχοῦς μεταλήψεως τῶν
θεῶν μυστηρίων », οὐδὲν ἄλλο ἐνδείκνυται περιέχον
εἰμῆρητὰ εὐαγγελικά καὶ ἀποστολικά, κανόνας ἀποστολικούς
καὶ συνοδικούς καὶ ῥητὰ τῶν θεῶν Πατέρων, ἐξηγημένα ὅλα
εἰς τὴν καθομιλουμένην γλῶσσαν, καὶ ἐκ συμφώνου διδά-
σκοντα καὶ διαβεβαιούντα ὅτι ἁγία καὶ σωτηριώδης πᾶλη
ἐστὶν ἡ συγῆ μετάληψις τῶν θεῶν μυστηρίων· ὥστε τὸ περὶ
οὗ ὁ λόγος βιβλίον ὑπάρχει νόμιμον καὶ κανονικόν. Ἀλλ' ἵ-
σχυσε καὶ κατὰ τοῦτου ἡ κακία, καὶ τοι προσκαίρως· διότι
καχόφρων τις μοναχὸς Ἀγιορείτης ἀναγκοῦς αὐτὸ ἐξέπε-
στείλεν εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸς τὴν Μεγάλην Ἐκκλη-
σίαν, γράψας κατ' αὐτοῦ ὅσα κακὰ ἠδυνήθη· ὁ δὲ ἀπὸ Σμύρ-
νης εἰς τὸν Οἰκουμένικόν θρόνον τότε ἀναβῆς Προκόπιος
ὁ πελοποννήσιος παροξυνθεὶς κατέκρινε συνοδικῶς τὸ βιβλίον
ὡς παράνομον καὶ σκανδαλοποιόν, ἐπιβαλὼν βαρύντα ἐπιτί-
μια κατὰ τῶν τολμησάντων αὐτὸ ἀναγινώσκειν. Ἀκολούθως
οἱ Ἀγιορεῖται ἀγωνίσθησαν μὲν ὁλαῖς δυνάμεσιν ὅπως ἀ-
νακληθῇ ἡ τῆς Ἐκκλησίας ἀπόφασις, ἀλλ' οὐκ ἠδυνήθησαν
τυχεῖν τοῦ ποθομένου. Πατριαρχεύσας ὁμοῦς ἔπειτα ὁ ἐκ
Σμύρνης Νεόφυτος, μεθ' οὗ ὁ ἅγιος Πατὴρ εἶχε στενὴν φι-
λίαν, ἠρώσας τὸ βιβλίον καὶ ἠκύρωσε συνοδικῶς τὰ κατὰ τῶν
ἀναγινωσκόντων αὐτὸ παρὰ τοῦ προκατόχου ἐπιβληθέντα ἐ-
πιτίμια, πέμψας αὐτῷ καὶ τὴν ἐξῆς ἐπιστολήν. « Ἱερώτατε
Μητροπολίτα πρώην Κορίνθου, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητέ
ἀδελφε καὶ συλλειτουργέ τῆς ἡμῶν μετριότητος κύρ Μα-
κάριε, χάρις εἴη σου τῇ Ἀρχιερωσύνῃ καὶ εἰρήνῃ παρὰ
Θεοῦ! Περὶ τοῦ πονήματος τῆς Ἀρχιερωσύνης σου δη-
λονότι τοῦ βιβλίου « περὶ τῆς συνεχοῦς ἱερᾶς
Μεταλήψεως », ὅπερ ἐξέδωκας εἰς τύπον δηλοποιού-

» μὲν σοι ὅτι ἐθεωρήθη συνοδικῶς, ἐξητάσθη ἐσκεμμένως,
» ἐνεκρίθη καὶ ἀπεδείχθη ἐκκλησιαστικῶς νόμιμον καὶ μηδὲν
» ἔχον τὸ κωλῶδον τὸν διὰ τῆς μετανοίας καὶ ἀληθοῦς ἐξομο-
» λογήσεως ἀξιούμενον μεταλαμβάνειν τῶν ἀχράντων καὶ
» φρικτῶν μυστηρίων. Συνοδικῶς οὖν ἀποδείχθεν ψυχωφε-
» λές καὶ σωτήριο τὸ εἰρημένον βιβλίον σου δύνανται ἀνω-
» λύτως οἱ βουλόμενοι ἀγοράσαι αὐτὸ καὶ ἀναγινώσκειν,
» ὁδηγούμενοι παρὰ τῶν πνευματικῶν, ὅταν ἔχωσιν τινα ἀ-
» πορίαν. Ἐπειδὴ δὲ ἀνεφάνη τις ὑπόνοια ὅτι ἐξεδόθη ἐκκλη-
» σιαστικὸς ἀφορισμὸς πρὸς κατάργησιν τοῦ περὶ οὗ ὁ λό-
» γος πονήματός σου, καὶ οἱ εὐσεβεῖς Χριστιανοὶ εὐλαβού-
» μενοι οὐκ ἀναγινώσκουσιν αὐτὸ, πρὸς διάλυσιν τῶν ἐκ-
» κλησιαστικῶν ἐκείνων δεσμῶν καὶ ἐπιτιμίων, γράφομεν ἐν
» τῇ παρούσῃ ἡμῶν (ἐπιστολῇ), καὶ διὰ τοῦ παναγίου καὶ
» τελεταρχικοῦ Πνεύματος ἀποφαινόμεθα, ἵνα ὅσοι τῶν Χρι-
» στιανῶν ἀνέγνωσαν, ἀναγινώσκουσι καὶ ἀναγνώσονται
» τὸ ἀνακρίθην ἐκεῖνο πόνημά σου, τουτέστι τὸ « περὶ τῆς
» συνεχοῦς ἱερᾶς Μεταλήψεως », ὑπάρχωνσι
» συγκεχωρημένοι καὶ εὐλογημένοι παρὰ Κυρίου Παντοκρά-
» τορος, λελυμένοι τε τῶν ἐπενεχθέντων ὅπως ποτὲ ἐκκλη-
» σιαστικῶν ἐπιτιμίων καὶ ἀμέτοχοι τῶν ὀντων, ἔχοντες καὶ
» τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος Ἀγίων
» καὶ τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας.
» Οὕτω λοιπὸν γινώσκων ἀπόθευ πᾶσαν ὑπόνοιαν καὶ ὑπο-
» ψίαν περὶ τοῦ πονήματός σου, διδὲ καὶ μισθὸν λήψῃ παρὰ
» Θεοῦ, οὗ ἡ χάρις εἴη μετὰ τῆς ἱερότητός σου.

Ὁμολογητέον λοιπὸν ὅτι, καὶ τοι ὁ ἱερός Μακάριος ἐξέ-
δωκε πολλὰ καὶ ἄλλα βιβλία ψυχωφέλη, τὸ « περὶ συνε-
χοῦς μεταλήψεως τῶν θεῶν μυστηρίων »
ὡς φιλοπονηθὲν ἐπιμελῶς παρ' αὐτοῦ καὶ προσεκτικῶς ἐπεξ-
εργασθὲν δύνανται ἵνα ὀνομάζεται δικαίως πηγὴ καὶ φρέαρ
ζωῆς αἰωνίου. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν πονημάτων τοῦ Ἀ-
γίου ἡμῶν Πατρὸς· ἡδὲ δὲ διηγησώμεθα καὶ τινὰς τῶν ἐναρέ-
των αὐτοῦ πράξεων. Εἰς τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ ἀγῶνα τουτέστι τὸ
μαρτύριον ἀγωνοθέτης μὲν καὶ στεφανίτης κάθηται αὐτός ὁ
Ἰησοῦς Χριστός, ἀγωνιστὴς δὲ ἐστὶν ὁ ὑπὲρ τῆς δόξης αὐτοῦ

μαρτυρῶν καὶ βασανιζόμενος, καὶ ἀνταγωνιστὴς ὁ διάβολος μετὰ τῶν ὀργάνων αὐτοῦ, τῶν ἐχθρῶν καὶ διωκτῶν τῆς Θείας καὶ ἁγίας Χριστιανικῆς Πιστεως. Καὶ ἄληθές μὲν ὅτι αἱ γενναιοψυχίας οἱ ἀθλοῦντες οὐκ εἰσέρχονται εἰς τὸ τοῦ μαρτυρίου στάδιον, ἀλλὰ, καθὼς λέγει ὁ Κύριος, «τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής»· καὶ ὁ Θεολόγος Γρηγόριος βεβαίως ὅτι καὶ ἡ διὰ τῶν λόγων προτροπὴ καὶ παρακίνησις οὐκ ὀλίγην ἀνδρίαν δύναται ἵνα ἐμβάλη ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ παρουσιαζομένου εἰς τὸ μαρτύριον· τοῦτο δ' ἕκαστος ὀρθοσκευτικῶς δεῖται ἵνα πράττῃ, καὶ τοῦτο ἔπραττε καὶ ὁ ἱερός Μακάριος, ὅστις ἀκριβῶς τηρῶν τὴν εὐαγγελικὴν ἐντολὴν τὴν λέγουσαν, «τὸν ἐρχόμενον πρὸς με οὐ μὴ ἐκ βάλλω ἔξω», προθύμως ὑπεδέχετο πάντας, οὐ μόνον διὰ λόγων ἐνθαρρύνων αὐτούς, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας κρατῶν παρ' ἐκείνῳ τοὺς ἔχοντας χρεῖαν, καὶ διὰ νηστειῶν καὶ προσευχῶν τούτους γυμνάζων καὶ ἐνισχύων. Ὅτι δὲ οὕτως ἀνῆπτεν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν τοιούτων το πῦρ τῆς Θεῆς ἀγάπης, ἀπέδειξε μάλιστα ὁ Πολύδωρος ἐκεῖνος ὁ κυπρίος, ὅστις ὡμολόγησε καὶ διεκήρυξε τὴν εἰς ἑαυτὸν ἐπὶ τὸ χρεῖστον γενομένην ἀλλοίωσιν διότι ἐσπέραν τινὰ ἐστάθη ἔξωθεν τῆς ὕρας τοῦ ξενοδοχείου κράζων μεγαλοφώνως. «Ὁ Θεὸς συγχωρήσας διὰ τὸ καλὸν ὅπου μέκαρ μὲν εἴτε!» Ἀλλοτε δὲ ζητῶν αὐτὸν ὁ γέρον· Ἰάκωβος εἰς τὴν ὥραν τοῦ δείπνου, εὔρεν αὐτὸν εἰς παράμερόν τινα τόπον ὀρηνοῦντα καὶ ὀδυρόμενον, καὶ ἀνήγγειλε τοῦτο τῷ Ἀγίῳ Πατρὶ, ὅστις εἶπεν· «ἄφες αὐτὸν ὀρηνεῖν διότι αὐτὸς μόνος ὁ ὀρῆνος ὑπάρχει θεάρετος καὶ σωτηρίας πρόξενος. Τὴν αὐτὴν ἐνέργειαν ἐνεποίησεν ἡ ἀρίστη αὐτῇ προπαρασκευὴ καὶ εἰς τὴν ψυχὴν Θεοδώρου τοῦ Βυζαντίου, ὅστις ἐκ τοῦ ἐνὸς ἄκρου, τῆς πρὸς τὸν θάνατον δειλίας, μετέβη εἰς τὸ ἕτερον τῆς γενναιοψυχίας, διότι ὡς διψῶσα ἔλαφος ἐδράμε ζητῶν τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ θάνατον. Ἐπίσης αὐτῇ ἐνήργησε καὶ εἰς τὴν παχυλὴν καὶ ἀπαίδευτον ψυχὴν τοῦ πελοποννησίου Δημητρίου, ὅστις ἀπαγόμενος εἰς τὴν ὑπὲρ Χριστοῦ καρατομίαν ἐξεβόησε τὴν σεραφικὴν ταύτην καὶ αἰσιδιμον φωνὴν πρὸς Οὐρανὸν ἀτενίσας· «Εὐχαριστῶ σοι, Κύριέ μου Ἰησοῦ Χρι-

στέ, ὅτι μὲ ἡξίωσας τὸν ἀνάξιον τῆς ἁγίας καὶ μακαρίας ταύτης ὥρας τοῦ μαρτυρίου». Δικαίως δὲ πρέπει ἵνα καὶ τὸν ἀλείπτῃ τῶν καλλινικῶν τούτων μαρτύρων ἱερὸν Μακάριον θεωρῶμεν ἐναριθμῶν αὐτῶν καὶ τῇ προαίρεσει μάρτυρα· διότι ὁ μὲν μέγας Βασιλεὺς τὸν μακαρίσαντα μόνον εἰλικρινῶς τὸν μάρτυρα κρίνει ἰσοστάσιον αὐτῷ κατὰ τὴν προαίρεσιν, ὁ δὲ Θεὸς ἡμῶν Πατήρ, ὅστις πλείστας ἡμέρας καὶ νύκτας κατεγίνετο εἰς τὸ ἐνθαρρύνειν τοὺς εἰσερχομένους εἰς τὸ τοῦ μαρτυρίου στάδιον, καὶ οὕτως ἀνῆπτεν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν τὴν φλόγα τῆς πρὸς τὸν Χριστὸν ἀγάπης καὶ τοῦ πόθου τῆς ὑπὲρ αὐτοῦ ἀθλήσεως, εὐλογώτερον καὶ δικαιοτέρον αὐτοῖς ἐξισοῦται. Καθὼς δὲ τοῖς μάρτυσιν ἀπόκειται κατὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, διότι τὸν ἐρόμενον τετελέκασιν καὶ τὴν πίστιν τετηρήκασιν, οὕτως ἀπόκειται καὶ εἰς τὸν ἱερὸν Μακάριον ὡς συνεργόν, συναγωνιστὴν καὶ ἀντιλήπτορα τούτων καὶ γνώμη καὶ προθυμία καὶ ἔργῳ καὶ λόγῳ γερόμενον.

Ἄλλ' ἐπέστη τελευταῖον ὁ καιρὸς, καθ' ὃν καὶ ὁ Θεὸς ὁστος Πατὴρ ὤφειλεν ἵν' ἀποτίσῃ τὸ πᾶσι κοινὸν καὶ ἀναπόφευκτον χρέος τῆς φύσεως. Μόλις ἐτελείωσε τὴν συλλογὴν βιογραφικῶν ὁσίων καὶ μαρτύρων ἀρχαίων καὶ νεωτέρων, ἣν ἐπονομάσας Λεῖμων Ἄριον διενεοῖτο ἵνα δημοσιεύσῃ διὰ τοῦ τύπου, καὶ προσεβλήθη αἴφνης ἐξ ἀποπληξίας καθ' ὅλον τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ σώματος, ὅπερ κατέστη ἡμίξηρον, καὶ ἡ καλὴ καὶ ἀγαθοεργὸς αὐτοῦ χεὶρ ἀργὴ τοῦ λοιποῦ διέμεινε. Οὕτω λοιπὸν ἔκτοτε πάσχων καὶ τὸν στέφανον ἑαυτῷ πλέκων διὰ τῆς ὑπομονῆς εὐχαρίσκει τῷ πανοικτίρμονι Θεῷ, ὀρηνῶν ἀδιακόπως καὶ λέγων ὅτι τιμωρεῖται οὕτω καὶ παιδεύεται διὰ τὰς ἀμαρτίας αὐτοῦ, καὶ ὁμως οὐδόλως μετανοεῖ. Ἀπελθόντες δὲ ποτε καὶ ἡμεῖς εἰς ἐπίσκεψιν αὐτοῦ εἶδομεν ὅτι ἐκλαίεν ἀδιαλείπτως καὶ ὠδύρετο, διότι καὶ περ τιμωρούμενος Θεόθεν οὐ μετανόει· ὅθεν καὶ εἵπομεν αὐτῷ, «Σεβάσμιε Πάτερ, δικαίως οὐ μετανόεις, ἐπεὶδὴ ἡ συνείδησίς σου οὐδαμῶς σε ἐλέγχει ὡς παραβάτην τῶν θείων ἐντολῶν, ἅς ἀκριβῶς διετήρησας ἐπὶ τῆς ζωῆς σου, ἥτις τοιουτοτρόπως ὑπῆρξεν ὅλη μετάνοια». Ἐν τούτοις τὰ δάκρυα ἔρρεον ποτα-

μηδὲν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἐπὶ 8 μῆνας οὕτω καταθλιβομένου, ἤγουν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ Σεπτεμβρίου μέχρι τῆς 16 τοῦ Ἀπριλίου καὶ τελευταίας τῆς ἐπιγείου ζωῆς αὐτοῦ ἡμέρας. Κατὰ δὲ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα οἱ Χριστιανοὶ ἑκατέρωθεν τῶν φύλων, πάσης τάξεως καὶ ἡλικίας, συνέτρεχον πρὸς αὐτόν, ὅπως λάβωσι τὰς ἱεράς καὶ θεοπειθεῖς εὐχὰς αὐτοῦ καὶ εὐλογίας. Συνεχῶς δ' ἐξομολογούμενος καὶ κοινωνῶν τῶν ἀχράντων μυστηρίων, εἶχε πρὸς συνέντευξιν καὶ παρηγορίαν παρ' ἑαυτῷ τὸν ὁμόφυχον καὶ ὁμόφρονα ὁσιώτατον Νεῖλον τὸν Καλόγνωμον, μετ' οὗ συνδιελέγετο καὶ συνεφιλοσόφει τὰ μυστικὰ καὶ πνευματικὰ, διότι ἔσωζεν ἀβλαβεῖς τὰς φρένας μέχρις ἐσχάτης αὐτοῦ ἀναπνοῆς, ἐν ᾗ παραδούς τὸ πνεῦμα τῷ θεῷ αὐτοῦ Δημιουργῷ τῇ 16 Ἀπριλίου τοῦ 1805, συγκατηριθμήθη μετὰ τῶν Ἱεραρχῶν ὁ Ἱεράρχης, μετὰ τῶν μαρτύρων ὁ ἐνθερμος αὐτῶν ἀλείπτης, μετὰ τῶν ὁσίων καὶ ἁγίων ὁ ὁσῖος καὶ ἅγιος Μακάριος. Ἐτάφη δ' ἐξώθεν τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Πέτρου, ἐν τῷ περιβόλῳ κατὰ τὴν νότιον πλευράν, καὶ οὕτως ἐπληρώθη ὅ,τι προείπεν ὁ ἴδιος καὶ ἐπεθύμησε· διότι ἀσθενήσαντος πρὸ δύο ἐτῶν τοῦ γηραιοῦ Ἰακώβου καὶ τὰ λαΐσθια πνέοντος, οἱ παρόντες ἀδελφοὶ ἠρώτησαν τὸν ἅγιον Πατέρα, ποῦ διατάσσει ἵν' ἀνοίξωσι τὸν τάφον ἐκεῖνου· αὐτὸς δὲ ἀκούσας τοῦτο καὶ θαθέως συγκινηθεὶς εἶπεν· «Ἐπιθυμῶ ἵνα πρῶτον ἀνοιχθῇ ὁ ἐμὸς τάφος, καὶ ἀκολούθως ὁ τοῦ ἀγαθοῦ γέροντος»· καὶ οὕτως ἐγένετο· διότι μετὰ τὴν ἀνακομιδὴν τῶν ἱερῶν λειψάνων τοῦ Ἀγίου ἀποθανόντος ὁ εἰρημένος ὑποτακτικὸς αὐτοῦ γέρον Ἰακώβος ἐτάφη ἐν τῷ αὐτῷ μνήματι.

Ὅτι δὲ ὁ ἱερός Μακάριος εὐηρέστησε τῷ θεῷ, καὶ ἐν Ἀγίοις γέγονεν ὁ κληρὸς αὐτοῦ, ἡ τοῦ Πνεύματος πανσθενὴς καὶ παντουργὸς χάρις ἀπέδειξε τοῦτο ἐναργῶς διὰ θαυμάτων ἐξαισίων. Μηδεὶς δὲ ἀμφιβάλῃ περὶ τῆς ἀληθείας αὐτῶν γεγραμμένων οὐχὶ μακρὰν καὶ εἰς ξένον τόπον, ἀλλ' ἐν αὐτῇ τῇ πόλει τῆς Χίου, παρόντων καὶ ζώντων ἐκεῖνων, οἵτινες θαρρῶς καὶ ἀνιάτως πάσχοντες ἐθεραπεύθησαν, μετ' εὐλαθείας καὶ πίστεως πρὸς τὸν Ἅγιον καταφυγόντες, καὶ παρρησίᾳ τὴν θεραπείαν καὶ ἴασιν αὐτῶν ὁμολογοῦσι καὶ κηρύτ-

τουνσι. Συλλέξαντες δ' ἐκ τῶν πολλῶν τὰ σημαντικώτερα ἀρχόμεθα διηγούμενοι τὸ ἐφεξῆς.

πρῶτον θαῦμα.

Πλησίον τοῦ περιωνύμου ναοῦ τῶν Ταξιάρχων, ὅστις καινῶς ἐπονομάζεται Κ α μ π ά ν α, κεῖται καὶ ἕτερος τῆς Θεοτόκου ἣτις καλεῖται Μαρμαριώτισσα. Ἐν ταύτῃ δὲ τῇ ἐνορίᾳ κατοικεῖ γυνή τις καλουμένη Ἀγγερού, ἥς ὁ ἀνὴρ, Φραγκοῦλης τοῦνομα, δυτικὸς ὢν πρότερον μετεστράφη ἐγκολπωθεὶς τὸ ἡμέτερον Ἀνατολικὸν δόγμα διὰ τοῦ θείου βαπτίσματος. Τούτων δὲ ἡ τετραετής θυγάτηρ, Ἀργυρὴ ὀνομαζομένη προσβληθεῖσα ὑπὸ τῆς δεινῆς καὶ ἐπικινδύνου νόσου τῶν εὐφλογισμῶν κατέστη οἰκτρά καὶ ἐλεεινή, τιμωρομένη ἐπὶ τέσσαρα ἔτη κατὰ συνέχειαν ὑπὸ δεκατεσσάρων πληγῶν, ἃς ἐπέφερεν ἡ νόσος εἰς τὸν δεξιὸν αὐτῆς βραχίονα, καὶ ἡμεῖς ἰδίοις ὀφθαλμοῖς ἰδόντες αὐτὰς ἐφρίξαμεν. Ἐπὶ τετραετίαν δὲ βασανιζομένη ὑπὸ τοῦ ἀρίστου τῶν ἐν Χίῳ χειρουργῶν Δομνίκου, ὅστις καὶ πολλὰ ὁστάρια (χόκκαλα) ἐξέβαλεν ἐκ τῶν πληγῶν, καὶ τρεμεροῦς πόνους ὑποφέρουσα, οὐδόλως ὠφελεῖτο, ἀλλὰ μᾶλλον ὠδεύετο πρὸς τὸν θάνατον· διότι ἡ χεὶρ αὐτῆς κατέστη ἀκίνητος ὡς νεκρά, ἀπὸ τοῦ τραχήλου διὰ μανδηλίου ἐξηρητημένη καὶ πρὸς τὴν παλάμην ἐστραμμένη ἔχουσα τὰ δάκτυλα. Διδοθείσης δὲ τῆς φήμης ὅτι ἐτελεύτησεν ὁ ἱερός Μακάριος, ἡ μήτηρ τῆς πασχούσης, ἣτις διέτρεφε μερίστην εὐλάβειαν καὶ σέβας πρὸς τὸν ἅγιον Πατέρα, ἀμα ἀκούσασα τοῦτο, ἔσπευσεν ἵνα προφθάσῃ εἰς τὴν κηδεῖαν αὐτοῦ. Οὕτω λοιπὸν τὸ μὲν θυγάτριον αὐτῆς ἔδωκεν εἰς φίλον ἐπὶ ὄνου ἐκεῖσε ἀπερχόμενον, αὐτὴ δὲ μετὰ τῆς ἀνεψιάς ἔτρεχε κατόπιν πεζή. Προλαβὼν δὲ αὐτὰς ὁ ῥηθεὺς καὶ προφθάσας κατὸπιν πεζή. Προλαβὼν δὲ αὐτὰς ὁ ῥηθεὺς καὶ προφθάσας μετὰ τῆς κόρης εἰς τὸ τοῦ ἱεροῦ Μακαρίου οἶκημα, διηγήθη τὸ δεινὸν αὐτῆς πάθος τῷ ἐκείσε παρόντι ὑπηρέτῃ, ὅστις σπλαγχνισθεὶς εἰσηλθεν εἰς τὸ κελλεῖον, ὅθεν ἔλαβε τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς τοῦ ἁγίου Πατρός, δι' οὗ ἐσταύρωσεν ἐν πίστει καὶ πεποιθήσει τὴν χεῖρα τοῦ χορασίου. Μετ' ὀλίγον δ' ἐφθασεν ἐκεῖ καὶ ἡ μήτηρ μετὰ τῆς ἀνεψιάς αὐτῆς Ῥοξάνδριτας, καὶ προσκυνήσασα καὶ προσευχηθεῖσα ἐπανῆλθεν οἰ-

καθε' ἄλλ' ὡς τοῦ θαύματος! αἴφνης βλέπει τὸ θυγάτριόν της κινεῖν καθ' ὅλα τὰ μέρη ἀνευ οὐδενὸς κόπου καὶ δυσκολίας τὴν μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἀκίνητον αὐτοῦ χεῖρα, καὶ κράζει μεγαλοφώνως, «Μέγας ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ μεγαλή ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ!» Ἀησμονήσασα ὁμῶς τὴν λύσιν καὶ παρατήρησιν τὴν τέως ἐκ πληγῶν κεκαλυμμένην αὐτοῦ χεῖρα ἐπεμψεν αὐτὸ κατὰ τὸ σύνθηρος πρὸς τὸν εἰρημένον χειροῦργον Δομίνικον, ὅστις λύσας τὰ ἐπιδέματα καὶ ἰδὼν τὰς πληγὰς ἰατρευμένας ἐξεπλάγη καὶ εἶπεν «ἀκατανόητον! αὐταὶ ἐκλείσθησαν ὅλαι». Ἀκολούθως ἡ μήτηρ τοῦ κορασίου ἠρώτησε τὸν χειροῦργον, τί ζητεῖ διὰ τοὺς κόπους αὐτοῦ; ἀλλ' ἐκεῖνος οὐδεμίαν πληρωμὴν ἐζήτησεν, οὐδὲ ὄβολόν ἐλαβεν. Ὅτε δὲ μετὰ τινα καιρὸν ἐπεμψε πρὸς αὐτὸν φιλοδώρημά τι, παρατήρησε πάλιν τὴν χεῖρα τοῦ κορασίου, αὐτὸ κορασίου, καὶ ἐδόξασε τὸν Θεόν, καθὼς καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ ἅπαντες οἱ γενόμενοι αὐτόπται μάρτυρες τοῦ θαύματος τούτου.

Θαῦμα β'.

Εἰς τὸ Μοναστήριον τῆς Καλλιμασιᾶς μοναχὴ τις Ματρώνα καλουμένη ἔκειτο ἀσθενὴς ἐν τῷ ἑαυτῆς κελλεῖῳ, ἣν ἐπεσκέπτετο καὶ περιεποιεῖτο προθύμως ὑπηρετοῦσα φιλάνθρωπος τις γυνὴ Μαρούκα τοῦ Γιάκουμου ὀνομαζομένη μετὰ τῆς ἀνεψίᾳς αὐτῆς Ἀγγελουῆς δεκατετραετοῦς τὴν ἡλικίαν οὖσης· διότι αἱ λοιπαὶ μοναχαὶ ἐκ τινος δεισιδαιμονίας καὶ προλήψεως ἐφοβοῦντο ἵνα εἰσέλθωσιν εἰς τὸ κελλεῖον τῆς ἀσθενούσης. Τὴν ἐσπέραν λοιπὸν τοῦ Σαββάτου τοῦ Ἀσώτου, κατὰ τὸ 1809 τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς ἀνακομιδῆς τῶν λειψάνων τοῦ Ἁγίου Μακαρίου, ἡ εἰρημένη νεανίς, ἐν ᾗ ἤνοιξε τὴν θύραν τοῦ κελλείου ἕνα ἐπισκέψῃται τὴν πάσχουσαν, εἶδε φάντασμα φρικτὸν καὶ τρομερόν, καὶ τοσοῦτον ἐφοβήθη, ὥστε μόλις ἠδυνήθη ἵνα φύγῃ ἐκεῖθεν, καὶ ἐπανεβλήθη εἰς τὸ ἴδιον αὐτῆς οἶκον. Ἐπειδὴ δὲ ἠσθάνετο δεινὸν καρδιόκτυπον ἦτοι μέγα καὶ ὀδυνηρὸν πάθος εἰς τὴν καρδίαν, προσελήθη ἢ τε Ἡγουμένη Ματρώνα Ἀντωνάκενα καὶ ἄλλαι ἀδελφαί, αἵτινες διὰ προσευχῶν, ραντίσματος ἁγιασμοῦ καὶ ἁγίων

λειψάνων ἐπ' αὐτῆς ἐπιθέσεως καθάρσασαν αὐτήν, ἀλλὰ περὶ τὸ μεσονύκτιον βλέπousαι ὅτι ὡς ἔξω φρενῶν καὶ ματιῶν ἐφώναζεν, ἐξύβριζε καὶ ἐβλασφήμει, ἐμήνυσαν τὸν πνευματικὸν αὐτῆς τε καὶ πολλῶν ἄλλων ἀδελφῶν ὁσιώτατον Ἱερομόναχον Νικηφόρον εὐρισκόμενον ἐν τῇ χώρᾳ (πόλει) τῆς Χίου καὶ ὄντα ἐπιστήθιον φίλον τοῦ Ἁγίου Μακαρίου, ἵνα ὑπάγῃ εἰς τὸ Μοναστήριον μετ' ἁγίων λειψάνων, καὶ ψάλλῃ ἁγιασμοὺς ὑπὲρ τῆς πασχούσης. Τοῦτο δὲ αὐτὴ ἀκούσασα εἶπε· «μὴ τὸν φέρετε, μὴ τὸν φέρετε· τί τὸν θέλετε ἐκεῖνον τὸν μάγον; τί τὸν προσκαλεῖτε νὰ ἔλθῃ ἐδῶ; ἀλλὰ δὲν τὸν εὐρίσκετε, δὲν τὸν εὐρίσκετε». Ἐκ τῶν λόγων τούτων αἱ περὶ αὐτὴν μοναχαὶ ἐνόησαν ὅτι ἐπασχεν ὑπὸ ἀσθενείας οὐχὶ σωματικῆς ἀλλὰ δαιμονικῆς, διότι πνεῦμα φίλον ἀνθρώπου οὐδόλως δύναται γινώσκειν τὰ πόρρω ὄντα καὶ γινόμενα· καὶ ὄντως ἡ σταλεῖσα εἰς πρόσκλησιν τοῦ Ἱερομονάχου Νικηφόρου ἀδελφῇ οὐχ εὗρεν αὐτὸν εἰς τὸ ἐν τῇ πόλει οἶκον αὐτοῦ ἀπόντος εἰς τὸ χωρίον Νένητα, ὅπου καὶ ἐξ ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ συμπαθείας πρὸς τὴν πάσχουσαν ἀπερχομένη συνήνητησεν αὐτῷ καθ' ὁδὸν εἰς τὴν πόλιν ἐπιστρέφοντι. Ἀμα δὲ ἤκουσε παρ' αὐτῆς τὴν αἰτίαν, δι' ἣν προσεκαλεῖτο εἰς τὸ μοναστήριον, ὑπέστρεψεν ἐκεῖσε περὶ τὴν ἐνάτην ὥραν τῆς ἡμέρας. Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὸ κελλεῖον, ἐνθα ἔκειτο ἡ ἀσθενής, καὶ εὐρὼν ἐν αὐτῷ τὰς πλείστας τῶν ἀδελφῶν μετὰ θερμῶν δακρύων τὸν Θεὸν ὑπὲρ αὐτῆς παρακαλοῦσας, ἐκινήθη εἰς αἶχτον διὰ τὴν ἀθλιεστάτην κατάστασιν τῆς χθὲς καὶ πρόνῃ σεμνοτάτης καὶ πραοτάτης νεάνιδος. Συμπεραίνων δ' ἐκ τῶν φαινομένων ὅτι τὸ πάθος αὐτῆς προήρχετο ἐξ ἀκαθάρτου καὶ πονηροῦ πνεύματος ἤρξατο ἐν κατανύξει ἀναγινώσκων τοὺς ἐξορκισμούς. Ἐνθυμηθεὶς δὲ ὅτι καλογρατὰ τις εἶχεν ἕνα τῶν δακτύλων τοῦ Ἁγίου Μακαρίου, ἐζήτησεν αὐτὸν κρυφίως καὶ πνευματικῶς τῷ τρόπῳ, καὶ δῆσας εἰς τὸ ἄκρον τοῦ μανδηλίου αὐτοῦ ἐπέθηκεν ἐπὶ τῆς πασχούσης, νοερῶς προσευχόμενος καὶ τὴν βοήθειαν τοῦ ἁγίου ἐπικαλούμενος καὶ λέγων καθ' ἑαυτόν· «Πάτερ σεβασμιώτατε καὶ φιλάνθρωπότατε, εἰ εὖρες χάριν παρὰ Θεοῦ, δέομαί σου καὶ παρακαλῶ τὴν συμπαθητικὴν σου διάθεσιν, δεῖξον σημεῖον μέγα τῆς ἀγιότητός σου,

« καὶ ἐξέλατον ἀπὸ τῆς πασχούσης ταύτης τὸ πονηρὸν καὶ ἀκάθαρτον τοῦτο πνεῦμα ». Τοὺς λόγους δὲ τούτους μετὰ θερμῆς πίστεως τοῦ ἱερομονάχου καὶ πνευματικοῦ Νικηφόρου πολλὰκις ἐπαναλαμβάνοντας, ὡς τοῦ θαύματος! μετὰ μεγίστης ἐκπλήξεως τῶν παρισταμένων ἀδελφῶν ἀνηγέρθη καὶ ἀνεκάθισεν ἡσυχος καὶ ἀτάραχος ἡ νεάνις, ἥτις πρὸ ὀλίγου ἦτο παράφρων καὶ μινωμένη, καὶ ἐδόθησε λέγουσα· φεῦ! πόσον μου πονεῖ ἡ καρδιά! πόσον ἀνυπόφορος δυσωδία ἐξέρχεται ἐκ τοῦ στόματός μου! Ὁ δὲ πνευματικὸς ἀνέκραξε· « **Θαυμαστός ὁ Θεὸς ἐν τοῖς Ἁγίοις αὐτοῦ!** » Καὶ ὄντως αὐτὴ ἐπικλήσει τοῦ Ἁγίου Μακαρίου τὸ πονηρὸν καὶ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξῆλθεν ἀπὸ τῆς νεάνιδος, ἥτις ἀπαλλαγθεῖσα καὶ ἐντελὴς ἀναλαβοῦσα τὰς φρένας αὐτῆς ἔχει κατὰ πάντα καλῶς, δοξάζουσα καὶ εὐλογοῦσα τὸν Θεὸν καὶ τὸν θεράποντα αὐτοῦ Ἅγιον Μακάριον. Τοῦτο δὲ τὸ δεύτερον θαῦμα γεγράφαμεν ἐν συνειδήσει ὡς ἠκούσαμεν αὐτὸ παρὰ τοῦ αὐτόπλου μάρτυρος γενομένου ὁσιωτάτου πνευματικοῦ πατρὸς Κυρίου Νικηφόρου καὶ παρὰ τῆς εἰρημένης τιμῆς καὶ ἀξιοπύου θείας τῆς ἱαθείας νεάνιδος (*). Ἀλλ' ἀκούσατε, ὡς εὐσεβέστατοι καὶ εὐλαβέστατοι Χριστιανοί, καὶ τὸ ἐπόμενον

θαῦμα γ'.

Εἰς τὴν ἐνορίαν τῆς ἐπάνω Ἁγίας Κυριακῆς κατοικῶν τις ῥάπτης ὀνομαζόμενος Νικόλαος τοῦ Παρασκευᾶ, καὶ ἔχων γυναῖκα Μπατολίαν (Ὑπατίαν) καλουμένην, ἀπῆλθε πρὸ τινός καιροῦ εἰς τὴν ξενιτείαν, ἔνθα ἀσθενήσας ἐπανῆλθεν εἰς Χίον. Ἰκκεῖτο δὲ κλινῆρης ἐπτὰ μῆνας περίπου πάσχων καὶ ὑπὸ τῆς ἀσθενείας καὶ ὑπὸ τῆς ὑπερβολικῆς ἐνδείας. Καί τοι ὁμως πτωχὸς προσεκαλέσατο ἓνα τῶν ἐμπειροτέρων ἱατρῶν τῆς πόλεως, τὸν Κύριον Μαρῖνον Κλάδον, ὅστις προθύμως μὲν

(*) Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος δεκατετραετὴς τότε οὖσα καὶ ἱαθείσα νεάνις Ἀγγελου, χειροτονηθεῖσα ἔπειτα μοναχὴ καὶ μετονομασθεῖσα Ἀθανασία, ζῇ μέχρι τῆς σήμερον, ὁμολογοῦσα παρρησίᾳ καὶ κηρύττουσα τὸ ἐπ' αὐτῆς γεγονὸς θαῦμα τοῦ Ἁγίου Μακαρίου. Σημ. Α. Κ.

ἐπεσκέψατο αὐτόν, ἀλλ' οὐδὲν ὠφέλησεν ὑπὸ τῆς ἀνιάτου νόσου τῆς ὕδρωπικίας δεινῶς πάσχοντα, καὶ τελευταῖον ἐγκατέλειπεν αὐτὸν πρισθέντα ἤδη καὶ εἰς τὸ χεῖλος τοῦ θανάτου εὐρισκόμενον. Οὕτω λοιπὸν ἡ ταλαίπωρος αὐτοῦ γυνὴ ἀπελπισθεῖσα προστρέχει εἰς τὸν ἀμισθον καὶ ἀλάνθαστον ἱατρὸν, τὸν Ἅγιον Μακάριον, καὶ προσκαλεῖ τὸν προειρημένον πνευματικὸν Νικηφόρον ἔχοντα ἱερὸν τοῦ Ἁγίου λειψανόν, δι' οὗ πολλὰ καὶ μεγάλα εἰς πολλοὺς ἐτέλεσε θαύματα. Οὗτος λοιπὸν ἐλθὼν πρὸς τὸν ἀνιάτα νοσοῦντα καὶ παρὰ τῶν ἱατρῶν ἀπηλπισμένον Νικόλαον, τὴν ὁγδόην τοῦ Μαρτίου, καὶ παραμονὴν τῶν Ἁγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων, καὶ τελέσας ἁγιασμόν ἐσταύρωσεν αὐτὸν καθ' ὅλον τὸ σῶμα καὶ ἐπευξάμενος ἀπῆλθεν. Ὁ δὲ νοσῶν τοσοῦτον ταχέως καὶ ἐντελῶς ἀνέλαβε τὰς σωματικὰς αὐτοῦ δυνάμεις, ὥστε τῇ ἐπαύριον ἐγερθεὶς ἐκ τῆς κλίνης παρευρέθη εἰς τὴν ἐκκλησίαν πρὸς ἀκρόασιν τῆς θείας λειτουργίας, καὶ ἐπιστρέψας οἰκάδε ἔφαγε ξηρὸν ἄρτον καὶ ἐλαίας καὶ τὰ παρόμοια, καὶ τέλος πάντων ἐξεπρίσθη καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν προτέραν αὐτοῦ κατάστασιν, εἰς ἐκπλήξιν καὶ θαυμασμόν, κινήσας τοὺς τε γείτονas καὶ ἅπαντας ἡμᾶς εὐλαβῶς ἀνακράζοντας, « **θαυμαστός ὁ Θεὸς ἐν τοῖς Ἁγίοις αὐτοῦ!** » Φαίνεται δὲ ὅτι μετὰ τῆς σωματικῆς θεραπείας ὁ Ἅγιος ἐδωρήσατο αὐτῷ καὶ τὴν ψυχικὴν διότι, ἐν ᾧ πρότερον ἦτο μέθυσος, βλάσφημος καὶ φαυλόβιος, ἀφ' οὗ παραδόξως ἱατρεύθη διὰ τῆς θείας χάριτος, ἀποκατέστη νήφρων, ἡσυχος καὶ σώφρων, ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀγάπῃ συζῶν μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ συνδοξάζων τὸν Θεὸν καὶ τὸν θεράποντα αὐτοῦ Ἅγιον Μακάριον. Τοῦτου δὲ ἀκούσατε καὶ ἕτερον

θαῦμα δ'.

Ὁ χατζῆς Τρύφων Ψαῤᾶς ἐγέννησε παιδίον ἔχον πάθος δεινὸν καὶ ἀνιάτον, τὴν ῥίνα δηλονότι κοκκίνην καὶ τὸν οὐρανίσκον πλήρη χρέατος, ὅπερ οἱ ἱατροὶ ἐπωνόμασαν ὀκταπόδιον διὰ τῆς ἐλαφροτέρας δ' ἐγγίσεως τῆς ῥινῆς ἔρρει ποταμὸν τὸ αἷμα ἐκ τοῦ στόματος τοῦ παιδίου. Ἀφ' οὗ δὲ ἀνωφελῶς ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας κατεβασάνισαν αὐτὸ οἱ ἱα-

τροὶ διὰ τῶν καυστηρίων λεγομένων ἀλοιφῶν, ὁ πατήρ αὐτοῦ ἐνθυμηθεὶς τὴν διὰ πρεσβειῶν τοῦ Ἁγίου Μακαρίου γενομένην ἱκσιν τοῦ ἐν τῷ θαύματι ἀναφερομένου χορασίου τοῦ Φραγκούλη, καὶ ὁρθῶς συλλογισθεὶς ὅτι ὁ ἴδιος δύναται ἵνα θεραπεύσῃ καὶ τὸ πάσχον αὐτοῦ τέκνον, καθωπλίσθη διὰ τῆς πίστεως, καὶ παραλαβὼν αὐτό τε καὶ ἅπασαν τὴν οἰκογένειαν ἀπῆλθεν εἰς τὸ ἡσυχαστήριον τοῦ Ἁγίου Μακαρίου. Ἐν ᾧ δὲ πανοίκιος ἤκουε τὴν ἱερὰν λειτουργίαν ἐν τῷ ἐκείσῃ ναῷ τοῦ Ἁγίου Πέτρου, ἡ θεία χάρις ἤρξατο ἐνεργεῖν, καὶ τοῦ παιδίου πεσόντος εἰς εἰδός τι λειποθυμίας ἐξέρρεον ὕλαι δυσώδεις ἐκ τε τῆς ῥινὸς αὐτοῦ καὶ τοῦ στόματος. Μετὰ δὲ τὴν λειτουργίαν ὁ ἱερεὺς σφραγίσας αὐτό καὶ σταυρώσας διὰ τοῦ ἁγίου λειψάνου προσήγατο ὑπὲρ τῆς θεραπείας αὐτοῦ καὶ ἰάσεως. Μετ' οὐ πολὺ δὲ τοῦ παιδίου ἐντελῶς ἰαθέντος ὁ πατήρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ συνεχῶς ἀπέρχονται εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἁγίου Μακαρίου εὐγνωμονοῦντες καὶ εὐχαριστοῦντες αὐτῷ, οὐ ἀκούσατε καὶ τὸ ἐφεξῆς

θαῦμα ε΄.

Γυνὴ τις πεντηκοντούτης Ἀγγεροῦ καλουμένη, ἐκ τῆς συνοικίας ἧτις ὀνομάζεται Ἀπατσιανός, σὺζυγος τοῦ Νικολάου ῥάπτου καὶ μήτηρ πολλῶν τέκνων ἀρρένων καὶ θηλέων, διαβαίνουσα τὴν ὁδὸν τῆς ἐπάνω Ἀγίας Μαρίνης, προσεβλήθη εἰς τὴν μήνιγγα ὑπὸ λίθου ῥιφθέντος παρὰ τινος παιδίου. Παραυτίκα δ' ἔπεσε χαμαί, καὶ τὸ αἷμα ἔρρει ποταμηδὸν ἐκ τῆς πληγῆς· οἱ δὲ συνδραμόντες πρὸς βοήθειαν μετέφερον αὐτὴν ἡμιθανή εἰς τὴν παρακειμένην οἰκίαν τῆς ἐξαδέλφης αὐτῆς Περειτῆς τῆς πασιγνώστου μαίας, ἧτις, ὅπως ἐμποδίσῃ τὴν ῥοήν τοῦ αἵματος, ἔθρεξεν ἴσκαν εἰς ἔλαιον, καὶ ἐπιθεῖσα τὴν πληγὴν ἔδωκεν αὐτὴν ὅσον σφιγκτὰ ἡδυνήθη. Ὁ δὲ προσκλήθεις ἰατρός, ἅμῃ εἶδε τὴν ἀθλίαν κατάστασιν καὶ τοὺς σπασμούς τῶν μελῶν τοῦ σώματος τῆς γυναικὸς ταύτης, εἶπεν ὅτι οὐδεμίαν ἔχει ἐλπίδα σωτηρίας, καὶ διέταξεν ἵνα ἐκτελεσθῶσι τὰ ὀρησκευτικὰ χρέη, καὶ συγχρόνως ἵνα φλεβοτομήσῃσιν αὐτὴν ὅσον τάχιον· ἐφλεβοτομήθη μὲν παραυτίκα, ἀλλ' οὐδὲν ἡσθάνθη ἢ ταλαίπωρος γυνή, ἧτις μετὰ πολλὰς

ὥρας συνελθούσα εἰς ἑαυτὴν καὶ ἐρωτηθεῖσα ἐὰν θέλῃ τὸν πνευματικόν, ναί, ἀπεκρίθη, καὶ οὕτως ἐξομολογηθεῖσα ἐκοινώνησε τῶν ἀρχόντων μυστηρίων. Ἐν δὲ τούτοις μοναχῇ τις Ἀγαθονίκη τοῦνομα, ἔχουσα ἱερὸν ὁσάριον ἐκ τοῦ δακτύλου τοῦ Ἁγίου Μακαρίου, συνέδραμε καὶ δι' αὐτοῦ ἐσταύρωσε τὴν τὰ λοιπὸν πνεύσαν γυναῖκα, καὶ ἐπιθεῖσα αὐτὴ ἐπὶ τῆς πληγῆς εἶπε τούτο τὸ ἱερὸν λείψανόν ἐστι τοῦ Ἁγίου Μακαρίου Κορινθοῦ, ὅστις ἐπιτελεῖ πολλὰ θαύματα· ἐπικαλέσθητι λοιπὸν καὶ σὺ αὐτὸν μετὰ πίστεως, καὶ βεβαίως σε θεραπεύσει. Ἡ δὲ πάσχουσα, καὶ τοι οὐδὲν γνωρίζουσα περὶ τοῦ Ἁγίου, πεισθεῖσα ὁμως εἰς τοὺς λόγους τῆς μοναχῆς, ἤρξατο μετὰ θερμῶν δακρύων τὴν βοήθειαν αὐτοῦ ἐπικαλουμένη. Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐκομίσθη εἰς τὴν οἰκίαν αὐτῆς, καὶ μὴ δυναμένη ἵνα ἀναβῇ ἐπάνω ἐτέθη ἐπὶ κλίνης εἰς τὸ κατώγεων. Κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν νύκτα ἐνυπνιάσθη ὅτι μοναχὸς τις παρουσιασθεὶς εἶπεν αὐτῇ· μὴ φοβοῦ, ἐγὼ σε ἰατρεύσω· ἔπειτα δ' ἔλυσε τὸ μανδήλιον, δι' οὗ ἡ πληγὴ ἦτο δεδεμένη, καὶ ἀποσῶρας αὐτῆς τὴν ὕσκαν ἀνεχώρησεν. Ἡ γυνὴ ἐξυπνήσασα τότε μετ' ἐκπλήξεως ἐζήτησε φῶς, καὶ παραυτίκα ἅπαντες οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ συνδραμόντες εὗρον αὐτὴν καθήμενην, καὶ τὴν ὕσκαν ὡς αἱματόφυρτον βῶλον ἐρρίμενην ἐπὶ τῆς σινδόνης, καὶ ἐβόησαν ὁμοφώνως τό, Κύριε, ἐλέησον! Μέγας εἶ, Κύριε, καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου! Ἐπίσης ἐξεπλάγησαν καὶ τὸν Θεὸν ἐδόξασαν καὶ ἅπαντες οἱ γείτονες καὶ ὅσοι ἐλθόντες εἰς τὸν οἶκον τῆς πασχούσης ἐγένοντο μάρτυρες αὐτόπται τούτου τοῦ θαύματος· οὐδεὶς ὁμως ἐτόλμησεν ἵνα λύσῃ τὰ δέματα τῆς πληγῆς ἀνευ τῆς παρουσίας τοῦ ἱατροῦ, ὃν καὶ ἐζήτησαν μὲν, ἀλλ' οὐχ εὗρον. Τὴν προσεχὴ λοιπὸν νύκτα ἐνεφανίσθη πάλιν τῇ γυναικὶ ταύτῃ ὁ Ἅγιος καὶ εἶπεν αὐτῇ· διὰ τί ζητεῖς ἱατρόν, ἐν ᾧ ἐγὼ σοὶ ὑπεσχόμην ὅτι σε ἰατρεύσω; Μὴ ἀπίσται, καὶ μὴ φοβοῦ. Ὅθεν, ἀφ' οὗ ἐξημέρωσε, καὶ ἡ γυνὴ διηγῆθη ὅσα ἤκουσεν, ἀπεφασίσθη ἡ λύσις τῶν δεμάτων, καὶ τούτων λυθέντων, ὦ τοῦ θαύματος! οὔτε τραῦμα, οὔτε πληγὴ ἐφαίνετο, ἀλλὰ μικρόν τι σημεῖον. Ἡ δὲ γυνὴ ἐντελῶς ἰαθεῖσα ἀνέλαβε τὰς δυνάμεις αὐτῆς εὐγνωμόνως κηρύττουσα τὴν διὰ

τῆς θείας χάριτος παράδοξον ἑαυτῆς θεραπείαν καὶ ἴασιν ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Μακαρίου, ὅστις ἐτέλεσε καὶ τὸ ἐπόμενον

θαῦμα ζ'.

Ἐν τῇ ἐνορίᾳ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Εὐστρατίου, ἧτις ἀνήκει τῇ Νέᾳ Μονῇ, κατοικεῖ βαφεύς τις ὀνομαζόμενος Μπασιῆς. Τούτου τὸν υἱὸν Νικόλαον τεύχερα καὶ μαθητεύοντα ἐν τῇ δημοσίᾳ Σχολῇ τῆς Χίου ἔδειρεν ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ ὡς ἀτακτήσαντα. Ἐπειδὴ δέ, ὡς φαίνεται, τὸ χτύπημα ἐγένετο σφοδρὸν καὶ ἐπὶ τινος νεύρου, ἐπέφερεν εἰς τὸ παιδίον πόνους ὀριμυτάτους καὶ τοιαύτην κυρτότητα, ὥστε οὐκέτι ἠδύνατο βαδίζειν. Ὅθεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀγανακτῆσας καὶ παροργισθεὶς ἠπείλει τὸν διδάσκαλον· ἀλλὰ κωλυόμενος ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων τῆς Σχολῆς ἔφερε τὸ τέκνον αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἀρχιερέα τῆς Χίου, ἔπειτα πρὸς τοὺς Δημογέροντας, οἵτινες ἐκινήθησαν εἰς δάκρυα ἰδόντες τοιοῦτον ἐλκεϊνὸν θέαμα, καὶ ἀπῆλθον ἵνα καθυποβληθῇ ὁ διδάσκαλος τοῦλάχιστον εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν ἱατρικῶν καὶ τῶν ἐπισκέψεων τοῦ ἱατροῦ. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ ἔξοδα ταῦτα ἐγένοντο ὅλα εἰς μάτην, ὁ πατὴρ ἐφόρτωσε τὸ ταλαίπωρον τέκνον ἐπὶ κτήνους, καὶ ἔφερεν αὐτὸ μετὰ τῆς μητρὸς εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἁγίου. Προσκυνήσαντες δὲ καὶ μετ' εὐλαθείας καὶ πίστεως προσευχηθέντες ἐπανῆλθον οἴκαδε. Τὴν ἐπιούσαν νύκτα τὸ παιδίον ἐνυπνιάσθη ὅτι μοναχὸς τις ἄνωθεν αὐτοῦ ἱστάμενος ἔθηκε τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κυρτωθεῖσαν καὶ πάσχουσαν αὐτοῦ ῥάχιν, καὶ εἶπε· μὴ κλαῖτε, ἐγὼ σε ἰατρεύω. Τὴν ἐπαύριον ἠγέρθη τὸ παιδίον καὶ, ὡς τοῦ θαύματος! περιεπάτει οὐδένα πόνον αἰσθανόμενον. Ἐπανελθὼν δὲ εἰς τὴν Σχολὴν ἠρωτήσαμεν καὶ ἡμεῖς αὐτὸ περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἰάσεως, καὶ διεβεβαίωσεν ἡμῖν τὸ γεγονός ῥητῶς καὶ λεπτομερῶς, δοξάζον τὸν Θεὸν καὶ τὸν θαυματουργὸν Ἅγιον Μακάριον, ὅστις ἐτέλεσε καὶ τὸ ἐξῆς

θαῦμα ζ'.

Γυνὴ τις χήρα Ζηνοῦ (Ζηνοβία) καλουμένη καὶ κατοικοῦσα εἰς τὴν ἐνορίαν αὐτῆς, ἐπάνω Ἀγίας Μαρίνης ἐθρηνολόγει λυπούμενη διὰ τὸν υἱὸν αὐτῆς, περὶ οὗ ἔμαθεν ὅτι ἀναχωρῶν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἀπωλέσθη. Ἐκ δὲ τῆς υπερβολικῆς λύ-

πης ἐγεννήθη κακὸν καὶ δλέθριον ἀπόστημα ὑπὸ τὸν πόδα αὐτῆς, ὅπερ προσπαθήσασα ἵνα θεραπεύσῃ διὰ γυναικείων ἱατρικῶν κατέστησε χειρότερον, καὶ οὔτε οἱ ἱατροὶ ἠδύναντο ἵνα ἰατρεύσωσιν. Ἀπελπισθεῖσα λοιπὸν καὶ μάλιστα, ἀφ' οὗ ὁ χειρουργὸς εἶπεν εἰς αὐτὴν ὅτι πρέπει ἵνα κοπῇ ὁ πούς, ἐὰν προτιμᾷ τὴν ζωὴν, καὶ φρίξασα εἰς τὸ ἀκουσμα τοῦτο ἀπεφάσισεν ἵνα καταφύγῃ πρὸς τὸν ἀκίνδυνον καὶ ἀλάνθαστον ἱατρὸν Ἅγιον Μακάριον. Ἀπόδειξις δὲ τῆς πρὸς αὐτὸν εὐλαθείας καὶ τῆς πίστεως τῆς γυναικὸς ταύτης ὑπάρχει ὅτι ὑπῆγεν ἕως ἐκεῖ πεζὴ, πατοῦσα τὸν ἕνα τῶν ποδῶν αὐτῆς διὰ τῶν δακτύλων καὶ τὸν ἄλλον διὰ τῆς πτέρνας, καὶ ἐκ διαλειμμάτων καθ' ὁδὸν καθίζουσα καὶ ἀναπαυομένη ὀλίγον ἀπὸ πρωῒς μέχρις ἑσπέρας, ὡς ἡ ἰδία παρ' ἡμῶν ἐρωτηθεῖσα ὡμολόγησε τοῦτο. Μετὰ τοσούτων λοιπὸν κόπων καὶ μόχθων φθάσασα ἔμεινεν ἐκεῖ τρία ἡμερονύκτια· καὶ τοὶ δ' ἐπανῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτῆς ἀπρακτοί, μιμηθεῖσα ὁμῶς τὴν εὐαγγελικὴν ἐκείνην χήραν, ἧτις οὐκ ἐπαύσατο ἐνοχλοῦσα τὸν κριτὴν ἕως ὅτου ἐδίκασε τὴν ὑπόθεσιν αὐτῆς, οὐδόλως ἐψυχράνθη, οὐδὲ ἀπηλπίσθη, ἀλλ' ἐτι μᾶλλον ᾤξισεν τὴν πίστιν αὐτῆς καὶ τὴν ἐλπίδα, μετὰ θερμῶν δακρύων παρακαλοῦσα, καὶ διὰ νηστειῶν καὶ ἀγρυπνιῶν ἐκδιαζομένη τὴν τοῦ Θεοῦ ἀγαθότητα· διότι οὕτως ἀπαιτεῖ ὁ δικαιοκρίτης πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν αἰτήσεων ἡμῶν· πρὸς δὲ τοὺς λέγοντας μετ' ἀδιαφορίας καὶ ἀπιστίας ὅτι, ἐν ᾧ παρακαλοῦσι τὸν Θεὸν ἢ Ἅγιόν τινα ἐξαιτούμενοι χάριν, βοήθειαν ἢ ἀγαθόν τι, οὐδόλως εἰσακούονται, ἀποκρινόμεθα ὅτι αἴτιον τούτου ἐστὶν ἡ ἀπιστία αὐτῶν καὶ ὁ διαταγμὸς περὶ τῆς ἐπιτεύξεως τῶν αἰτουμένων. Ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπανέλθωμεν. Ἡ ἀγαθὴ αὕτη γυνὴ οὐκ ἐπαύετο ἐκδιαζομένη τὴν τοῦ Θεοῦ ἀγαθότητα διὰ τῆς εὐπαρρησιάστου μεσιτείας τοῦ πιστοῦ αὐτοῦ θεράποντος, τοῦ Θεοῦ καὶ ἱεροῦ Μακαρίου· ὥστε, ἀφ' οὗ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐνήστευσε καὶ προσευχήθη, νύκτα τινὰ ἐνυπνιάσθη ὅτι μοναχὸς τις γέρων ἄνωθεν αὐτῆς ἱστάμενος εἶπε· θάρσει, ἦλθον ἵνα σε ἰατρεύσω. Τίς εἶ; ἠρώτησεν ἡ γυνή, καὶ πόθεν; Ἀπὸ τὰ μέρη ταῦτα, ἀπεκρίνατο ὁ Ἅγιος, δείξας τὸ μέρος τοῦ Ἁγίου Πέτρου, καὶ ταυτοχρόνως ἤρξατο καθαρίζων τὴν πληγὴν τοῦ

ποδὸς αὐτῆς, ἥτις αἰσθανθεῖσα σφοδρὸν πόνον ἐφώναζεν· ὁ δὲ Ἅγιος εἶπεν αὐτῇ, σιώπα, ἰδοὺ σε ἰάτρευσα, καὶ προσέτι σοὶ λέγω ὅτι ὁ μὲν ἀπολωλὼς νομιζόμενος υἱὸς σου ζῇ καὶ εὐρίσκεται ἐν Κωνσταντινουπόλει, παρὰ δὲ τοῦ ἐτέ σου τοῦ ἐν τῇ Ἀνατολῇ διατρίβοντος μέλλεις ἵνα λάβῃς αὐρίον ἐπιστολὴν καὶ δεκαπέντε γρόσια καὶ ἑβδομηκοντα ὀκάδας ἀλεύρου. Ταῦτα δὲ ἀκούσασα ἡ δεινοπαθοῦσα ἐξύπνησεν ἑντρομος, καὶ διατάσσει τὴν κοιμωμένην πλησίον αὐτῆς θυγατέρα ἵνα φέρῃ φῶς· βλέπουσι δὲ τὴν περὶ τὴν πληγὴν τοῦ ποδὸς ἐπίδερμιν ἀ ἐρρυθμμένην, καὶ αὐτὴν κεκλεισμένην οὕτως, ὥστε μόλις ἐφαίνετο μικρὸν τι σημεῖον ὡς ἐξαίσιου τῶ ὄντι τερατουργήματος! Τὴν ἐπιούσαν συνέδραμον οἱ γείτονες καὶ ἄλλοι πολλοὶ Χριστιανοί, οἵτινες ἐξεπλάγησαν ἰδόντες τὸ ἐπὶ τῆς ἀπηλπισμένης ταύτης γυναικὸς ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Μακαρίου τῇ θεῇ εὐδοκίᾳ καὶ χάριτι ἐπιτελεσθὲν θαῦμα, καὶ προσέτι, διὰ τὴν αὐθημερὸν παραλαβὴν τῆς παρὰ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς ἐπιστολῆς, τῶν τε χρημάτων καὶ τοῦ ἀλεύρου· αὕτη δὲ ἀπήρχετο εἰς τὸν Ἅγιον Πέτρον ἐπὶ τεσσαράκοντα κατὰ συνέθειαν ἡμέρας, καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἀπέρχεται ἐκ διαλειμμάτων· ἐκεῖσε ὁποδιδούσα τῷ Ἁγίῳ Μακαρίῳ εὐγνωμόνως τὰς διὰ τὴν θεραπείαν καὶ ἰασιν αὐτῆς εὐχαριστίας. Ταῦτα δὲ πάντα ἔστωσαν τοῖς ἀπιστοῦσιν ἐναργεῖς ἀποδείξεις τῶν ἀληθινῶν τοῦ Ἁγίου θαυμάτων, οἷς προσθετέον καὶ τὸ ἐπόμενον

θαῦμα ἡ.

Ἡ θυγάτηρ τοῦ ἱατροῦ Ἀλμανάχου Λούλα, ἥς ὁ ἀνὴρ ὀνομάζεται· Ἀντώνιος, πάσχουσα ἐπὶ τέσσαρα ἔτη ἐκ τῶν καλουμένων μητρικῶν τῶν γυναικῶν, κατήντησεν εἰς ὁλοσώματον παραλυσίαν, μήτε τὰς χεῖρας αὐτῆς μήτε τοὺς πόδας δυναμένη ἵνα κινήσῃ· ὑπηρετεῖτο δὲ εἰς τὰς ἀνάγκας αὐτῆς ὡς βρέφος ὑπὸ τῆς θεραπαίνης. Ἀπαντες οἱ ἐν Χίῳ ἱατροὶ προσεπάθοντο ἵνα θεραπεύσωσιν αὐτὴν ἢ ὅπως οὖν ἀνακουφίσωσιν, ἀλλ' εἰς μάτην. Μετὰ ἐνιαύσιον δὲ ἰατρικὴν ἐπίσκεψιν βλέπουσα ὅτι πᾶσα ἀνθρωπίνη ἐνέργεια ὑπῆρχεν ἀνωφελής, ἀπερρίσκειν ἵνα καταφύγῃ πρὸς τὸν θαυματουργὸν Ἅγιον Μακάριον. Φερεῖσα λοιπὸν ἐτέθη ἐπὶ τοῦ χαριτοβρύτου τά-

φου τοῦ ἀλανθάστου τούτου ἱατροῦ, ἐνθα ὁ ἱερατέων ἐψάλεν ὑπὲρ αὐτῆς παράκλησιν, καὶ ἐσταύρωσεν αὐτὴν διὰ τῶν ἁγίων λειψάνων. Μεταφερθεῖσα δὲ οἶκαδε ἠθέλησε τὴν ἐπιούσαν ἵνα ἐγεροθῇ καὶ περιπατήσῃ, καί, ὦ τοῦ θαύματος! ἡ χθὲς καὶ πρῶν παράλυτος βοηθουμένη ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς περιπατήσεν ὀλίγον ἐντὸς τῆς οἰκίας, καὶ ἔπειτα ἐκάθισεν· ἡ δὲ ἀδελφὴ αὐτῆς, ἥτις εἰσῆρχετο ἵνα λάβῃ φόρεμά τι, προφθάσασα καὶ ἰδοῦσα τὸ ἀπροσδόκητον τοῦτο ἐξεπλάγη, καὶ ὑπὸ χαρᾶς θρηνοῦσα μεγαλοφώνως ἔλεγε. «Δόξα σοι ὁ Θεός!» καὶ ἄλλα παρόμοια. Τοῦτο δὲ ἀκούσαντες καὶ ἡμεῖς ἀπήλθομεν πρὸς τὴν ἰαθεῖσαν, ὅπως αὐτῇ πληρεφρηθῶμεν καὶ βεβαιωθῶμεν· εὐρόντες δὲ αὐτὴν καθήμενν, ἀλλ' οὐπω ἐντελῶς ἀναλαβοῦσαν εἶπομεν ὀλίγην πίστιν εἶχες, ὡς φαίνεται, καὶ ὀλίγην ἔλαβες τὴν υἰεῖαν ἀπέλθε λοιπὸν ἐκ νέου μετὰ τελείας πίστεως, καὶ λήψῃ βεβαίως τελείαν καὶ τὴν θεραπείαν σου· καὶ οὕτως ἐγένετο· διότι πεισθεῖσα εἰς τοὺς λόγους ἡμῶν ἐθεραπεύθη ἐντελῶς διὰ τῆς τελείας πίστεως. Μαθόντες δὲ τοῦτο ἐπεσκέσθημεν αὐτὴν ἐκ δευτέρου, καὶ εὐραμεν αὐτὴν πληρέστατα υἰαίνουσαν καὶ βαδίζουσαν. Καὶ ἀληθῶς ἐξεπλάγημεν, ὡς καὶ ὁ ἱερεὺς τοῦ Ἁγίου Πέτρου, καὶ τὸν παντοδύναμον Θεὸν συνεδοξάσαμεν. Γεγράφαμεν δὲ τὸ θαῦμα τοῦτο κατόπιν τοῦ τῆς ποδαλγοῦς πρὸς καταισχύνην ἀπιστῶν τινῶν καὶ φλυάρων προστιθέντες καὶ τὸ ἐφεξῆς

θαῦμα θ'.

Μαρούκα ἡ σύζυγος τοῦ Ματθαίου Μελερὲ κατοικοῦντες εἰς τὴν ἐνορίαν τῆς μητροπολιτικῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Νικολάου εἶχε μετὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ καὶ τῆς ῥινὸς σύριγγα (φίστουλα) ὑπὲρ τὰ εἰκοσιπέντε ἔτη. Μὴ δυναθέντων δὲ τῶν ἱατρῶν κατ' ἀρχὰς ἵνα θεραπεύσωσι τὴν πληγὴν, ἡ γυνὴ ὑπέφερεν αὐτὴν, ἕως οὗ κατὰ τὸν Δεκέμβριον μῆνα ἠγρίευσεν καθ' ὑπερβολὴν καὶ ἐφλογίσθη τοσοῦτον, ὥστε ὅλον τὸ πρόσωπον αὐτῆς ἐπρίσθη, καὶ ἐφαίνετο ὅτι ἐμελλε νὰ ἐκχυθῇ ὁ ὀφθαλμὸς αὐτῆς οὐδεμίαν ἀνάπαυσιν ἐχούσης ἐκ τῶν σφοδρῶν καὶ ἀδιαλείπτων πόνων. Ἐπειδὴ δὲ ὁ σύζυγος αὐτῆς εἶπεν ὅτι πρέπει ἵνα προσκληθῇ ὁ ἱατρός, ἐκείνη ἀπεκρίνατο·

ἐνὼ οὐδένα ἄλλον ἱατρὸν θέλω εἰμὴ τὸν Ἅγιον Μακάριον· αὐτὸς μόνος δύναται ἵνα με ἰατρεύσῃ. Τὸ ὄνομα δὲ τοῦτο ἀκούσας ὁ σύζυγος αὐτῆς ἐνεθυμήθη ὅτι ἐν Σμύρνῃ ὧν ἐσχετίσθη μετὰ τοῦ τρισμακάρος τοιοῦτοτρόπως, καθὼς ὁ ἴδιος πρὸς ἡμᾶς διηγήσατο· ἔμαθε δηλαδὴ ὅτι ὁ ἐν τῇ εἰρημένῃ πόλει διατρίβων τότε Ἅγιος Κορίνθου εἶχε χρεῖαν ἐνός καθιδίου ἢ ἀντεριου· ὅθεν εὐλαβεία πρὸς αὐτὸν αερόμενος παρήγγειλεν ἵνα κοπῇ καὶ ῥαφθῇ ἐν κατάλληλον ὅπερ ἐδώρησατο τῷ Ἁγίῳ Ἰεράρχῃ, ὅστις ἐδέξατο αὐτὸ εὐγνωμόνως· ταύτην λοιπὸν τὴν χάριν ἐνθυμηθεὶς ἐζητεῖτο πρὸς ἀνταμιβὴν τὴν θεραπείαν τῆς γυναικὸς αὐτοῦ παρὰ τοῦ Ἁγίου μετὰ πλείονος θάρρους, καὶ εἰσηκούσθη ἡ ἐξαίτησις αὐτοῦ παρὰ τοῦ εὐγνώμονος, φιλανθρώπου καὶ θείου τούτου ἱατροῦ. Μετὰ παρακλήσεων δὲ τὸ περὶ αὐτοῦ ὁ λόγος ἀνδρόγυνον ἐφρόντισεν ἵνα ζητήσῃ παρὰ τινος φίλου ὅπερ εἶχε τεμάχιον ἐκ τῶν φορεμάτων τοῦ Ἁγίου. Καθὼς δὲ ἡ ἰαθεῖσα ὁμολογεῖ καὶ μαρτυρεῖ, ἐν ᾧ ἡ φέρουσα αὐτὸ θεράπεινα ἀνέβαινε τὴν χλίμιναν τῆς οἰκίας, οἱ πόνοι τῆς πληγῆς ἐπαύσαντο αἰφνιδίως, καὶ ἅμα τεθέντος ἐπ' αὐτῆς τοῦ τιμίου ῥάχους, ὡς τῆς ταχείας ἀντιλήψεως τοῦ Ἁγίου! δυσώδης ὕλη ἤρξατο ἐκρέουσα ἐκ τῆς ῥινὸς καὶ τοῦ στόματος αὐτῆς ὡς ἐκ δύο ὀχετῶν κατὰ συνέχειαν τρεῖς ἡμέρας, καὶ οὕτως ἀπῆλλάχθη τῶν ἐκ τῆς πληγῆς πόνων ἐντελῶς ἰαθεῖσα. Κατὰ τὴν μαρτυρίαν δὲ τοῦ πνευματικοῦ αὐτῆς πατρὸς αἰδεσίμου π. κὺρ Ἡλία, ἐφημερίου τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Συμεών, οὐδὲ τὸ παραμικρὸν σημεῖον τῆς δεινῆς ἐκείνης σύριγγος ἔμεινεν εἰς αὐτήν, ἣν ἐτιζῶσαν ἠδύναντο ἵνα ἴδωσιν ὀφθαλμοφανῶς καὶ βεβαιωθῶσι περὶ τῆς ἀληθείας ἐκεῖνοι, οἷς ὁ Θεὸς ἔδωκε κατὰ τὸν προφῆτην ὀφθαλμούς τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ ὦτα τοῦ μὴ ἀκούειν. Προσθετέον δὲ καὶ τὸ ἐπόμενον

θαῦμα ι.

Ὁ αἰδεσίμος καὶ ἐνάρετος ἱερεὺς κὺρ Παρασκευᾶς, κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος, ἐγέννησεν υἱὸν γωλὸν κατὰ τοὺς πόδας ἐκ

κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ, ὅστις ὀνομάζεται Γεώργιος (*). Γενόμενος δὲ πενταετὴς ἤδη καὶ ἐξαετῆς οὐδόλως ἠδύνατο ἵνα περιπατήσῃ, ἀλλὰ διὰ τῶν χειρῶν καὶ τῶν γονάτων ἐρπων ἐσυρε κατόπιν αὐτοῦ τοὺς πόδας ὡς ξένους, ταλαιπωρούμενος οὕτω καὶ ἐλεινὸν θέαμα ὧν εἰς τοὺς ὀρώντας. Οἱ δυστυχεῖς αὐτοῦ γονεῖς ἐπραξαν ὑπὲρ αὐτοῦ ὅ,τι ἠδυνήθησαν, ἀλλ' εἰς μάτην. Ὅθεν ἀπελπιθέντες πάσης ἀνθρωπίνης βοήθειας ἀπεφάσισαν ἵνα καταφύγωσι καὶ αὐτοὶ πρὸς τὸν θαυμάσιον καὶ ἁμισθον ἱατρὸν Ἅγιον Μακάριον· ἀλλ' ἐπειδὴ ἦσαν εἰς ἄκρον ἐνδεεῖς, καὶ οὐκ ἠδύναντο ἵνα φέρωσι τὸν πάσχοντα υἱὸν αὐτῶν εἰς τὸν Ἅγιον Πέτρον, ἔδεοντο ἐνθέρμως, καὶ ἐπεκάλουντο τὴν βοήθειαν καὶ θαυματουργικὴν χάριν τοῦ χριστομιμήτου καὶ θείου ἱατροῦ, αὐτοὶ τε καὶ τὸ ταλαιπώρον τέκνον, ὅπερ ἀκαταπαύστως δεόμενον ἔλεγεν· «Ἁγίέ μου Μακάριε, κάμε καὶ ἐμὲ παλιχάρι». Νύκτα δὲ τινα, ἐν ᾗ ἐκοιμάτο, ἐξυπνήσας αἰφνὴς ἐφώναξεν ἐντρομος, «μαμούνας, μαμούνας»· εὐθὺς δὲ μετ' ὀλίγον ἀνέκραξεν· «ὄχι, ἀλλ' εἶναι ὁ Ἅγιος Μακάριος», ἐν ᾗ οὕτε εἶδεν οὕτ' ἐγνώρισεν αὐτόν. Αὐτὰ ταῦτα συνέβησαν καὶ τὴν δευτέραν νύκτα καὶ τὴν τρίτην, μεθ' ἣν, ἡμέρας γενομένης, ἐφάνη αὐτῷ δυνάμεις τις ἐπελθοῦσα, καὶ οὕτως ἐγερθεὶς περιεπάτησεν ὀλίγον ἐντὸς τῆς οἰκίας, καὶ τὴν ἐπιούσαν πλειότερον, καὶ τελευταῖον «ἐστερεώθησαν αὐτοῦ αἱ βάσεις καὶ τὰ σφυρά, καὶ περιεπάτην», κατὰ τὸ γεγραμμένον, καὶ ἔτρεχεν ὡς τὰ ἄλλα παιδία, χαίρων καὶ ἀναπέμπων μετὰ τῶν γονέων αὐτοῦ εὐχαριστίας τῷ πανοικτίρμονι Θεῷ καὶ τῷ θεράποντι αὐτοῦ Ἁγίῳ Μακαρίῳ, τῷ ἐπιτελέσαντι καὶ τὸ ἐφεξῆς

θαῦμα ια.

Ὁ ἐν τῷ Παλαιοκαστρῷ (τῆς πόλεως Χίου) κατοικῶν Κων.

(*) Ὁ Γεώργιος οὗτος, Λαῦπος ἐπονομαζόμενος, ζῇ μέχρι τῆς σήμερον, δημόσιος κήρυξ ὧν ἐν Χίῳ καὶ πασίγνωστος. Δηγεῖται δὲ τὸ ἐπ' αὐτοῦ γενόμενον θαῦμα ἀπαρallάκτως, ὡς γέγραπται. Σμ. τοῦ Α. Κ.

στακτῖνος Μπίλος, οὗ ἡ σύζυγος ὀνομάζεται Μαρία, ἐγέννησε κατόπιν ἄλλων τέκνων καὶ ἕτερον Πέτρον τοῦνομα, οὗτινος ὁ εἰς τῶν ποδῶν ἦτο ὡς οἱ τοῦ εἰρημένου ἱεροπαίδος Γεωργίου ἀναίσθητος, μελανός καὶ ξένος, καὶ τὸ παραδοξότερον μίαν σπιθαμὴν μακρότερος τοῦ ἑτέρου. Ἐστύρετο λοιπὸν καὶ τὸ παιδίον τοῦτο ὡς κτήνος ἐπὶ τῶν γονάτων καὶ τῶν χειρῶν. Ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἡ μάμμη νομίζουσαι ἐκ δεισιδαιμονίας ὅτι τὸ ἐλάττωμα τοῦτο ἦτο σημεῖον τοῦ ἁγίου Συμεών, ὡς πολλοὶ ἔγχυοι γυναῖκες φρονοῦσιν ὅτι συμβαίνει εἰς τὰ τέκνα ἐκείνων, αἵτινες ἐργάζονται τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς αὐτοῦ, ἀφ' οὗ κατέφυγον πρὸς τὸν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου τούτου ἱερατεύοντα, ἐστράφησαν ἔπειτα πρὸς τοὺς ἰατροὺς, καὶ ἰδίως πρὸς τὸν περίφημον Βουνούσην τὸν ἐμπειρικὸν καὶ ἐπιτήδειον ὡς πρὸς τὰ στρεβλώματα καὶ συντρίμματα· οὗτος δὲ εἶπε πρὸς τοὺς προτιμήσαντας αὐτὸν γονεῖς τοῦ παιδίου· τὴν οἰκίαν ὑμῶν πλήρη χρυσίου ἂν ἔχητε, καὶ ἐξοδεύσητε αὐτό, ἀδύνατον ἵνα ἰατρευθῇ τὸ παιδίον, καὶ ἀπαλλαγθῇ τοῦ πάθους τούτου. Ὅθεν ἀπεφάσισαν ἵνα καταφύγωσι καὶ αὐτοὶ πρὸς τὸν θεῖον ἱατρὸν Ἅγιον Μακάριον, καὶ οὕτω λαβούσα τὸ παιδίον ἐπὶ τῶν ὤμων ἡ μάμμη αὐτοῦ ἀπῆλθεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Πέτρου, ἔνθα ὁ ἱερεὺς ἐπότισεν αὐτό καὶ ἐρῥάγισε διὰ τοῦ ὕδατος τοῦ τελεσθέντος ἁγιασμοῦ, ἐσταύρωσε διὰ τῶν ἁγίων λειψάνων καὶ ἐπηύξατο. Ἄμα δ' ἐπανῆλθεν οἴκαδε ἡ μάμμη καὶ ἀπέθηκεν αὐτό, ἤρξατο αὐθημερόν περιπατοῦν καὶ φελλίζον, «πελπατῶ, πελπατῶ». Εἰδοποιηθεὶς δὲ ὁ πατήρ αὐτοῦ ἔδραμεν εἰς τὴν οἰκίαν, ἔνθα ἦσαν ἤδη συνηθροισμένοι πολλοὶ γείτονες, καὶ ἰδὼν τὸ ἐξαίσιον τοῦτο θαῦμα ἐδόξασε τὸν Θεὸν καὶ τὸν Ἅγιον. Ἀλλὰ καὶ ἕτερον θαῦμα ἐτελέσθη ἐπὶ τοῦ ἰδίου τούτου παιδίου. Καθ' ὃν καιρὸν αὐτὸ ἐθεραπεύθη ἦτο θέρος· περὶ δὲ τὰ τέλη τοῦ προσεχοῦς φθινοπώρου ὁ αὐτός ποὺς ἐγεμίσθη πληγῶν, ἐξ ὧν ἐξέρρεον δυσωδέσταται ὕλαι. Λυπούμενοι δὲ οἱ γονεῖς καὶ ἀμηχανοῦντες κατέφυγον ἐκ νέου πρὸς τὸν Ἅγιον Μακάριον· ὤθεν ἡ μάμμη τοῦ παιδίου λαβούσα πάλιν αὐτὸ ἐπ' ὤμων ἔφερεν εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἁγίου, καὶ τρίψασα τὸν πεπληγωμένον πόδα διὰ τοῦ ἐκείσε χρώματος ἐπανῆλθεν οἴκαδε. Παραυτίκα δὲ ὅλαι αἱ πληγαὶ

ἐκλείσθησαν, καὶ ἰάθη ἐντελῶς τὸ παιδίον πρὸς δόξαν Θεοῦ τοῦ δοξάσαντος τὸν ἱερόν καὶ θεῖον αὐτοῦ θεράποντα Ἅγιον Μακάριον, ὅστις ἐπετέλεσε καὶ τὸ ἐπόμενον καὶ τελευταῖον

Θαῦμα 15'.

Εἰς Ἀϊδίην (Τράλλεις) πόλιν τῆς Μικρασίας κατοικοῦσα γυνή τις χήρα ἐκ Μιτυλήνης, καὶ ἔχουσα θυγατέρα δεκαετραετὴ ὑπ' ἀνδρῶν αὐτὴν μετὰ τινος νεανίου 22 ἐτῶν ἡλικίας, ὅπως ἔχη ἀνδρὸς βοήθειαν. Μετὰ ἐν ἔτος ἡ κόρη ἀσθενήσασα οὐδεμίαν θεραπείαν ἔλαβε παρὰ τῶν ἐκείσε ἰατρῶν, πρὸς οὓς ὁ δυστυχὴς αὐτῆς σύζυγος ἐπλήρωσεν οὐκ ὀλίγα χρήματα διὰ ἐπισκέψεις καὶ ἰατρικὰ ἀνωφελῶς καὶ ματαίως· διότι τὸ πάθος αὐτῆς ἦτο ἀνίατον, καὶ ἐβασάνιζεν αὐτὴν καθ' ἡμέραν ἐπὶ ὀκτῶ ὥρας, πρισκομένης καὶ εἰς ἄκρον ἐξογυομένης τῆς γαστρὸς αὐτῆς καὶ πάλιν καταπιπτούσης. Τέλος δὲ πάντων ἡ μήτηρ αὐτῆς μαθοῦσα τὰ ἐν Λίῳ τελεσθέντα θαῦματα ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Μακαρίου, ἤλθεν ἐνταῦθα μετὰ τῆς θυγατρὸς καὶ τοῦ γαμβροῦ αὐτῆς, ὅστις ὁμως ὑπέστρεψεν εἰς Ἀϊδίην ἐνεκα ὑποθέσεων. Αὐταὶ δὲ ὁδηγηθεῖσαι εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἁγίου προσήύξαντο καὶ ἰκέτευσαν αὐτὸν μετὰ πίστεως ἀληθοῦς καὶ ὁδιστάτου· ἀκολούθως δὲ ἡ μήτηρ ἔτριψε τὴν πάσχουσαν θυγατέρα διὰ τοῦ ἐκείσε χρώματος, καὶ πάραυτα ἀνεδείχθη ἡ ἀξιοθαύμαστος θεία χάρις, ἥς ἡξιώθη ὁ ἱερός πατήρ ἡμῶν Ἅγιος Μακάριος· διότι ἀφ' οὗ κατέβησαν εἰς τὴν πόλιν, ἡ μήτηρ παρετήρησεν ὅτι ἐφθασεν ἡ συνήθης ὥρα τῆς ἐνάρξεως τοῦ πάθους τῆς θυγατρὸς αὐτῆς, ὅπερ μόλις καὶ ἐλαφρῶς πως αὐτὴν προσέβαλε, τὴν δὲ ἐπιούσαν οὐδόλως. Ἐγγραφῇ δὲ τοῦτο πρὸς τὸν γαμβρόν αὐτῆς, καὶ διατρίψασα ἐνταῦθα ἡμέρας τινὰς ἀπῆρχετο καθ' ἐκάστην μετὰ τῆς ταθείσης κόρης εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἁγίου Μακαρίου ἀποδιδούσα αὐτῷ τὰς προσηκούσας ἐγκαρδίας καὶ εὐχαιρῶντες εὐχαριστίας, καὶ τὸν Παντοδύναμον Θεὸν δοξάζουσα. Ταῦτα δὲ πάντα ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ στόματος τῆς ἰδίας προσκαλεσάμενοι αὐτὴν καὶ ἀκριβῶς ἐξετάσαντες.

Οὐ μόνον δὲ τὰ εἰρημένα θαῦματα ἐποίησεν ὁ σήμερον εὐλαβῶς ἑορταζόμενος ἱερός ἡμῶν πατήρ Ἅγιος Μακάριος,

ἀλλὰ καὶ ἕτερα τοιαῦτα καὶ παραπλήσια καθ' ἑκάστην ποιεῖ πρὸς τοὺς ἐν πίστει αὐτὸν ἐπικαλούμενους· διότι ἡ αὐτὴ θεία χάρις, ἥτις ἐδωρήθη τοῖς ἀρχαίοις ἀγίοις, δεδωρηται καὶ τοῖς νεωτέροις, καὶ ἡ θαυματουργικὴ δύναμις ἀνταμοιβὴ τῆς ἀρετῆς αὐτῶν καὶ ὁσιότητος, ἣν ἐναργῶς ἐν πολλοῖς ἐνδείκνυσιν ὁ ἐκ γενετῆς μέχρι τοῦ νῦν καὶ αἰ εὐσπλαγχνος καὶ οἰκτιρμῶν Ἅγιος Μακάριος, ὁ ἐπαξίως μακαριζόμενος καὶ προσήκοντως δοξαζόμενος. Ταῖς αὐτοῦ ἀγίαις πρεσβείαις, Χριστέ ὁ Θεός, ἐλέησον καὶ σῶσον ἡμᾶς· ἀμήν (α).

(α) Σημειωτέον ὅτι ὁ Ἅγιος Μακάριος δὲν ἐπέστρεψεν εὐθὺς εἰς τὴν Χίον ἐκ τῆς Πάτμου, ἀλλὰ διέτριψεν ἐν αὐτῇ δέκα περίπου ἔτη. Περὶ τῆς διαμονῆς του ταύτης ἔχουμεν τὰς ἐξῆς πληροφορίες.

α. Ἡ ἐν τῇ Νήσῳ ἐκείνῃ Ἱερά βασιλικὴ καὶ Πατριαρχικὴ Μονὴ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ἐδωρήσατο τῷ φερωνύμῳ τούτῳ ἁγίῳ Μακαρίῳ ἄνωθεν τοῦ λιμένος ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους τοῦ καλουμένου Κουμάν, τόπον ἥσυχον μὲν καὶ πρὸς ἀσκήσιν τῷ τότε καιρῷ ἐπιτήδειον, ἀνδρὸν δὲ πάντῃ καὶ ἀκαλλιέργητον. Ὡστε ἐδέχθη ἵνα ὁ ἅγιος ὁρῶν ὑπόγειον δεξαμενὴν ὑπερμεγίστην δύο στόμια ἔχουσαν, καὶ λάκκον ἕτερον βαθὺν πρὸς συνάθροισιν τοῦ ἱκανοῦ πρὸς οἰκοδομὴν Ἐκκλησίας καὶ κελίων ὕδατος· διὰ τὸ ἔργον δὲ τοῦτο ἐχρειάσθη ἀναμφιβόλως ὁ ἅγιος δύο ἔτη.

β. Τοῦ ὕδατος συναχθέντος κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ χειμῶνος τοῦ δευτέρου ἔτους, ὁ ἅγιος ἤρξατο οἰκοδομεῖν τὸ θέρος τοῦ ἐτέρου ἔτους· διότι ὁ τόπος ἐστὶν ἔρημος, καὶ ἀδύνατον διανυκτερεύειν ὑπαίθρους ἐν καιρῷ χειμῶνος τοὺς οἰκοδόμους.

γ. Ὁ ἅγιος οὐ μόνον περιέκλεισε τείχεσι ξηρολίθους τὸν τόπον τοῦ Καθίσματος τούτου, ἀλλὰ καὶ ἐκαλλιέργησεν αὐτόν, καὶ ἀμπελῶνα ἐφύτευσε καὶ δένδρα κάρπυμα, ἐξ ὧν τινα σῶζονται καὶ μέχρι τῆς σήμερον, τὰ ὅποια διὰ τὰ λάβωσι τὴν ἀνήκουσαν κομιδὴν καὶ περιποίησιν πρὸς ῥίψωσιν καὶ αὐξήσιν, δῆλον ὅτι παρῆλθον καὶ δύο καὶ τρία ἔτη.

δ. Γνωστὸν ὅτι, ὅτε τις εὐρίσκεται εἰς περισπασμούς καὶ φροντίδας κτιρίων, οὐ δύναται συγχρόνως καὶ ἀντιγράφειν καὶ καλλιγράφειν· φανερόν λοιπὸν ὅτι, ὅτε ὁ ἅγιος ἠσύχασεν ἐκ πάντων τούτων ἥτοι περὶ τὸ πέμπτον ἢ ἕκτον ἔτος τῆς διαμονῆς του, τότε ἤρξατο μετὰ πολλῆς προσοχῆς καὶ λίαν καλλιγραφικῶς ἀντιγράφειν ἐκ παλαιῶν δυσαναγνώστων βιβλίων τὸ ἐν τῇ ῥηθείᾳ Μονῇ τοῦ Θεολόγου σωζό-

μενον καὶ μετὰ πολλῆς προσοχῆς φυλαττόμενον, καὶ κατὰ τὰς τέσσαρας αὐτῆς ἑορτάς ἀναγινωσκόμενον εὐανάγνωστον βιβλίον, ἀριστον καλλιτέγνημα τῆς ἀγίας αὐτοῦ δεξιᾶς, καὶ δῶρον παρ' αὐτοῦ τιμαλφέστατον καὶ ἀφίερωμα θεϊκότατον εἰς τὴν αὐτὴν Μονήν· οὕτω γὰρ ὁ τῷ ὄντι Μακάριος ἔγραψε πρὸς τὸ τέλος τοῦ βιβλίου αὐτοῦ. «Γέγραπται τὸ παρὸν διὰ χειρὸς Μακαρίου καὶ ἐν ἐλαχίστοις Ἀρ» χιερώς Κορίνθου, καὶ ἀφίερῶται τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τοῦ Θεολόγου καὶ οἱ ἐντυγχάνοντες εὐχεσθῆ ὑπὲρ ἐμοῦ. αψγγ'. Μαρτίου ιε. (4793 » Μαρτίου 15). Τὸ βιβλίον τοῦτο εἰς φύλλον γεγραμμένον καὶ 87 φύλλα ἀριθμοῦν ἦτοι σελίδας 174 περιέχει τὰ ἀκόλουθα.

1. Νικηφόρου Μοναχοῦ καὶ πρεσβυτέρου Βλαυμίδου λόγος ἐγκωμιαστικὸς εἰς τὸν Ἅγιον Ἀπόστολον τοῦ Χριστοῦ καὶ Εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην τὸν Θεολόγον, οὗ ἡ ἀρχὴ «Εὐαγγελιστὴ Θεολόγῳ προσήκοι ἀν αἰῶς. (ἀναγινώσκεται εἰς τὰς 8 Μαΐου).

2. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν Χριστοδούλου, τοῦ ἐν διαφόροις μὲν τόποις ἀσκήσαντος, ἐν τῇ νήσῳ δὲ Πάτμῳ κειμένου σώου καὶ ἀδιαλώβητου, καὶ τοὺς ἐν πίστει προσιόντας καθυγιαζόντας, συγγραφῆς παρὰ Ἰωάννου τοῦ Ἱερωτάτου Μητροπολίτου Ῥόδου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τὸν μὲν οὐρκοῦ κύκλον καὶ τοὺς δύο φωστήρας».

3. Ἀθανασίου τοῦ Μακαριωτάτου Πατριαρχοῦ Ἀντιοχείας ἐγκώμιον εἰς τὸν Ὅσιον Πατέρα ἡμῶν Χριστοδούλον, οὗ ἡ ἀρχὴ «οὔτε λειμῶν πολυανθὴς καὶ κατάρυτος» (ἀναγινώσκεται εἰς τὴν κοίμησην αὐτοῦ Μαρτίου 16).

4. Θεοδοσίου τοῦ Βυζαντίου ἐγκώμιον εἰς τὸν Ὅσιον Πατέρα ἡμῶν Χριστοδούλον τὸν δομήτορα τῆς ἐν τῇ νήσῳ Πάτμῳ Μονῆς ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ ἡγαπημένου Μαθητοῦ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ τοῦ Θεολόγου καὶ παρθένου, καὶ διήγησις τῶν θαυμάτων ὧν δι' αὐτοῦ ὁ Χριστὸς πεποίηκε, κατὰ τοὺς χρόνους Ἰσχακίου τοῦ Ἀγγέλου· οὗ ἡ ἀρχὴ, «ἀλλὰ πηγὴ πολυχέμου ὕδωρ ἐπιλείψειεν, εἴποι τις ἄν.»

5. δὲ καὶ τελευταῖον, καὶ τὸ ὅποιον ἀποδεικνύει οὐ μόνον τὴν παράτασιν τῆς διαμονῆς τοῦ ἁγίου, ἀλλὰ καὶ ὅτι σκοπὸν εἶχε νὰ ἦεν χάρις εἰς Πάτμον μέχρι τέλους τῆς ἀγίας αὐτοῦ ζωῆς, ἐστὶ τὸ ἐξῆς· ὅτι ὑπεδέχτο καὶ ἐποίησε συγκατοικόν αὐτῷ καὶ τὸν φίλον αὐτοῦ τὸν πανοσιώτατον Γρηγόριον τὸν Νησίριον τὸν καὶ Γραβανὸν ἐπιλεγόμενον, ὅστις ὡς ἀπὸ σημείου μικρὸν κελλίον κτίσας συνηλλίζετο μετὰ τοῦ ἁγίου, καὶ ἀμφοτέροι ὡς ἐν ἐνὶ σίμβλῳ τῷ ἰδίῳ ἀσκητηρίῳ τὸ μέλι τῆς ἀρετῆς ἐτύγγανον κηροπλκαστοῦντες· εἴτα οὐκ οἶδ' ὅπως ὁ μὲν ἅγιος Μακάριος ἐπανῆλθεν εἰς Χίον, ὁ δὲ ἅγιος Γρηγόριος μετῴ-

κῆσεν εἰς ἕτερον μέρος τῆς αὐτῆς Νήσου καὶ εἰδὼν αὐτὸ τὸ περικαλλές
καὶ ὡραῖον κάθισμα τὸ λεγόμενον «τοῦ Γραβᾶ» καὶ μέχρι τῆς σήμε-
ρον καλῶς ὑπὸ τῆς Μονῆς συντηρούμενον.

Ἡ σημείωσις αὕτη συνετάχθη παρὰ Νικοδήμου Τρομοράχου
Θεολογίτου τοῦ ἐκ Πατρῶν.

Ὡδὴ ζ'. Παιδὲς Ἑβραίων ἐν καμίνῳ

Ῥῶσαι ἐνθέοις σου πρεσβείαις, τῆς κολάσεως ἡμᾶς τοὺς
σοὺς οἰκέτας, εὐφημοῦντας τοὺς σοὺς ἀγῶνας ἱεράρχα, καὶ
τῷ Χριστῷ κραυγάζοντας, ὁ Θεὸς εὐλογητός εἰ.

Παῦσον ταῖς θείαις σου πρεσβείαις, τὰ φράγματα τῶν
ἀσεβῶς κρατούντων, ἱεράρχα Χριστοῦ, καὶ τὴν ὁφρὺν τὴν
τούτων, κατέβαλλε Μακάριε, εὐσεβῶν ὑψὼν τὸ κέρας.

Στήσον δεινῶν τὰς καταγίδας, ἱκεσίαις σου τὰς νῦν ἐπερ-
χόμενας, ἱεράρχα Χριστοῦ Μακάριε καὶ δίδου, ἡμῖν τοῦ βίου
πέλαγος, διαπλέειν ἐν γαλήνῃ.

Θεοτοκίον.

Ῥῶσιν ψυχῶν τε καὶ σωμάτων, τοῖς οἰκέταις σου παρα-
σχου Θεοτόκε, πρὸς Χριστὸν τὸν Θεὸν πρεσβείαν ποιουμένη,
τὸν σὸν υἱὸν καὶ Κύριον, τὸν ἰώμενον τὰ πάθη.

Ἄλλος. Οὐκ ἐλάτρευσαν.

Οὐκ αἰσχύνονται, ἡμᾶς οἱ διαβάλλοντες,
ὡς προκηρύττοντας, τὰ τοῦ Ἀγίου Πατρὸς,
πασίγνωστα θαύματα, καὶ μεγαλύνοντας·
ἀλλὰ γνώτωσαν, ὅτι δοξάζει Κύριος τοὺς
θιώσαντας ὁσίως (*).

Τὶς ἀπέδωκε τῇ φύσει τὸν παράλυτον, ἀπὸ γεννήσεως,
πόδα τεχνέντος παιδός, ἡρτημένον ἐλκοντος, ὡς περ τι ἄψυ-

(*) Τοῦ τροπαρίου τούτου τῆς ἀρχῆς μόνον ὑπαρχούσης ἐν τῷ
χειρογράφῳ, προσετέθη τὸ λοιπὸν συντεθεὶν ὑπὸ τοῦ Α. Κ.

Κύριε ἐξέτισον!
ἡ-Ὑπερῶντα-
ρον.

χον· τίς οὖν δίποδα τὸν πρὶν μονόπουον ἔδειξε, καὶ δυσὶ πε-
ριπατοῦντα;

Τί ἂν εἵποιεν, πρὸς ταῦτα οἱ ταλαίπωροι; οὐδὲν τὸ σύ-
νολον, πλὴν ἡ ψυχῆς μοχθηρᾶς, βασκάνου τε ἰδία· οὐδὲ γὰρ
φύσεως, τὰ τελούμενα, οὐδ' Ἱπποκράτους ἐξέως, ἀλλ' ἁγίου
παρρησίας.

Θεοτοκίον.

Ἡ Βασίλισσα, Παρθένος ἡ κυήσασα, τὸν Βασιλέα Χριστόν,
αἰκτερον σώσόν με νῦν, κλονούμενον πάθει, πίστει στερέ-
ωτον, καὶ ὁδήγησον, πρὸς σωτηρίους τρίβους με, τῶν πι-
στῶν ἡ σωτηρία.

Ὡδὴ ἡ. Τὸν ἐν ὄρει ἁγίῳ δεξασθέντα.

Ἱεραῖς σου Μακάριε πρεσβείαις, πρὸς τὸν Κτίστην, βελ-
τίωσιν ἐξαίτει, ἡμῖν τοῖς σὲ ὑμνοῦσι βίου χρεῖπτονος, καὶ
πταισμάτων λύσιν, ἵνα σε τρισμάκαρ ὑμνώμεν κατὰ χρέος.

Ἱεράρχα φύλαξ τε καὶ Προστάτης, ἐν ἀνάγκαις ἔσο μοι
τῷ σὺ δούλῳ, καὶ ἐπειδὴν τὸ πνεῦμά μου χωρίζεται, ἐκ τοῦ
σκήνους τούτου, ἐν πολλῷ ἀγῶνι κουφίζων τὰς δόνας.

Ἱεράρχης καὶ λειτουργὸς Κυρίου, ἐν Κορίνθῳ ἐγένου
πρὶν θεόφρον, τῆς Χίου δὲ κοσμήτωρ καὶ Διδάσκαλος, εἴτα
ἀνεφάνης, ἔργοις σου ἐνθέοις, καὶ λόγοις θεοπνεύστοις.

Θεοτοκίον.

Παναγία Τριάς ἡ ἐν μονάδι, τοὺς σοὺς δούλους ἡμᾶς
τοὺς ἐπιεικῆτας, ταῖς εὐπροσδέκτοις ἱκεσίαις οἰκτερον, τῆς
ἀγνῆς Παρθένου, καὶ πλημμελημάτων, συγχώρησιν πα-
ράσχου.

Ἄλλος. Παιδὲς εὐχαγεῖς ἐν τῇ καμίνῳ.

Πάντας συγκαλῶ τοὺς ἔσω λόγου, τὴν ἴσιν ἐξειπεῖν μοι
τὴν τοῦ σύριγγος· τίς ποτε θεάεται; ἢ τίς ποτε ἤκουσεν; εἰ-
κοσαέτη σύριγγα, χειρουργοῦ ἀνευθεν, ἐν τμήματι δὲ ῥάκους
πεπαῦσθαι, ὕλης ἐκχυθείσης σαπρᾶς τε καὶ δυσώδους.

Θαῦμα ἀληθῶς τοῦτο οὐ πλάσμα, ὁ οἶκος τῆς ἰαθείας.

ἡ-Ὑπερῶντα-
ρον.

Τροπαρίου δὲ

ἡ-Ὑπερῶντα-
ρον.

ἐκεῖ ἐσχηκεν, ὅπου ἡ Μητρόπολις. διό πεισθῆναι παρέστι τοὺς ἀντερίζοντας, καὶ δίκαιον τὰ πάντα μαθόντας, ἀντὶ ληρωδίας προσάγειν ὑμνωδίας.

Χαίρετε πιστοὶ λαοὶ τῆς Χίου, Προστάτην πεπλουτηκότας ἐτοιμότατον· πρὶν γὰρ διὰ σώματος, νῦν δὲ διὰ Πνεύματος, εὐεργετῇ ἐκάστοτε, θείοις ἰάμασι, Μακάριος ὁ πρῶν Κορίνθου, πάντας τοὺς αἰτοῦντας ἐν πίστει τὰ πρὸς χρεῖαν.

Θεοτοκίον.

Ὅπισω σου ἔδραμον γυναῖκες, τῶν μύρων τῶν ἡδυπνῶν ἐπαισθόμεναι, πάνταγε θεόνομφε, Κόρη ἀπειρογάμη, τοῦ ἐκ γαστροῦ σου λάμψαντος, μονογενοῦς Υἱοῦ, καὶ σοὶ συμβασιλεύουσιν ὄντως, ἀνυμνολογοῦσαι Χριστὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ὡδὴ Θ'. Ἐξέση ἐπὶ τούτῳ ὁ Οὐρανός.

Νοσοῦσι τὴν τῶν νόσων ἀπαλλαγὴν, θλιβομένοις τὴν θείαν παράκλησιν, δίδου ταῖς σαῖς Ἱεραῖς πρεσβείαις πρὸς τὸν Θεόν, τὸν ποιητὴν τοῦ σύμπαντος, καὶ τοῖς ἐν ἀνάγκαις καὶ συμφοραῖς, τὴν λύτρωσιν παράσχου καὶ τὴν τῶν ἐπταισμένων, πᾶσι τὴν ἄφεσιν, Μακάριε.

Πρεσβεία σου ἀγρύπνω πρὸς τὸν Θεόν, Ἱεράρχα Κυρίου Μακάριε, σκέπε ἡμᾶς, τοὺς ἀνευφημοῦντάς σε εὐσεβῶς, καὶ πόθῳ δεομένους σου, καὶ ἐξαιτουμένους σου ἐκ ψυχῆς, τὴν θείαν προστασίαν, ἐν τοῖς δεινοῖς τοῦ βίου, ἵνα σε ὕμνοις μεγαλύνωμεν.

Τὴν δέησιν τῶν δούλων σου εὐμενῶς, θεοφόρε Μακάριε, πρόσδεξαι, νέμων ἡμῖν, πάντα τὰ αἰτήματα συμπαθῶς, ἀπαρὰ σοῦ αἰτούμεθα, τὰ πρὸς σωτηρίαν τὴν ἑαυτῶν, τοῖς θεῖόν σε Μεσίτην, θεῷ προσαγαγοῦσι, τῷ φιλανθρώπῳ καὶ οἰκτίρμονι.

Θεοτοκίον.

Φιλάγαθε Παρθένε χριστιανῶν, ἡ ἐλπίς ἡ βεβαία περίσωζε, ἐκ πειρασμῶν, τοῦ παρόντος βίου πάντας ἡμᾶς, καὶ τῶν ἐκεῖ κολάσεων, τῶν ἀποκειμένων δίχῃ Θεοῦ, ἡμῖν τοῖς πλημμελοῦσι, διὰ τῆς μετανοίας, ῥυσθῆναι πρέσβευε δεόμεθα.

Ἄλλος. Ἀπας γηγενής.

Φόρτος ὡς περ τις, προσήχθη τῷ μνήματι τῷ (τοῦ Παμμάκαρος, θαύμα φρικτότατον, ἡ ἱατροπὰς τέως ὑπάρχουσα ἀλλ' ὑγιῆς ἐπέσρεψε, πάντας ἐκπλήττουσα, τοὺς εἰδότας τρέχουσα γὰρ δείκνυσι, τὴν ὑγίαν ἢ πρῶν παράλυτος. *οὐ Μακάριε, ἡ γυνὴ σωμάτων, οὐκ ἀντιπρὸς* *ἑαυτῆς, οὐκ ἐπὶ χρεῖαν*

Ἀβυσσον ὄρω, θαυμάτων ἐφέλκουσαν ἑτέραν ἄβυσσον πάντα οὖν ἀδύνατον, ἐξαριθμῆσαι, καὶ ἀναμνήσασθαι· ἀλλ' ἡ πληθὺς τὰ σύμβελα πίστει προσάγουσα, καταπλήττει πάντα νοὺν δεικνύουσα, τῇ πληθύνει, μικροῦ ὑπεράριθμα.

Μέγαν ἀληθῶς, ἡ χάρις σε δείκνυσι, Πάτερ Μακάριε· Ὅργανον γὰρ ἄξιον, τοῦ παρακλήτου γέγονας Πνεύματος, ὡς ἡ πληθὺς παρίσταιται τῶν θαυμασίων σου, εἰ δὲ πάντες ἤχιστα τυγχάνουσι, τίς συνήσει Κυρίου τὰ κρίματα;

Θεοτοκίον.

Σῶσόν με ἀγνή, Σωτῆρα κυήσασα, τὸν πανοικτίρμονα· οἰκτερον τὸν δούλόν σου, πρὸς μετανοίας ὁδοὺς κατευθύνον, τοῦ πονηροῦ τὰ σκάνδαλα, ἐκ μέσου ποίησον, δυσωποῦντα, ἔχουσα Μακάριον, σὲ σεμνὴ τὸν πιστὸν σου θεράποντα.

Ἐξαποστειλάριον. Ἐν πνεύματι τῷ Ἱερῷ.

Πόθος Χριστοῦ Μακάριε, ἐκ παιδὸς τὴν ψυχὴν σου, κατέσχεν ἀξιάγαστε, ὅθεν πάντα ἐμφρόνως, τὰ ἐν γῇ κατέλειπε, ὡς θεόφρων ὅσιε· διό χρίσματι θείῳ, ἱερατείας τῆς σεπτῆς, ἔχρισέ σε ὁ Θεός, ὁ προειδὼς τοὺς οἰκείους.

καὶ τῆς Ἑορτῆς. Εἰς τοὺς Αἵνους. ἡχ. δ'.

Ὁ ἐξ ὑψίστου κληθεῖς.

Ὁ ἐπαξίως τὴν χάριν τῶν θαυμάτων, ἐκ θεοῦ δεξάμενος θεὸς Μακάριος, δι' ἀρετῆς τελειότητα, καὶ πολιτείας, πρόκειται ἤδη ἡμῖν εἰς ἐκπαινον, ὃν περ εὐφημήσωμεν, θείοις ἐν ἁσμασιν, ὡς λειτουργὸν Ἱερώτατον, τῶν Μυστηρίων, ὡς οἰκονόμον πιστὸν καὶ φρόνιμον, ὃν ὁ Δεσπότης κατεσχέσατο, τῆς αὐτοῦ ἐκκλησίας ὡς εὐσπλαγχνός, ὁ ποθὼν τὴν ἀπάντων σωτηρίαν ὡς φιάνθρωπος.

Ἰερρχίας χρισθεὶς χρίσματι θεῷ, Ἰερῶς ἐποίμανας Πάτερ Μακάριε, τὸ τοῦ Χριστοῦ θεῖον ποίμνιον, τὸ πιστευθέν σοι, εἴτα ἐν πόνοις θεῖας ἀσκήσεως, ὅλως παναοίδιμε, πρὸς θεῖον ἔρωτα, ἀνεπτερώθης καὶ γέγονας, ἐνθεὸς ὅλως, καὶ ζῶν ἐν Κόσμῳ ὡς ἐπουράνιος, ἔσχες τὸ φρόνημα μετῴρων, δι' εὐχῆς νοεράς πρὸς τὸν Κύριον, ὃν ἰκέτευε σῶσαι, καὶ φωτίσαι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ὡς παρρησίαν Παμμάκαρ κεκτημένος, πρὸς τὸν πανοικτίρμονα Θεὸν Μακάριε, δεινῶν ἡμᾶς ἐλευθέρωσον, τοὺς σέ τιμῶντας, ψυχῆς καὶ σώματος ἱκεσίαις σου, βίου τε βελτίωσιν, προκοπὴν πίστεως, εἰρήνην πᾶσιν ὁμόνοϊαν, καὶ σωτηρίαν ἡμῖν ἐξαίτησον μεσιτεία σου· καὶ γὰρ σε Ἠρέσθων ἀξιόχρεων, καὶ μεσίτην πρὸς Κύριον ἔχομεν, ὃν ἰκέτευε σῶσαι καὶ φωτίσαι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ὡς περ τὸ πάλαι Λουκᾶς τε καὶ Κλεόπας, Χριστῷ συνοδεύοντες καὶ συλλαλοῦντες αὐτῷ, καὶ μὴ γινώσκοντες ἔρασκον μετὰ τὸ γινῶναι, οὕχ ἡ καρδία ἡμῶν ἐκκέχαιται, ὅτι τὸν ποθοῦμενον συνόντα εἰχομεν, καὶ νῦν ἡμῶν προσκυνούντων σου μορφῆς τὸν τύπον, καὶ τὰ ὁσέα, ἐκ πόθου φλέγεται, ὅσιε Πάτερ ἡ καρδία ἡμῶν, τῶν συνόντων σοι ζῶντι Μακάριε, καὶ μὴ γνόντων τὸ ὕψος τῆς σῆς θεῖας τελειότητος.

Δόξα. ἡχος Πλ. δ'.

Ἐν Ἱεροῖς ἅγμασι πιστοί, ἱερῶς εὐφημήσωμεν τὸν θεῖον Ἱεράρχην τοῦ Χριστοῦ Μακάριον, τελούντες αὐτοῦ τὴν πάνσεπτον μνήμην, προσκυνοῦντες τῆς μορφῆς τὴν ἐμφέρεϊαν, καὶ μετὰ πίστεως καὶ εὐλαβείας ἀπαζόμενοι, τὰ πάντα καὶ χαριτόδρυτα λείψανα· πρεσβεύει γὰρ διηνεκῶς τῷ Κυρίῳ ὑπὲρ εἰρήνης τοῦ Κόσμου καὶ σωτηρίας τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς.

Δοξολογία μεγάλη, καὶ ἀπόλυσις. Εἰς τὴν λειτουργίαν, τὰ τυπικά, καὶ ἐκ τοῦ κανόνος φδὴ γ' καὶ ς'. Ἀπόστολον, «Ἀδελφοί, τοιοῦτος ἡμῖν ἐπρεπεν ἀρχιερεὺς»· ζῆτει εἰς τὰς 13 Νοεμβρίου, τοῦ Χρυσοστόμου. Εὐαγγέλιον ἱεραρχικόν ἢ ὁσιακόν. Κοινωνικόν, «εἰς μνημόσυνον αἰώνιον ἔσται δίκαιος».

Μεγαλυνάριον.

Τῆς Μακαριότητος ἐντροφῶν, καὶ τῆς θεῖας δόξης ἀπαλάυνων τῆς ὑπὲρ νοῦν, Πάτερ Ἱεράρχα, μνημόνευε τῶν πόθῳ τιμῶντων σου τὴν μνήμην, τὴν αἰσέβαστον.

Τῶν Ἀρχιερέων τὴν καλλονήν, καὶ τῶν Μοναζόντων τὴν εὐπρέπειαν καὶ πιστῶν, πάντων τὸν Προστάτην, Μακάριον τὸν θεῖον, ἐν ἁσμασι καὶ ὕμνοις, ἀνευφημήσωμεν.

Δίδου πᾶσι πάντα σαῖς προσευχαῖς, Ὅσιε Κυρίου, τὰ αἰτήματα συμπαθῶς, τὰ πρὸς σωτηρίαν, τοῖς πόθῳ προσιοῦσι, ὡς ἔχων παρρησίαν, Μάκαρ πρὸς Κύριον.

(Ἀθανασίου τοῦ Παρίου).

Θεὸν σε φωστῆρα καὶ ὁδηγόν, ἴσμεν ἀνιόντων, ἀπὸ γῆς εἰς τοὺς οὐρανοὺς, λόγοις τε καὶ ἔργοις, θαυμάτων τε ἀκτίσι, Κορίνθου Ἱεράρχα, ὁσιε Μακάριε.

Ἐπίδε, ὦ Πάτερ ἐξ οὐρανοῦ, ἴδε τοὺς σοὺς Χίους, οὓς ὡς παῖδας πάλαι φιλεῖς, τούτοις παροικήσας, καλῶν τε πάντας πλήσας, τὸ χρέος σοι πληροῦντας τὸ κατὰ δύναμιν.

Τῆς Πελοποννήσου θεῖον βλαστόν, Πάτμου, Ἰκαρίας, καὶ τῆς Χίου τὸν στολισμόν, χριστιανύμων πάντων τὸ νέον μέγα κλέος, Μακάριε τρισμάκαρ, ὕμνοις τιμῶμέν σε.

Ἔτερον Ἀπολυτίκιον τοῦ Ἀγίου.

Τὸν Κορίνθου ποιμένα, τὸν τῷ ὄντι Μακάριον, τὸν Θεοῦ προνοία τῆς Χίου ἀναφανέντα κοσμήτορα, ἐν πράξεσιν ὁμοῦ καὶ διδασκαῖς, τιμῶμέν σε παιδρῶς ἐν ἑορτῇ· θεραπεύεις γὰρ ὕψοῦντας, καὶ ἀπελαύνεις ἀκάθαρτα πνεύματα. Δόξα τῷ σὲ δοξάσαντι Χριστῷ! δόξα τῷ σὲ στεφανώσαντι! δόξα τῷ τὰ ὁσά σου πηγὴν θαυμάτων ἀναδείξαντι!

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.

Ἀναγνώσματα ἐν τῷ μεγάλῳ Ἑσπερινῷ
τοῦ Ἀγίου.

Παροιμιῶν τὸ ἀνάγνωσμα.

Μνήμη δικαίου μετ' ἐγκωμίων, καὶ εὐλογία Κυρίου ἐπὶ κεφαλὴν αὐτοῦ. Μακάριος ἄνθρωπος, ὃς εὔρε σοφίαν, καὶ ὠνη-
τός ὃς εἶδε φρόνησιν. Κρεῖσσον γὰρ αὐτὴν ἐμπορεύεσθαι, ἢ
χρυσίου καὶ ἀργυρίου θησαυρούς. Τιμιώτερα δὲ ἐστὶ λιθῶν
πολυτελῶν· πᾶν δὲ τίμιον, οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστίν. Ἐκ γὰρ
τοῦ στόματος αὐτῆς ἐκπορεύεται δικαιοσύνη· νόμον δὲ καὶ
ἐλεον ἐπὶ γλώσσης φορεῖ. Τοιγαροῦν ἀκούσατέ μου, ὦ τέκνα·
σεμνὰ γὰρ ἐρῶ. Καὶ μακάριος ἄνθρωπος, ὃς τὰς ἐμὰς ὁδοὺς
φυλάξει. Αἱ γὰρ ἐξοδοί μου, ἐξοδοὶ ζωῆς, καὶ ἐτοιμάζεται θέ-
λησις παρὰ Κυρίου. Διὰ τοῦτο παρακαλῶ ὑμᾶς, καὶ προίεμαι
ἐμὴν φωνὴν, υἱοῖς ἀνθρώπων. Ὅτι ἐγὼ ἡ σοφία κατεσκεύασα
βουλὴν καὶ γνῶσιν, καὶ ἔννοιαν ἐγὼ ἐπεκαλεσάμην. Ἐμὴ
βουλὴ καὶ ἀσφάλεια· ἐμὴ φρόνησις, ἐμὴ δὲ ἰσχὺς. Ἐγὼ τοὺς
ἐμὲ φιλοῦντας ἀγαπῶ, οἱ δὲ ἐμὲ ζητοῦντες εὕρησουσιν χάριν.
Νοήσατε τοίνυν ἄχαιοι πανουργίαν, οἱ δὲ ἀπαίδευτοι ἐνθεσθε
καρδίαν. Εἰσακούσατέ μου καὶ πάλιν, σεμνὰ γὰρ ἐρῶ· καὶ ἀ-
νοίγω ἀπὸ χειλέων ὀρθά· Ὅτι ἀλήθειαν μελετήσῃ ὁ λάρυξ
μου, ἐβδελυγμένα δὲ ἐναντίον ἐμοῦ χελεὴ ψευδῆ. Μετὰ δι-
καιοσύνης πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου, οὐδὲν ἐν αὐ-
τοῖς σχολιόν, οὐδὲ στραγγαλιῶδες. Πάντα εὐθέα ἐστὶ τοῖς
νοοῦσι, καὶ ὀρθὰ τοῖς εὕρισχουσιν γνῶσιν. Διδάσκω γὰρ ὑμῖν
ἀληθῆ, ἵνα γένηται ἐν Κυρίῳ ἡ ἐλπίς ὑμῶν, καὶ πλησθῆσε-
θε πνεύματος.

Σοφίας Σολομωντος τὸ Ἀνάγνωσμα.

Δίκαιος, ἐὰν φθάσῃ τελευτῆσαι, ἐν ἀναπαύσει ἔσται. Γῆ-
ρας γὰρ τίμιον, οὐ τὸ πολυχρόνιον, οὐδὲ ἀριθμῷ ἐτῶν μεμέ-
τρηται. Πολλὰ δὲ ἐστὶ φρόνησις ἀνθρώποις· καὶ ἡλικία γήρως

βίος ἀκηλίδωτος. Εὐάρεστος Θεῷ γενόμενος, ἡγαπήθη· καὶ
ζῶν μεταξύ ἁμαρτωλῶν, μετετέθη. Ἠρώγη, μὴ κακία ἀλ-
λάξη σύνεσιν αὐτοῦ, ἢ δόλος ἀπατήσῃ ψυχὴν αὐτοῦ· βασκα-
νία γὰρ φαυλότητος ἁμαυροῖ τὰ καλὰ, καὶ ῥεμβασμός ἐπιθυ-
μίας μεταλλεῖ νοῦν ἄκακον. Τελειώσεις ἐν ὀλίγῳ, ἐπλή-
ρωσε χρόνους μακροὺς· ἀρεστὴ γὰρ ἦν Κυρίῳ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ,
διὰ τοῦτο ἔσπευσεν ἐκ μέσου πονηρίας. Οἱ δὲ λαοὶ ἰδόντες,
καὶ μὴ νοήσαντες, μηδὲ θέντες ἐπὶ διανοίᾳ τὸ τοιοῦτον, ὅτι
χάρις καὶ ἔλεος ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ, καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς
ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ.

Σοφίας Σολομωντος τὸ Ἀνάγνωσμα.

Στόμα δικαίου ἀπυστάζει σοφίαν, χεῖλη δὲ ἀνδρῶν ἐπί-
σταται χάριτας· στόμα σοφῶν μελετᾷ σοφίαν. Δικαιοσύνη δὲ
ρίεται αὐτοῦ ἐκ θανάτου· τελευτήσαντος ἀνδρὸς δικαίου, οὐκ
ὀλλυται ἐλπίς· υἱὸς γὰρ δίκαιος γεννᾶται εἰς ζωὴν· καὶ ἐν ἀ-
γαθοῖς αὐτοῦ καρπὸν δικαιοσύνης τρυγῇ. Φῶς δικαίους διὰ
παντός· καὶ παρὰ Κυρίου εὕρησουσιν χάριν καὶ δόξαν. Γλῶσσα
σοφῶν καλὰ ἐπίσταται, καὶ ἐν καρδίᾳ αὐτῶν ἀναπαύσεται σο-
φία. Ἀγαπᾷ Κύριος ὁσίαν καρδίαν, δεκτοὶ δὲ αὐτῷ πάντες ἁ-
μῶμαι ἐν ὁδῷ. Σοφία Κυρίου φωτιεῖ πρόσωπον συνετοῦ· φθά-
νει γὰρ τοὺς ἐπιθυμοῦντας αὐτήν, πρὸ τοῦ γνωσθῆναι, καὶ εὐ-
χερῶς θεωρεῖται ὑπὸ τῶν ἀγαπώντων αὐτήν. Ὁ ὀρθρίσας
πρὸς αὐτήν, οὐ κοιτάσει· καὶ ὁ ἀγρυπνήσας δι' αὐτήν, ταχέως
ἀμέριμνος ἔσται. Ὅτι τοὺς ἀξίους αὐτῆς αὐτὴ περιέρχεται
ζητοῦσα, καὶ ἐν ταῖς τρίβοις φαντάζεται αὐτοῖς εὐμενῶς. Σο-
φίας οὐ κατισχύσει ποτὲ κακία. Διὰ ταῦτα καὶ ἐραστής ἐγε-
νόμην τοῦ κάλλους αὐτῆς, καὶ ἐφίλητα ταύτην, καὶ ἐξεζήτησα
ἐκ νεότητός μου· καὶ ἐζήτησα νόμῳν ἀγαγέσθαι ἑμαυτῷ·
ὅτι ὁ πάντων Δεσπότης ἡγάπησεν αὐτήν· μύστης γὰρ ἐστὶ
τῆς τοῦ Θεοῦ ἐπιστήμης, καὶ αἰρέτις τῶν ἔργων αὐτοῦ. Οἱ
πόνοι αὐτῆς εἰσὶν ἀρεταί· σωφροσύνην δὲ καὶ φρόνησιν αὐτὴ
διδάσκει, δικαιοσύνην, καὶ ἀνδρείαν, ὧν χρησιμώτερον οὐδὲν
ἐστίν ἐν βίῳ ἀνθρώποις. Εἰ δὲ καὶ πολυπειρίαν ποθεῖ τις, οἶδε
τὰ ἀρχαῖα καὶ τὰ μέλλοντα εἰκάζειν· ἐπίσταται στροφὰς λό-

γων, καὶ λύσεις αἰνιγμάτων, σημεῖα καὶ τέρατα προγινώσκει, καὶ ἐκβάσεις καιρῶν καὶ χρόνων. Καὶ πᾶσι σύμβουλός ἐστιν ἀγαθή· ὅτι ἀθανασία ἐστὶν ἐν αὐτῇ, καὶ εὐχλεία ἐν κοινωνίᾳ λόγων αὐτῆς. Διὰ τοῦτο ἐνέτυχον τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐδεήθην αὐτοῦ, καὶ εἶπον ἐξ ὅλης μου τῆς καρδίας· Θεὲ πατέρων, καὶ Κύριε τοῦ ἐλέους, ὁ ποιήσας τὰ πάντα ἐν λόγῳ σου, καὶ τῇ σοφίᾳ σου κατασκευάσας τὸν ἄνθρωπον, ἵνα δασπόζῃ τῶν ὑπὸ σοῦ γενομένων κτισμάτων, καὶ διέπῃ τὸν κόσμον ἐν οσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ, δός μοι τὴν τῶν σῶν θρόνων πάρεδρον σοφίαν, καὶ μὴ με ἀποδοκιμάσῃς ἐκ παίδων σου· ὅτι ἐγὼ δοῦλος σός, καὶ υἱὸς τῆς παιδείας σου. Ἐξάποστείλον αὐτὴν ἐξ ἁγίου κατοικητηρίου σου, καὶ ἀπὸ θρόνου δόξης σου· ἵνα συμπαραδῷ μοι διδάξῃ με, τί εὐάρεστόν ἐστι παρὰ σοί· καὶ ὁδηγήσῃ με ἐν γνώσει, καὶ φυλάξῃ με ἐν τῇ δόξῃ αὐτῆς. Λογισμοὶ γὰρ θνητῶν πάντες δειλοί, καὶ ἐπισημαλεῖς αἱ ἐπίνοιαι αὐτῶν.

ΤΕΛΟΣ.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΤΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ:

Ἐξ Ἀλεξανδρείας καὶ Πάτμου

Ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.

Σταυροδρομίον.

Θ. Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Κύριος Ἰάκωβος Πατριάρχης ὁ Πάτριος Σώμ. 50

Ὁ Πανιερώτατος Ἅγιος Πηλουσίου Κύριος Ἀμφιλόχιος ὁ Πάτριος. 23

Ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Νικόδημος ἱερομόναχος. 20

Τὸ ἱερὸν Μοναστήριον Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου τὸ ἐν Πάτμῳ 10

Τὸ Κάθισμα τοῦ ἁγίου Μακαρίου Κορίνθου, τὸ εὐρισκόμενον ἐν Πάτμῳ. 10

Τὸ ἐν Πάτμῳ Μοναστήριον τῶν γυναικῶν. 10

Τὸ ἐν Σάμῳ Μοναστήριον τῆς Νέας Ζωοδόχου Πηγῆς. 10

Τὸ ἐν Ἰκαρίᾳ Μοναστήριον τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. 10

Ἰσιδωρος ἱερομόναχος Καθηγούμενος τῆς ἐν Ἰκαρίᾳ ἱερᾶς Μονῆς τῆς Εὐαγγελίστριας. 20

Ὁ Ἅγι. Παμφίλου Κ. Διονύσιος. 2

Σωτήριος ἱερεὺς. 2

Ἰωάννης ἱερεὺς Χίος. 2

Κοσμᾶς ἱερομόναχος. 2

Μακάριος ἱερομόναχος. 2

Γεώργιος ἱεροδιάκονος Διχταίος. 2

Ἐπαμεινώνδας Α. Κεράβας. 6.

Ἀνδρέας Μπατῆς. 5.

Κωνσταντῖνος Καλαρώνης. 20.

Νικόλαος Παξιμαδᾶς.

Γαλιτᾶ.

Παντελεήμων ἱερεὺς μέγας Σχολάρχης καὶ Προεστὴς τῆς Ἐκκλησίας τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τῶν Χίων. 5

Κωνσταντῖνος ἱερεὺς Χίος ἱφημέριος αὐτόθι.

Ἀνδρέας Δ. Ψάλτης εἰς τὴν Εὐαγγελίστριαν. 3

Πολυχρόνης Σκραντόπουλος.

Μιχαὴλ Προδρόμου.

Κωνσταντῖνος Πρωτοσύγκελλος

Καλλιπολίτης Προεστὴς ἐν τῇ

Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ. 2
Θεόδωρος ἱερεὺς Μπαρμπάλοῦκος
Χίος ἐφημέριος αὐτόθι.
Νικόλαος Ἰωαννίδης Πρωτοψάλτης
αὐτόθι.
Μιχαὴλ ἱερεὺς καὶ Προεστώς.
Ἀθανάσιος Βυζάντιος ἐφημ. τοῦ
Ἀγ. Νικολάου.
Κωνσταντῖνος ἱεροδιάκονος Ῥώ-
σιος.
Μελέτιος Κόκκινος Ἀρχιεμνδρίτης.
Θεόκλητος Σύγκελλος Βυζάντιος.
Νικόλαος Ἀ. Μάσχος.
Στυλιανὸς Σγούρας.
Χ. Γεώργ. Πλουμίδης.
Μιχαὴλ Αναστασίου.
Δημήτριος Ἀ. Χρυσοκερᾶ.
Κωνστ. Γαβριήλ. Θ.
Ἰορδάνης Χ. Τριανταφύλλου.
Ἀπόστολος Δημητριάδης.
Βασίλειος Λαζάρου.
Γρηγόριος Μ. Τεφρακόγλου.
Χ. Παντελῆς Χ. Ἀθανασίου.
Δουκῆς Χρηστίδης.
Χρῆστος Ἀναγνωστόπουλος.
Δημήτριος Δημητριάδης.
Ἀνδρέας Νικολάου.
Χ. Ζηχαρίας Κωνσταντίνου.
Γεώργιος Κοσμῆ.
Μιχαὴλ Σ. Βενεδικτού.
Κυριακὸς Ἀντωνίου.
Ταταούλων.
Ὁ Ἀγ. Ἀργυρουπόλεως. Κ. Σερα-
φεῖμ. 3.
Χ. παπ. Δημήτριος Χίος. 2
Ζαχαρίας ἱερεὺς Βυζάντιος.
Μελέτιος ἱερομόναχος Βυζάντιος.
Ἰωάννης διάκονος Χίος.
Ὁ τῶν ἀνωτέρων ἀνώνυμος.
Πανελένη Ἀ. Μελαγχρινού.

Ἑλένη Δημητρίου Κυρίλλου.
ἐκ Σμύρνης.
Νικόδημος ἱερομόναχος Σάμιος,
ἐφημέριος.
Χ. Ἰσιδώρος Γκοῆς.
Κυριακὸς Μηλώδης.
Νικόλαος Δ. Σαργός.
Εὐστράτιος Π. Νικολάου.
Γεώργιος Κρητικόπουλος.
Σταμάτιος Κυριακίδης.
Σταῦρος Καραμυτιόπουλος.
Πέτρος Βαγιαζόπουλος.
Γεώργιος Ἀγγελάνης.
Γεώργιος Χ. Αἰζίου.
Ματθαῖος Πραδείσης.
Ζωζύης Σακάρης.
Λεωνίδας Βουράνης.
Χρῆστος Δικμυτιδῆς.
Ἀλέξανδρος Πισσιπῆς.
Φραγκοῦλης Ἀ. Σαρίκας.
Γεώργιος Φ. Βουνοῦσης.
Μιχαὴλ Μισσηλίδης ψάλτης.
Παντολέον Γ. ψάλτης.

Ἐκ Χίου.

Φιλόθεος ἱερομόναχος μονάζων ἐν
τῇ Νέᾳ Μονῇ.
Χ. Γεώργιος Φιτίλης.
Κωνσταντῖνος Κουνούπης.
Σταυρινὸς Κουνούπης.
Ἰωάννης Γεωργαλός.
Μιχαὴλ Παππαζῆς.
Ἰωάννης Παππαζῆς.
Χ. Γεώργιος Πριλῆς.
Λεοντῆς Πριλῆς.
Μιχαὴλ Πριλῆς.
Χ. Λεοντῆς Πριλῆς.

Ἰωάννης Πάζος.
Κωνσταντῖνος Πάζος.
Μιχαὴλ Τελῆς.
Χ. Νικόλαος Ἀνδρεάδης.
Παντολέον Κοσμάς.
Μανουὴλ Κοσμάς.
Μιχαὴλ Βούνης.
Μιχαὴλ Ἠλίας.
Στέφανος Τσιγλῆς.
Σταμάτιος Παππαζῆς.
Εὐστράτιος Περῆς.
Χ. Ἀντώνιος Περῆς.
Κωνσταντῖνος Τσικουρίας.
Σταμάτιος Καστόρης.
Πέτρος Βουτσᾶς.
Χ. Κωνσταντῖνος Παππαζῆς.
Δημήτριος Παππαζῆς.
Γρηγόριος Κρεατσούλης.
Παναγιώτης Ἀνδρεάδης.
Πέτρος Δ. Βασιλάκος.
Ἰωάννης Σουρῆς.
Πέτρος Σουρῆς.
Νικόλαος Καραύσης.
Μιχαὴλ Ζερβός.
Κωνσταντῖνος Ἰω. Καστανός.
Νικόλαος Τσουρῆς.
Χ. Ἰωάννης Χ. Μύρου.
Ἀναγνώστης Γεωργίου Τζακαλῆς.
Στεφανῆς Κουρουγιώτης.
Δημήτριος Κουρουγιώτης.
Δημήτριος Ν. Πειθῆς.
Μιχαὴλ Δ. Πειθῆς.
Βασίλειος Καμίνης.
Δημήτριος Ν. Τσαλίκης.
Χ. Ἰωάννης Ν. Βασιλάκης.
Λεοντῆς Ἰω. Βασιλάκης.
Μιχαὴλ Α. Βασιλάκης.
Σπυρίδων Τσατσαρόνης.
Λεωνίδας Δ. Κοστάλας.
Σταμάτιος Κανέλλος.

Φραγκοῦλης Γ. Ἀνδρεάδης.
Δημήτριος Ν. Καπὺρης.
Θεοφάνης. ἱεροδιάκονος.
Νεόφυτος Μάκας μοναχός.
Σάββας Π. Γεροαλέξη.
Ἰωάννης Ν. Παρίκος.
Μιχαὴλ Ἀνδρεάδης.
Γεώργιος Ν. Παρίκος.
Γεώργιος Κρουσουλῶδης.
Νικόλαος Σ. Καρτουλάρης.
Νικόλαος Π. Μερουλάκης.
Στέφανος Σ. Καλαμοτούσης.
Ἰωάννης Ν. Κωνσταντῖνος.
Νικόλαος Σ. Βρουλιστάκης.
Χ. Γεώργιος Τσιλανάκης.
Ἰωάννης Σ. Σταγκοῦλης.
Παπᾶ Σταμάτιος Μανολάκης.
Κωνσταντῖνος Μπίλος.
Παναγιώτης Μπίλος.
Μιχαὴλ Δ. Φιδιούτης.
Μιχαὴλ Ν. Λύκαρης.
Λάμπρος Δ. Παλτάκης.
Χ. Κωνσταντῖνος Γ. Σανταλάρης.
Ἰωάννης Γ. Κρουσουλῶδης.
Ἰωάννης Π. Μίλισης.
Νικόλαος Γ. Πογδάς.
Ἀθανασία πουλάκενα καθηγούμενη
τοῦ Ταξίαρχου.
Εὐπραξία μοναχὴ αὐτόθι.
Ἐκ Βρυούλων.
Ἀντώνιος ἱερεὺς χίος ἐφημέριος ἐν
τῷ ναῷ τῆς Θεοτόκου.
Ἀντώνιος ἱεροδιάκονος αὐτόθι.
Ἰωάννης Πλουμᾶς Χίος.
Περικλῆς Κεφάλας Χίος.
Στυλιανὸς Βλαστός Ἐφέσιος.
Γεώργιος Γλαράκης.
Εμμανουὴλ Θ. Ἐφέσιος.
Ἀριστείδης Ἰ. Μπατῆς.
Δημήτριος Σαρῆς.

